

Oulu

Pikisaaren kaupunginosan kortteli 6 tontti 19, Pikisaarentie 5–7

Arkeologinen koekaivaus 13.–24.9.2021

Museovirasto

ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
TERHI TAIPALEENMÄKI

Tiivistelmä

Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut toteutti Oulun Pikisaaressa korttelissa 6 sijaitsevalla tontilla 19, osoitteessa Pikisaarentie 5–7 arkeologisen koekaivauksen 13.-24.9.2021. Koekaivaukset liittyivät asemakaavan muutokseen 564–2480, ja työn tilasi Sivakka-yhtymä Oy.

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Oulujoen suistossa olevalla Pikisaarella, missä on ollut teollista toimintaa jo 1600-luvulta lähtien. Pohjois-Pohjanmaan museo edellytti lausunnossaan OUKA/6177/10.02.03/2020, että kaavahankkeen yhteydessä suunnittelualueella tulee tehdä arkeologinen esitutkimus, jonka aikana tulee selvittää, koskeeko kaavahanke kiinteää muinaisjäännöstä. Suunnittelualueelle tuli tehdä kattavasti koeojia ja/tai -kuoppia, joiden avulla tuli selvittää, onko alueella säilynyt jäännöksiä nykyistä rakennuskantaa selvästi vanhemmista rakennuksista tai muista alueen varhaiseen toimintaan liittyvistä rakenteista tai kerrostumista. Koeojat ja -kuopat tuli sijoittaa mahdollisuuksien mukaan todennäköisesti rakennettavasti suunniteltaville alueille sekä siten, että niillä tavoitettaisiin vuoden 1763 kartan rakennuskanta.

Suunnittelualueelle avattiin kaivinkoneella ja käsin yhteensä neljä koeojaa koekuoppineen sekä kuusi erillistä koekuoppaa. Alueilta dokumentoitiin vain vähän kulttuurikerroksia ja rakenteita. Koeojasta 1 dokumentoitiin rakennuksen pohjaa, joka muodostui kylmämuuratusta kivijalasta ja sen sisäpuolella olleesta palaneesta lankkulattiasta, ja koeojassa 4 osittainen rakennuksen pohja. Koeojassa 3 mahdollisia kulttuurikerroksia tavattiin aivan kaivannon pohjalta. Muiden koeojien ja -kuoppien kohdalla dokumentoitiin lähinnä 1800-luvun lopulle ja 1900-luvulle ajoittuvia kerroksia sekä suoraan pintamaan alla ollutta pohjamaata. Kohteelta talletettiin löytöjä niukasti eikä maanäytteitä tai dendrokronologisia ajoitusnäytteitä otettu.

Sisällysluettelo

Tiivistelmä.....	2
Sisällysluettelo	3
Arkisto- ja rekisteritiedot.....	5
1. Johdanto	8
2. Tutkimusalueen historiaa sekä tutkimushistoriaa.....	9
3. Työnkuvaus ja käytetyt dokumentointimenetelmät	14
4. Koekaivausten aikana tehdyt havainnot	15
4.1. Koeoja 1 ja koekuopat 1–3	15
4.1.1. Koekuoppa 1	16
4.1.2. Koekuoppa 2	17
4.1.3. Koekuoppa 3	18
4.2. Koeoja 2 sekä koekuopat 4 ja 6	19
4.2.1. Koekuoppa 4	19
4.2.2. Koekuoppa 6	20
4.3. Koeoja 3 sekä koekuopat 5 ja 7	22
4.3.1. Koekuoppa 5	22
4.3.2. Koekuoppa 7	23
4.4. Koeoja 4 ja koekuopat 8–10	24
4.4.1. Koekuoppa 8	25
4.4.2. Koekuoppa 9	26
4.4.3. Koekuoppa 10	27
4.5. Koekuopat 11, 12 ja 16	28
4.6. Koekuoppa 13	30
4.7. Koekuopat 14 ja 15	31
5. Lyhyesti koekaivausten aikana havaittujen kerrosten ja rakenteiden ajoituksesta.....	32
6. Yhteenveto	34
Lähde- ja kirjallisuusluettelo	35
Kuvaluettelo	36
Karttaluettelo	38
Kartat	

LIITTEET

Yksikkölomakkeet

Rakennelomakkeet

Poistettujen löytöjen luettelo

Poistettujen löytöjen kuvataulut

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kunta: Oulu

Tutkimuskohde: Pikisaaren kaupunginosa, kortteli 6 tontti 19 - Pikisaarentie 5–7

Kohteen ajoitus: Historiallinen aika

Muinaisjäännöstunnus: Pikisaari, 1000012453. Tutkimusalue sijaitsee Oulun vanhan asemakaava-alueen välittömässä läheisyydessä, 1000006102.

Kohteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): P: 7211313 I: 427222

Peruskarttaotteen lehtijako: R4412G4

Tilaaaja: Sivakka-yhtymä Oy

Kenttätyöaika: 13.–24.9.2021

Tutkimuksen laatu: Arkeologinen koekaivaus

Tutkimuksen laajuus: Tontin pinta-ala 5166 m², koekuoppien yhteenlaskettu pinta-ala noin 41 m²

Tutkija: FM Terhi Taipaleenmäki

Apulaistutkija: HuK Noora Perälä

Tutkimusavustaja: FM Marisa Kuusisto

Tutkimuslaitos: Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut

Tutkimuslupa: MV/155/05.04.01.02/2021

Digitaalikuvat: AKDG6955: 1–40

Löydöt: KM 43288: 1–39 (diarioitu 28.9.2021)

Alkuperäisen tutkimuskertomuksen säilytyspaikka: Museoviraston arkisto, Helsinki

Kopiot: Pohjois-Pohjanmaan museo

Aikaisemmat arkeologiset tutkimukset:

Hyttinen, Marika 2012: Oulu, Pikisaari, Pikisaarentie 12, tontit 7–11. Teollisuusarkeologinen kaivaus 12.9.–4.11.2011 ja arkeologinen valvonta 18.6.–29.6.2012. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut.

Kallio-Seppä, Titta 2007: Oulu – Uleåborg. Kaupunkiarkeologisen inventoinnin päivitys. Museovirasto, Rakennushistorian osasto.

Ylimaunu, Timo 2008: Oulun Pikisaaren kaivaustutkimukset vuonna 2007. Oulun yliopisto.

Herva, Vesa-Pekka 2006: Oulu Pikisaari. Historiallisen ajan kaivaustutkimukset 15.–26.5.2006. Oulun yliopisto.

Alatarvas, Kaisa, Arminen, Katri ja Lipponen, Sanna 2003: Oulun Pikisaaren Pikiruukki. Teollisuusarkeologinen koekaivaus. Oulun yliopisto.

Ikonen, Tiia & Mökkönen, Teemu 2002: Oulu – Uleåborg. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointiprojekti. Museovirasto, Rakennushistorian osasto.

Aiemmat löydöt:

Hyttinen 2012 - KM39054: 1–1925

Ylimaunu 2008 - KM2007122: 1–124

Herva 2006 - KM2006047: 1–144

Alatarvas et al. 2003 - KM2002028: 1–347

Peruskartta tutkimusalueen sijainnista. Pikisaarentie 5-7 on ympyröity oranssilla. <https://kartta.museoverkko.fi>

1. Johdanto

Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut toteutti Oulun Pikisaaressa korttelissa 6 sijaitsevalla tontilla 19, osoitteessa Pikisaarentie 5–7 arkeologisen koekaivauksen 13.-24.9.2021 (tutkimusluvan diaarinumero MV/155/05.04.01.02/2021). Koekaivaukset liittyivät asemakaavan muutokseen 564–2480, jonka tavoitteena on lisätä asuinrakentamista nykyisen kunnallistekniikan ja keskustan palveluiden läheisyyteen. Lisäksi tontille on tarkoitus tehdä asukkaiden yhteiskäyttötiloja ja päivittää alueella olevien vanhojen rakennusten suojelumerkinnot. Työn tilasi Sivakka-yhtymä Oy. Koekaivausten kaivinkonetyöt tilattiin Toni Lopakka Ky:ltä.

Oulun Pikisaaren kaupunginosan kortteli 6, tontti 19 sijaitsee Oulujoen suistossa olevalla Pikisaarella, missä on ollut varhaista teollista toimintaa sekä laivan rakentamista jo 1600-luvulta lähtien. Pikisaaren pohjoisrannalla sijaitsevaan pikipolttimoon (1000012453) liittynyt ruukkialue on sijainnut asemakaavan muutosaluetta rajaavan Pikisaarentien vastakkaisella puolella koillisessa. Laivanrakentamiseen liittyviä rakennuksia on merkitty jo vuoden 1763 karttaan suunnittelualueelle 1–2 rakennuksen verran. Itse Pikisaari sijaitsee Oulun vanhimman kaupunkialueen (Oulun vanha asemakaava-alue, muinaisjäännöstunnus 1000006102) välittömässä läheisyydessä. Pohjois-Pohjanmaan museon lausunnon OUKA/6177/10.02.03/2020 mukaisesti, koekaivausten aikana pyrittiin selvittämään, koskeeko kaavahanke kiinteää muinaisjäännöstä eli, onko alueella säilynyt jäännöksiä nykyistä rakennuskantaa selvästi vanhemmista rakennuksista tai muista alueen varhaiseen toimintaan liittyvistä rakenteista ja/tai kerrostumista. Tavoitteena oli myös tavoittaa vuoden 1763 karttaan merkitty rakennuskanta.

Koekaivausten aikana tontille avattiin neljä koeojaa koekuoppineen sekä kuusi erillistä koekuoppaa. Koeojien pintakerrokset kaivettiin kaivinkoneella ja niistä kolmeen tehtiin syvempiä koekuoppia koneella. Muut koekuopat kaivettiin lapioin ja lastoin. Koeojien ja -kuoppien sijoittamiseen ja kaivutapaan vaikutti alueella olevan puuston ja rakennusten lisäksi tontille tehty maaperän pilaantuneisuustutkimus, jossa tontilla on todettu olevan PAH-yhdisteillä ja raskasmetalleilla pilaantuneita alueita. Tutkittavien alueiden sijoitteluun vaikutti osin myös taideteokset, jotka sijaitsivat tontin länsinurkassa. Kuoppien sijoittelussa pyrittiin ottamaan huomioon lisäksi mahdollisuuksien mukaan tuleva maankäyttö, jotta ainakin osa koetutkimuksista sijoittuisi rakennettavaksi suunnitteilla oleville alueille.

Koeojista ja -kuopista dokumentoitiin vain vähän kulttuurikerroksia ja rakenteita. Koeojasta 1 dokumentoitiin rakennuksen pohjaa, joka muodostui kylmämuuratusta kivijalasta ja sen sisäpuolella olevasta palaneesta lankkulattiasta. Koeojassa 3 mahdollisia kulttuurikerroksia tavattiin aivan kaivannon pohjalta. Koeojissa 2 ja 3 oli paksulta tiilisiä purkukerroksia, joiden vuoksi kaivannot olivat paikoin syviä. Lapioiden ja käsien kaivetut koekuopat sekä koeoja 4 olivat enimmillään 110 cm syviä.

Kenttätöissä tutkijana toimi FM Terhi Taipaleenmäki ja apulaistutkijana HuK Noora Perälä. Tutkimusavustajana toimi FM Marisa Kuusisto. Ensimmäisellä kaivausviikolla kenttätöissä olivat vain Taipaleenmäki ja Perälä. Jälkitöissä raportin kirjoittamisesta, yksiköiden puhtaaksikirjoittamisesta ja ristiintarkistamisesta sekä valokuvien luetteloinnista vastasi Taipaleenmäki. Perälä piirsi kartat puhtaaksi ja Kuusisto vastasi löytöjen pesusta, luetteloinnista sekä numeroinnista.

Oulussa 15.11.2021

Terhi Taipaleenmäki, FM

2. Tutkimusalueen historiaa sekä tutkimushistoriaa

Pikisaari sijaitsee Oulujoen suistossa, Oulun keskustan välittömässä läheisyydessä kauppatorin ja Hietasaaren välisellä alueella. Saari on muodostunut maantäyttöjen ja maankohoamisen seurauksena yhdistyneistä Korkeasaaresta, Pikisaaresta ja Pikisaaren pohjoispuolella olleista pienistä saarista ajan saatossa.¹ Nykyään saareen johtaa kolme siltaa, joista kaksi toimii kevyen liikenteen väylinä ja yhden yhteydessä on autotie.

Ote Claes Claessonin laatimasta Oulun ensimmäisestä regulointisuunnitelmasta vuodelta 1649. Pikisaari mainitaan kartassa nimellä Beckholmen – merkitty karttaan punaisella nuolella. Saarelle ei ole merkitty tässä vaiheessa vielä yhtäkään rakennusta. Kartta: alkuperäinen kartta Ruotsin valtionarkisto, ote Oulun historialliset kartat <https://www.ouka.fi/oulu/kadut-kartat-ja-liikenne/oulu-historialliset-kartat>.

Pikisaari mainitaan ensimmäisen kerran Oulua kuvaavissa kartoissa vuosina 1649 ja 1651, jolloin se tunnettiin nimellä Beckholmen. Saaressa on ollut varhaista teollista toimintaa jo 1600-luvulta lähtien – ensimmäiset maininnat pikipolttimosta Pikisaarella ovat 1640-luvulta, jolloin pikeä valmistettiin hylkytervasta. Pikiruukin toiminta Pikisaarella jatkui tästä alkaen 1900-luvun alkuun asti lähes katkeamattomana.² Pikisaarella on ollut pikipolttimoiden lisäksi laivanrakentamista jo 1600-luvulta lähtien, ja siitä muodostuikin pienpolton lisäksi tärkeä elinkeino Oulussa. 1700-luvulla saaressa tiedetään toimineen neljästä kahdeksaan laivanveistämöä. 1720-luvulta lähtien, saaressa toimi myös meritulli.³ Vuonna 1854 Pikisaaren ja muut Oulun laivanrakennuspaikat poltettiin maan tasalle Krimin sodan yhteydessä.⁴ Vaikka laivanrakentamista jatkettiin Pikisaarella myös tämän jälkeen, se ei enää koskaan palautunut entiseen tasoonsa. Tähän vaikutti toki myös saarella tapahtunut maankohoaminen.

1800-luvun puolivälin tienoilla Pikisaareen rantautui myös muuta teollisuustoimintaa. 1800-luvulla saareen perustettiin muun toiminnan lisäksi viinanpolttimo, villan kehräämö ja värjäämö sekä konepaja.⁵ Emalitehdas, joka sijaitsee samassa korttelissa kuin tutkimuksen kohteena oleva alue, aloitti toimintansa vuonna 1900.⁶ Oulun Villatehdas aloitti toimintansa puolestaan vuonna 1925.⁷ Sekä Oulun Konepaja Oy⁸ että Oulun Villatehdas

¹ Oulun kaupunki 1999: 57.

² Halila 1953: 407, 418; Virkkunen 1953: 223–226; Hautala 1976: 198–199.

³ Halila 1953: 395, 425, 488–489; Hautala 1975: 137–144.

⁴ Hautala 1975: 446–451.

⁵ Hautala 1976: 176–178, 196–197, 285–287.

⁶ Outakoski 1949: 34; Hautala 1976: 201.

⁷ Hautala 1982: 99

⁸ Outakoski 1949.

rakennuttivat saarelle 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa työväenasuntoja, mutta vakituisesti saarella on alettu asua jo 1700-luvulla. Aukkaat olivat pikipolttimon työntekijöiden ja heidän perheidensä lisäksi merimiehiä, kruunun palvelusmiehiä, palvelusväkeä sekä luotseja.⁹ Saarelle sijoitettiin 1800-luvun alussa myös venäläistä sotaväkeä.¹⁰ Nykyään Pikisaassa ei ole enää teollista toimintaa, vaan alueella sijaitsee asuinrakennusten lisäksi yrityksiä, ravintola, taiteilijoiden työtiloja sekä taidegalleria. Saassa on ollut myös kädentaito- ja kulttuuritoimintaan liittyvää koulutusta 1980-luvulta aina 2000-luvulle asti.¹¹

Oulun Pikisaaren kaupunginosan kortteli 6, tontti 19 sijaitsee Pikisaarta halkovan Pikisaarentien varrella, sen keskivaiheilla. Pikisaaren pohjoisrannalla sijaitsevaan pikipolttimoon (1000012453) liittyvä varsinainen ruukkialue sijaitsi nyt tutkittavana olevaa tonttia koillisessa rajaavan Pikisaarentien vastakkaisella puolella. Pikiruukin eli pikipannuhuoneen ja lauhduttamon sijainti Pikisaassa on kuvattu ensimmäistä kertaa vuodelta 1756 peräisin olevissa kartoituksissa, jotka on laatinut M. G. Filmer ja Ernst Gutzen.¹² Koko ruukkialue rakennuksineen on merkitty puolestaan Mårten Hackzellin vuonna 1763 laatimaan karttaan. Samaisessa kartassa tutkimusalueelle on merkitty rakennuksia 1–2 rakennuksen verran. Filmerin ja Gutzenin kartoituksien perusteella tiedämme, että rakennukset liittyvät saarella sijainneisiin laivavarveihin.¹³ Vuotta 1763 vanhempiin karttoihin Pikisaaren alueelle ei ole merkitty muita rakennuksia, vaikka niitä tiedetään alueella historian huomioon ottaen varmasti olleen. Kun Pikisaari tuli 1720-luvulla kiinteämmin osaksi Oulun kaupunkialuetta, myös sen rakennusten merkitsemisestä karttoihin tuli todennäköisesti aikaisempaa ajankohtaisempaa.¹⁴

Vasemmalla ote G. D. Andersinin jäljennöskartasta vuodelta 1814, joka on laadittu Mårten Hackzellin vuodelta 1763 peräisin olevan kaupunkimittauksen pohjalta. Karttaan on merkittynä pikiruukin alueen rakennukset sekä tullihuone. Nykyisen korttelin 6 tienoilla sijaitsee 1–2 laivavarvin toimintaan liittyvää rakennusta – tontti 19 merkitty karttaan punaisella ympyrällä. Alkuperäisestä kartasta poiketen, Andersin on lisännyt karttaan mm. saarta halkoneen kadun. Kartta: Oulun kaupunginarkisto, ote Oulun historialliset kartat <https://www.ouka.fi/oulu/kadut-kartat-ja-liikenne/oulu-historialliset-kartat>.

Henrik Holmbomin laatimassa, vuodelta 1784 peräisin olevassa kartassa tutkimusalueen kohdalle ei ole enää merkitty rakennuksia. Karttaan on kuvattuna pienpolttoon tarkoitettu tontti eli ruukinalue, asuintontteja, aittoja sekä meritullin tontti. Laivavarvien tarkempi sijainti ja niiden rakennuskanta kartasta kuitenkin puuttuu. Laivanrakentamiseen osoitettu alue on merkitty yksikertaisesti kirjaimella h, joka tarkoittaa kaupungin omistuksessa ollutta maa-aluetta. Alueelle ei ole merkitty rakennuskantaa myöskään Adolf Meinanderin vuonna

⁹ Hyttinen et. al. 2016: 27. Viitaten KA, Oulun läänin henkikirjat, Oulun kaupunki, henkikirja 1797:513, 9557; henkikirja 1798: 511, 9565; henkikirja 1799: 513, 9572. KA, Oulun läänin henkikirjat, Oulun kaupunki, henkikirja 1797:513, 9557; henkikirja 1798: 511, 9565; henkikirja 1799: 513, 9572. <http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?sartun=252667.KA>.

¹⁰ Hautala 1975: 137–144.

¹¹ Oulun kaupunki 1999: 57.

¹² Hyttinen 2021: 104.

¹³ Hyttinen 2021: 117.

¹⁴ Kallio-Seppä 2013: 144.

1802 laatimassa mittauksessa, jonka hän laati Holmbomin kartan pohjalta.¹⁵ Nymanssonin vuoden 1804 kartassa kuvataan Pikisaaren uudistunut rakennusjärjestys. Tullitarkastaja kokoamaan karttaan on merkitty kaavamaisesti ruukkialueen uudet pihapiirit sekä aivan saaren lounaisreunalle laivanrakentamoja.¹⁶ Tutkimusalueen lähetytyillä on yksittäisiä pienempiä rakennuksia, jotka liittyvät todennäköisesti laivojen rakentamiseen.

Ylhäällä ote Henrik Holmbomin kartasta vuodelta 1784–1786. Tutkimusalueen kohta on merkitty kokonaisuudessaan kirjaimella h, joka osoittaa kaupungin omistuksessa olleiden laivanrakennuspaikkojen sijainnin. Kuva: Hyttinen 2021: 131, 134. Oikealla ote Johan Henrik Wallenborgin vuonna 1813 laatimasta kartasta, jossa Pikisaaresta käytetään nimeä Pickisaari Holme. Ote Hautala 1975: 141. Tutkimusalue on merkitty karttoihin punaisella ympyrällä.

1810-luvulle tultaessa, Pikisaaren kartoissa on havaittavissa vanhentuneita karttakuvauksia, sillä uusien karttojen pohjana käytettiin vanhoja karttoja. Kuten Meinander, myös maanmittari Johan Henrik Wallenborg käytti vuonna 1813 valmistuneen karttansa pohjana Holmbomin vuodelta 1784–1786 peräisin olevaa karttaa. Omana

¹⁵ Hyttinen 2021: 130–131, 136, 144.

¹⁶ Hyttinen 2021: 141.

lisäyksenä, karttaan on merkittynä tuolloin suunnitteilla olleen laivavarvin paikka nyt tutkittavana olevan korttelin kohdalla sekä tämän vieressä ollut kauppiaan tontti. Karttaan on merkitty myös saaren poikki kulkenut katu ja poikittainen talvikatu. Wallenborgin laatimaan karttaan ei ole kuitenkaan merkitty ruukkialueen ajantasaista rakennuskantaa, joka on havaittavissa Nymanssonin kartassa vuodelta 1804. Samankaltaisia vanhentuneita kuvauksia Pikisaaresta esitellään myös G. D. Andersin vuosina 1814 ja 1815 laatimissa kartoissa. Nämä kartat ovat jäljennöksiä Mårten Hackzellin vuonna 1763 laatimasta kartasta, joihin on lisätty uusia elementtejä vanhan rinnalle. Hackzellin kartassa esitetty saaren lounaisosassa ollut pitkä rakennus, joka sijaitsee osittain nyt tutkittavana olevalla alueella, on merkitty vuoden 1815 karttaan materiaalivarastotaloksi.¹⁷ Laivanrakentamiseen liittyvien rakennusten lisäksi, tontille 19 liittyy vielä paikantamatonta ja todentamatonta perimätietoa, jonka mukaan nykyisen rakennuksen 5B läheisyydessä on ollut tai on edelleen 1800-luvun alussa saarella olleiden venäläisten hautauksia.

Vasemmalla ote Pikisaaren kartasta vuodelta 1876. Nykyinen kortteli 6 on merkitty karttaan numeroilla III ja IV. Kuva: alkuperäinen kartta Oulun Kaupunginarkisto - Karta öfver Beckholmen invid Uleåborgs stad 1876. Ote Arkkitehtitoimisto Järvinen & Kuorelahti 2020: 18.

Oikealla ote Oulun kaupungin kartasta vuodelta 1886, joka on myös ensimmäinen asemakaava Pikisaaresta. Nykyinen kortteli 6 on merkitty asemakaavaan numerolla III, mutta rakennuksia korttelin alueelle ei ole merkitty. Molemmissa kartoissa korttelin halkaisee kahteen osaan palokujana toiminut reitti, joka tunnetaan vuoden 1876 kartan perusteella Mäkikatuna. Kuva: alkuperäinen kuva Oulun karttapalvelut, ote Arkkitehtitoimisto Järvinen & Kuorelahti 2020: 18.

Pikisaaresta on tehty useita karttoja 1800- ja 1900-lukujen aikana, joista voidaan havaita tontin 19 rakennuskannan muuttuminen vuosisatojen aikana. Myös tutkittavana olevan alueen kortteli- ja tonttijako on muuttunut vuosien 1856 ja 1994 välillä useampaan kertaan.¹⁸ Vuodelta 1856 peräisin olevassa kartassa tontille 19 on merkittynä neljä rakennusta. Seuraavat rakennukset ilmestyvät tontille karttojen mukaan vasta 1880-luvulla, kun sille rakennettiin Oulun Konepaja Oy:n toimesta työväenasuntoja talousrakennuksineen. Näistä asuinrakennuksista kolme sijaitsee edelleen Pikisaarentien varrella. Pikikadun ja Pikisaarentien kulmassa on tällä hetkellä rakennus, joka on siirretty tontille 1920-luvulla Pakkahuoneen ja Isokadun kulmasta. Kohdalle ennen sijainnut talo tuhoutui emalitehtaan palossa vuonna 1907.¹⁹ Nykyisille asuinrakennuksille kuuluvista talousrakennuksista vanhimmat sijaitsevat Valimokadun varrella. Sisäpihan puolella on lisäksi kaksi muuta talousrakennusta, jotka on rakennettu 2000-luvulla. Vuosien 1856 ja 2011 välisenä aikana sisäpihalla olleiden talousrakennusten paikat ovat muuttaneet paikkaansa useita kertoja, kuten alla olevasta

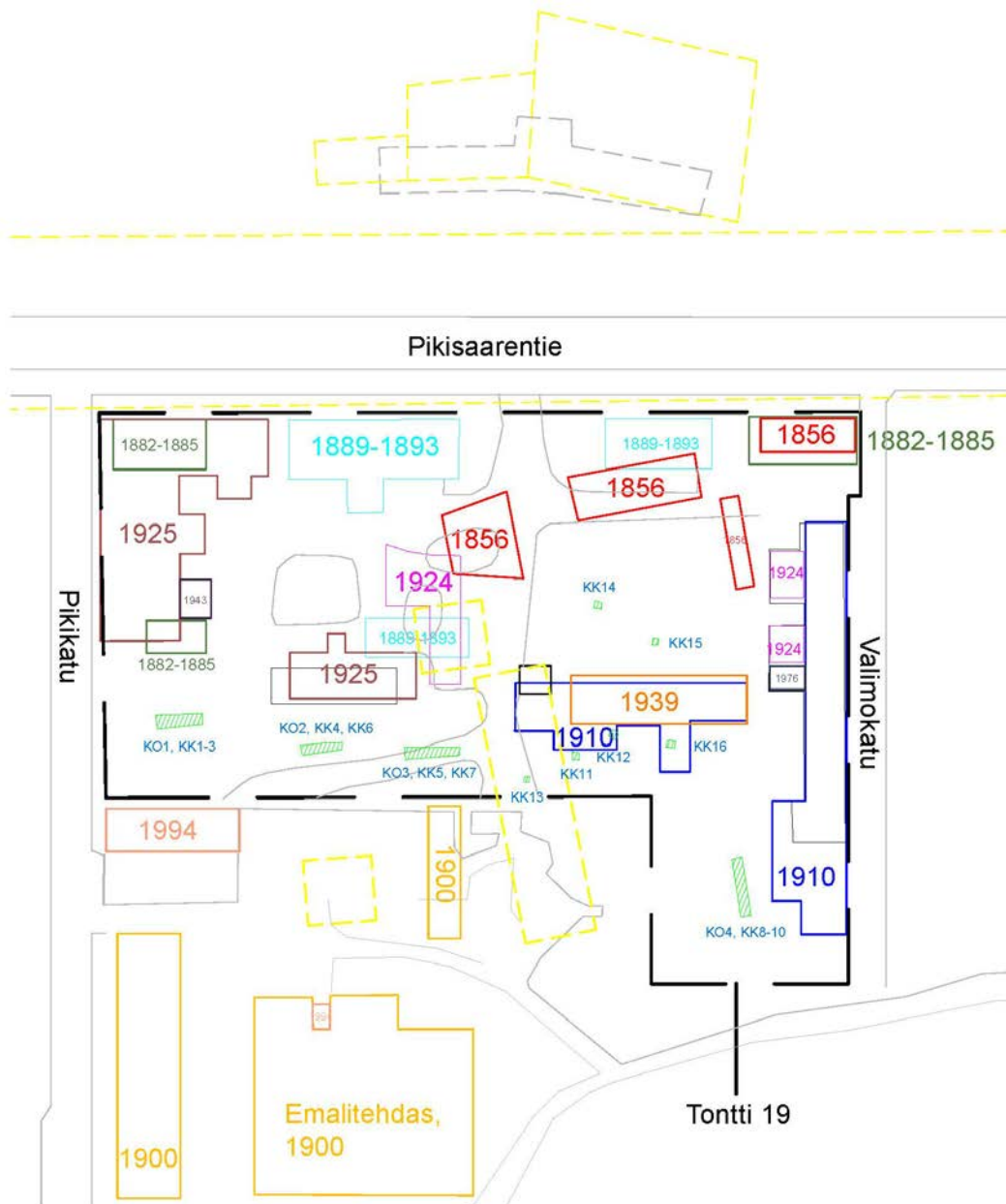
¹⁷ Hyttinen 2021: 144–147.

¹⁸ Arkkitehtitoimisto Järvinen & Kuorelahti 2020: 24–27.

¹⁹ Teivaala 1972: 3.

hahmotelmapiirroksista voidaan havaita. Nykyiset asuinrakennukset on vuokrattu asuin- ja työtilakäyttöön, ja kiinteistön omistaa Sivakka-yhtymä Oy. Koekaivausten kohteena olevan tontin 19 pinta-ala on yhteensä 5166 m² ja se on suurelta osin rakentamatonta.

Rakennushistoriaselvityksen pohjalta tehty hahmotelmapiirros tontilla 19 olleista rakennuksista rakentamivuosiin – rakennukset eivät ole täsmällisesti paikoillaan, vaan heittoa löytyy puoleen ja toiseen. Pikisaarentien ja Vaimokadun varrella olevat rakennukset ovat edelleen tontilla sekä kuvaan mustalla merkityt uudemman talousrakennukset, joissa ei ole vuosilukua. Piirroksessa myös viereisen tontin rakennukset sekä koeajot 1–4 ja koeajot 1–16 (vaaleanvihreä viivarasteri). Keltaisella katkoviivalla G. D. Andersinin vuoden 1814 kartan perusteella tehty arvio tontin kohdalla olleista rakennuksista vuonna 1763. Harmaalla katkoviivalla Holmbomin kartasta (1784–1786) otettu rakennus ja hahmotelma sen paikasta Pikisaarentien toisella puolella. Piirros: Terhi Taipaleenmäki. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut.

Pikipolttimoa ja sen aluetta on tutkittu arkeologisesti vuosien 2002–2012 välisenä aikana ennen alueen kaavoittamista. Vuonna 2002 tutkimukset keskittyivät pikipolttimoon²⁰, ja sen jälkeen vuosina 2006²¹, 2007²² sekä 2011 ja 2012²³ pikiruukin alueelle. Pikiruukin alueella tehtyjen kaivausten perusteella Pikisaassa on ollut pienpolttamisen lisäksi myös muuta käsityöläisyyttä.

3. Työnkuvaus ja käytetyt dokumentointimenetelmät

Koekaivaukset toteutettiin kahden viikon aikana, 13.–24.9.2021. Koeojien ja -kuoppien paikat valittiin Pohjois-Pohjanmaan museon laatiman lausunnon perusteella siten, että alueelle pyrittiin tekemään mahdollisimman kattavasti koeojia ja/tai -kuoppia. Ojat ja kuopat sijoitettiin niin, että ainakin osa niistä sijaitisi rakennettavaksi suunniteltavilla alueilla. Yhdellä koeojalla pyrittiin tavoittamaan lisäksi vuoden 1763 kartan rakennuskanta. Koeojien ja -kuoppien sijoittamiseen ja kaivutapaan vaikutti myös tontilla oleva puusto, rakennukset, kaapelit, alueen länsinurkassa olleet taideteokset sekä tontille tehty maaperän pilaantuneisuustutkimus, jossa tontilla on todettu olevan PAH-yhdisteillä ja raskasmetalleilla pilaantuneita alueita. Pilaantuneiden maiden vuoksi koekaivauksilla käytettiin normaalista poikkeavia suojavarusteita: pinnoitettua ja kertakäyttöistä kokovartalohaalaria, puhallinsuojainta sekä nahkakäsineitä. Varusteisiin kuului lisäksi turvasaappaat ja tarvittaessa kypärä.

Koeojat nimettiin koeojiksi 1–4, koekuopat kuopiksi 1–16. Koekuopat 1–10 sijaitsivat koeojien yhteydessä, kuopat 11–16 olivat erillisiä koekuoppia. Koeojien pintakerrokset kaivettiin kaivinkoneella ja kun kulttuurikerrokset tai muuten tutkimuksellisesti mielenkiintoiset kerrokset saavutettiin, kaivamista jatkettiin lapio- ja lastakaivuna. Koeojiin 2–3 päätettiin tehdä myös syvempi koekuoppa koneella, jotta alueen pohjamaa tavoitettaisiin. Koeojan 4 kohdalle tehty kaksi syvempää koekuoppaa päätettiin tehdä myös koneella, sillä alueen maa on todettu pilaantuneeksi. Kaikki erilliset koekuopat kaivettiin lapio- ja lastakaivuna alusta loppuun. Koekuopat kaivettiin pohjamaahan asti lukuun ottamatta koeojan 1 kuoppia 1–3, joissa kaikissa tuli vastaan rakenteita. Koska koekaivausten aikana ei ollut tarkoitus poistaa rakenteita, rakenteet peitettiin pressulla ennen niiden peittämistä. Kivijalan R5 päälle pressua ei laitettu, sillä se tuli esille suoraan nurmikon ja sen alisen mullan alta.

Ostopalveluna hankittu kaivinkone kuskeineen oli arkeologien apuna neljänä päivänä, 13., 16., 21. ja 24.9. Konetta ei kuitenkaan tarvittu yhtenäkin päivänä koko päivää, sillä koeojien avaus ja täyttö oli suhteellisen nopeaa.

Ensimmäisellä koekaivausviikolla avattiin koeojat 1, 2 ja 3 koekuoppineen. Koeoja 1 sijaitsi tontin länsinurkassa alueella, joka on selkeästi korkeammalla kuin alueen muu ympäristö. Ojan kohdalla oleva maa on todettu tutkimuksissa pilaantuneeksi. Koeoja 1 oli kooltaan 580 x 150–170 cm ja se oli 15–75 cm syvä. Koeojat 2 ja 3 sijoitettiin tontin lounaisosassa olevan pitkän talousrakennuksen taakse alueelle, jonka on annettu heinittyä. Koeoja 2 oli kooltaan 485–520 x 90–130 cm, ja se oli 20–156 cm syvä. Koeoja 3 oli puolestaan kooltaan 675 x 100–145 cm ja 50–80 cm syvä. Näiden koeojien kohdalla ei ole havaittu maaperätutkimuksissa pilaantunutta maata. Koeoja 1 peitettiin ensimmäisen viikon lopulla, ojat 2 ja 3 toisen viikon alussa.

---

²⁰ Alatarvas et al. 2003.

²¹ Herva 2006.

²² Ylimaunu 2008.

²³ Hyttinen 2012.

Koeoja 4 koekuoppineen avattiin tontin etelänurkkaan toisen koekaivausviikon alussa. Koeojan kohdan maa on todettu maaperätutkimuksessa pilaantuneeksi. Alueelle avattu koeoja oli kooltaan 750 x 125–135 cm, ja se oli 15–110 cm syvä. Koeoja peitettiin viimeisenä kaivauspäivänä. Koekuopat 11–16 avattiin ja peitettiin toisella kaivausviikolla. Kuoppien koot vaihtelivat välillä 70–100 x 50–100 cm ja ne olivat 7–90 cm syviä.

Koeojat ja -kuopat sekä niistä tehdyt havainnot dokumentoitiin sanallisesti, valokuvaamalla ja mittausdokumentoimalla. Kulttuurikerrokset ja rakenteet dokumentoitiin stratigrafisen yksikkökaivauksen perustein, ja ne nimettiin esiintulo järjestyksessä kirjaimella Y (=yksikkö) tai R (=rakenne) ja kirjaimen perään liitettyllä juoksevalla numerolla. Samaa juoksevaa numeroa käytettiin sekä yksiköillä että rakenteilla. Kaikkien koeojien ja -kuoppien kohdalla käytettiin pintamaan dokumentoinnissa yksikkönumeroa Y0. Valokuvaaminen suoritettiin järjestelmäkameralla, ja kuvat on arkistoitu Museoviraston kuvakokoelmiin päänumerolla AKDG6955:1-40. Koeojat ja -kuopat sekä niissä havaitut yksiköt ja rakenteet mitattiin Oulun kaupungin ETRS-GK26 koordinaattijärjestelmään takymetrillä (Topcon QS). Mittausaineiston pohjalla näkyvä kantakartta-aineisto on Oulun kaupungin tuottamaa ja toimittamaa (© Oulun kaupunki 2020). Jälkitöissä kartat piirrettiin puhtaaksi ProgeCad-ohjelmalla. Kartat 1–8 on liitetty raportin loppuun.

Esinelöydöt talletettiin kentällä yksiköittäin. Löydöt on talletettu Kansallismuseon kokoelmiin päänumerolla KM43288: 1–39. Osa löydöistä (1–169) poistettiin jälkitöiden yhteydessä ja ne dokumentoitiin ennen poistoa (ks. poistettujen löytöjen luettelo ja kuvataulut). Kohteelta ei talletettu moderneista tasauserroksista löytäneitä esineitä vaan ne kuvattiin osittain jo kentällä. Kuvat poistetuista löydöistä löytyvät tutkimusraportin liitteestä Poistettujen löytöjen kuvataulut. Talletettu esineistö ei vaatinut konservointia. Kohteelta ei talletettu maanäytteitä tai puunäytteitä.

4. Koekaivausten aikana tehdyt havainnot

4.1. Koeoja 1 ja koekuopat 1–3

Koeoja 1 kaivettiin tontin 19 länsinurkkaan alueelle, jossa on todettu olevan maaperätutkimuksen mukaan pilaantuneita maita. Alueelle päätettiin avata koeoja, sillä kohdalle on tulossa todennäköisesti uudisrakennuksiin liittyvä parkkialue. Tontin länsinurkka on selkeästi koholla viereiseen alueeseen nähden – kohonneen alueen koko on noin 9 x 6,5 m. Alustavasti vaikuttikin siltä, että kohdalla olisi mahdollisesti talon pohja. Kaakko-luode suuntainen koeoja 1 kaivettiin kohonneen alueen kaakkoisreunalle siten, että osa ojasta sijaisi kohouman kohdalla ja osa kohouman ulkopuolella. Koeoja 1 oli 580 cm pitkä ja 150–170 cm leveä, ja sen alueelta poistettiin koneella pintamaa Y0. Koeojan syvyys oli näin ollen 15–25 cm. Koeojan kaivaminen jäi koekuoppia lukuun ottamatta kerrokseen Y1 ja Y2.

AKDG6955:1. Koeojan 1 kohta ennen sen avausta – alue on selkeästi koholla muuhun alueeseen nähden. Alueella sijaitti myös useampi taideteos. Idästä. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

4.1.1. Koekuoppa 1

Koeojasta 1 valittiin kolme kohtaa, joihin päätettiin tehdä lapio- ja lastakaivuna syvemmät koekuopat. Koekuoppa 1 kaivettiin koeojan 1 luoteisosaan ja se oli aluksi 80 cm pitkä ja 120 cm leveä. Kuopasta tuli kuitenkin tätä pienempi kohdalla olleiden paksujen juurien vuoksi. Koekuopan 1 lopullinen koko oli 80 x 60–80 cm, ja se oli 60–65 cm syvä.

Koekuopan 1 kohdalla pintakerroksen Y0 ja tasaus-/täyttökerroksen Y1 yhteispaksuus on noin 30–40 cm. Nurmenpinta sijaitsee korkeudella 7,58–7,61 m mpy. Kerroksen Y1 alta tuli esille tiilipurkukerros Y6 ja siihen liittyneet palamattomat puut aivan kerroksen pohjalta. Koillis-lounaissuuntaisista puista ei erottanut, olivatko ne hirsiä, lankkuja vai lautoja. Kerroksen tiilet eivät muodostaneet rakennetta, ja niiden seassa oli sekä tavallisia punatiiliä että vaaleita palotiiliä. Ainakin yksi tiilistä oli samankaltainen reikätiili, jollainen löydettiin myös rakenteen R4 yhteydestä koekuopasta 3. Kerroksessa Y6 oli tiilien lisäksi muun muassa palanutta ja palamatonta ikkunalasia (Poistettujen löytöjen luettelo:45–46). Kerroksen Y6 pinta sijaitsee korkeudella 7,12–7,30 m mpy ja puiden korkeudella 7,13–7,30 m mpy.

Tiilipurun Y6 alla ollut musta palokerros Y8 (7,14–7,15 m mpy) peitti palaneita rakennepuita R11. Kaakko-luode suuntaisia lankkuja on kolme kappaletta, joista päällimmäisin on hieman erisuuntainen kahteen muuhun puuhun nähden (ks. alla oleva kuva). Tämän lankun päällä on suoraan kerrokseen Y6 liittyneet palamattomat puut. Lankkujen pinnalla sekä kerroksessa Y8 oli runsaasti vihreäksi ruostuneita kuparilangan pätkiä (KM43288:9), joiden tarkoitus jäi epäselväksi. Palokerroksesta talletettiin myös palanutta ikkunalasia (KM43288:6 ja 8) sekä paksumpaa kuparilankaa (KM43288:10). Rakenteen R11 pinta sijaitsee korkeudella 7,02–7,09 m mpy. Koekuopan 1 kaivaminen jätettiin rakennepuiden R11 pintaan, sillä koekaivausten aikana ei ollut tarkoitus poistaa rakenteita.

Vasemmalla AKDG6955:5. Koekuopan 1 pohjalla olleet palaneet lankut R11 sekä kerroksessa Y6 olleet palamattomat puut. Ylhäältä lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6955:6. Koekuopan 1 koillisprofiili, jossa erottuu pintakerrokset Y0 ja Y1, tiilikkerros Y6 sekä sen alla ollut palokerros Y8. Lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

4.1.2. Koekuoppa 2

Koekuoppa 2 kaivettiin koeojan 1 kaakkoispäähän, ja se oli kooltaan 110–150 x 130 cm. Kuoppa oli matalimmillaan 10 cm ja syvimmillään 75 cm syvä. Koekuopan 2 pinta- ja tasauskerrokset koostuvat yksiköistä Y0 ja Y3. Kerrosten yhteispaksuus on noin 30–40 cm. Nurmikon pinta sijaitsee korkeudella 7,33–7,49 m mpy ja kerroksen Y3 pinta korkeudella 7,22–7,27 m mpy. Kerrokseen Y3 on sekoittunut eriaikaisia löytöjä, muun muassa kirkasta ikkunalasiasia sekä piiposliinia (Poistettujen löytöjen luettelo: 31 ja 38).

Kerroksen Y3 alta tuli esille kerros Y7 ja sen alta kerros Y9, jotka molemmat rajautuvat koekuopan lounaispuolella kerrokseen Y13 ja siinä oleviin tiiliin. Y7 on vaaleanruskeaa hienoa hiekkaa, jossa on kiviä sekä tiilimurskaa (7,01–7,10 m mpy). Kerroksesta talletettiin muun muassa useita piiposliinastioiden palasia sekä palanutta lasia (KM43288:1 ja 4). Y9 on rantahiekkamainen vaaleanruskea hieno hiekka (6,86–6,91 m mpy) ennen tiivistä harmaata hienoa hiekkaa Y10, jossa on tiilimurskaa ja hiiltä. Kerroksen Y10 pinta sijaitsee korkeudella 6,78–6,85 m mpy. Tämän alla on vielä kerros Y14 (6,65–6,67 m mpy) ennen koekuopan 2 pohjaa. Y14 koostuu vaaleasta hienosta hiekasta, jossa on kiviä. Kivistä oli vaikea sanoa kuopan koon vuoksi, ovatko ne osa rakennetta vai yksittäisiä kiviä - kivet jätettiin paikoilleen. Kerroksesta Y9 talletettiin muun muassa liitupiipun kopan palanen (KM43288:16), kerroksessa Y14 ei ollut löytöjä.

Koekuopan 2 lounaisreunalla havaittiin kerroksen Y3 alla 5–10 cm paksu savikerros Y13 (6,87–6,93 m mpy), jonka yhteydessä on huonokuntoinen kaakko-luode suuntainen tiilirakenne. Rakenne koostuu yhdestä kokonaisesta ja kahdesta osittaisesta tiilestä (20 cm) sekä kerroksen alla olevista kahdesta isommasta kivistä. Tiilet ja kivet jätettiin paikoilleen, vain savea poistettiin. Mahdollinen tiilirakenne yhdistyy kivijalkakiviin R5 koekuopan etelänurkassa. Rakenne R5 koostuu yhdestä suuresta ja kahdesta pienemmästä kivistä, jotka vaikuttavat muodostavan koillis-lounaissuuntaisen kivijalan katkelman. Kivien pinta sijaitsee korkeudella 7,26–7,37 m mpy ja ne jätettiin paikoilleen. Kivien yhteydestä tai ylipäättänsä koekuopan 2 puolella ei havaittu rakennepuita R11, mutta kivijalan katkelma ja palaneet lankut voivat liittyä samaan rakennekokonaisuuteen korkeutensa ja suuntansa puolesta.

Koekuopan 2 kaivaminen jäi kerrokseen Y7, Y13, Y14 sekä rakenteen R5 pintaan. Koekuopan pohja sijaitsi korkeudella 7,24–6,57 m mpy.

Vasemmalla AKDG6955:8. Koekuoppa 2, josta dokumentoitiin mahdollinen kivijalan katkelma R5 sekä tiilistä savikerrosta Y13. Luoteesta. Kuva: Noora Perälä. Oikealla AKDG6955:9. Koekuopan 2 kaakkoisprofiili. Luoteesta. Kuva: Noora Perälä.

4.1.3. Koekuoppa 3

Koekuoppa 3 kaivettiin koeojan 1 keskivaiheille, kohonneen alueen korkeimpaan kohtaan, jossa ajateltiin olevan mahdolliseen rakennuksen pohjaan liittyvä kivijalka. Koekuopan koko oli noin 75 x 65–90 cm, ja se oli 40–65 cm syvä. Pintakerroksen Y0 (7,66–7,68 m mpy) poiston jälkeen esille tuli multainen hieno hiekka Y12 (7,55–7,57 m mpy), jossa oli rakenteeseen R4 kuuluneita rakenneosasia. Rakenne R4 koostuu pitkittäisesti ratakiskosta, jonka päälle on aseteltu kaksi isompaa kiveä, kaksi tiiltä sekä rautaputki. Ratakiskon molemmilla sivuilla on myös muutama yksittäinen pienempi kivi sekä toinen pystyasentoon laitettu ratakiskon pätkä. Toisessa isommassa kivessä on porausjälkiä, ja toinen tiilistä on vaalea palotiili. Punatiilessä on kulmikkaita läpireikiä. Ajatellun kivijalan kohdalla ei siis ollutkaan kiviä, vaan erilaisista rakennusmateriaaleista koostunut ”seinämä”. Kerrosten Y0 ja Y12 yhteispaksuus on kohdalla noin 30–39 cm. Kerroksessa Y12 oli muun muassa muovin palasia sekä rautanauvoja (Poistettujen löytöjen luettelo: 64 ja 69).

Kerroksen Y12 alla on kerros Y2 (7,47–7,51 m mpy), joka todettiin myöhemmin samaksi kerrokseksi kuin Y1. Kerrosta Y2 kaivettiin pois vain rakenteen R4 kaakkoispuolelta, jossa koekuoppaa päätettiin syventää 30 x 65 cm kokoiselta alueelta. Kerroksessa Y2 oli muun muassa kirkasta tasolasia sekä pienikokoisen kattilan kansi (Poistettujen löytöjen luettelo: 25 ja 23). Kerroksen Y2 alla havaittiin samat kerrokset kuin koekuopassa 1 – ensin tiilipurku Y6 (7,24–7,32 m mpy) ja sen alla palokerros Y8 (7,17–7,21 m mpy). Palokerroksen alta kaivettiin esiin rakenteeseen R11 kuuluneita palaneita lankkuja. Koekuopan 3 kaivaminen jätettiin tämän rakenteen pintaan (7,11–7,14 m mpy). Koekuopan luoteisosassa kuopan kaivu jätettiin korkeudelle 7,21–7,30 m mpy. Myös koekuopan 3 kohdalla kerroksesta Y6 löydettiin palanutta ja palamatonta lasia (Poistettujen löytöjen luettelo: 52 ja 53).

Vasemmalla AKDG6955:10. Koekuoppa 3, jonka keskellä oli rataakiskoa, kiviä sekä tiiliä sisältävä rakenne R4. Pohjoisesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6955:11. Koekuopan pohjalla oli rakenteeseen R11 kuuluneita palaneita lankkuja – erottuu kuvassa mustana alhaalla oikealla. Kaakosta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

4.2. Koeoja 2 sekä koekuopat 4 ja 6

Koeoja 2 kaivettiin tontin 19 lounaisreunan lähetyvillä olevan pitkän talousrakennuksen taakse alueelle, jonka on annettu heinittyä. Maaperätutkimuksen mukaan alueella ei ole saastuneita maita. Koeojan 2 ja 3 paikka valittiin sen mukaan, miten mahdollinen uudisrakentaminen tulee kohdistumaan tulevaisuudessa tontille. Koeoja 2 oli kooltaan 485–520 x 90–130 cm, ja se oli 20–47 cm syvä. Koeojan kohdalta poistettiin koneella pintamaa Y0 sekä osittain kerrosta Y15. Koeojan alueelle kaivettiin koneella myös koekuoppaa 4. Koekuoppa 6 kaivettiin käsin. Koeojan kaivaminen jäi koekuoppia lukuun ottamatta kerrokseen Y15.

Vasemmalla AKDG6955:13. Koeojien 2 ja 3 paikka ennen niiden avausta nykyisen talousrakennuksen takana. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki. Oikealla AKDG6955:14. Koeoja 2 pintamaan Y0 poiston jälkeen. Kaakosta. Kuva: Noora Perälä.

4.2.1. Koekuoppa 4

Koekuoppa 4 kaivettiin koeojan 2 kaakkoispäähän, noin 50 cm päähän sen kaakkoisreunasta. Koekuopasta poistettiin tiilisiä kerroksia Y15 ja Y21 ensin koneella, jonka jälkeen kaivua jatkettiin käsin. Koekuopan koko oli 110 x 60–80 cm, ja se oli 120–156 cm syvä.

Koekuopan 4 kohdalta dokumentoidut kerrokset koostuvat lähinnä tiilisistä purkukerroksista, joiden sisällä sekoitteen sekä tiilien ja tiilimurskan määrä vaihtelevat. Pintamaata Y0 (7,45–7,65 m mpy) seuraa järjestyksessä

kerrokset Y15, Y21, Y22 ja Y23. Näistä kerroksessa Y15 (7,30–7,34 m mpy) on vähiten tiiltä, lähinnä murua. Kerroksessa Y21 (7,03–7,21 m mpy) tiilimurskan määrä kasvaa, ja tiilimurskan seassa on myös hiilinokareita sekä kiviä. Kerroksen Y22 kohdalla (6,94–7,13 m mpy) tiilimurska jälleen vähenee ennen todella tiilistä ja kivistä kerrosta Y23 (6,44–6,50 m mpy). Kerroksen Y23 tiilet ja palaneet kivet eivät muodostaneet havaittavaa rakennetta. Kerroksen Y21 löydöt ovat pääosin palaneita (Poistettujen löytöjen luettelo: 80). Kerroksessa Y22 ja Y23 on sekä palanutta että palamatonta tasolasia (Poistettujen löytöjen luettelo: 87–88, 91–92.)

Kerroksen Y23 alta dokumentoitiin tiivis ja silttinen hieno hiekka Y24, jonka pohjalla oli runsaasti pyöreitä halkaisijaltaan 10 cm kokoisia luonnonkiviä. Pohjalla oli myös muutama isompi kivi, joiden takia koekuoppaa ei kaivettu enää syvemmälle. Tämän kerroksen pinta sijaitsee korkeudella 6,29 m mpy. Kerros vaikutti luonnolliselta kerrokselta ennen silttistä pohjamaata Y1000, eikä sitä kaivettu esille koko koekuopan alueelta. Koekuopan kaivaminen jätettiin kerrokseen Y21, Y24 sekä pohjamaan Y1000 (5,96 m mpy). Koekuopan pohja sijaitsi korkeudella 5,95–6,21 m mpy.

AKDG6955:16. Koekuoppa 4 kaivettuna pohjaan. Kaakkoisprofiilissa erottuu tiilipurkukerrokset Y21, Y22 ja Y23 sekä kerroksessa Y23 olleet palaneet kivet. Aivan kuopan pohjalla erottuu pohjamaa Y1000. Luoteesta. Kuva: Noora Perälä.

4.2.2. Koekuoppa 6

Koekuoppa 6 kaivettiin koeajan 2 luoteispäähän, noin 35–50 cm päähän sen luoteisreunasta. Koekuoppa oli aluksi kooltaan 80 x 105 cm, mutta siitä kaivettiin pohjamaanhan asti lopulta vain 85 x 80 cm kokoinen alue. Koekuopan kohdalta poistettiin koneella kerros Y0, loput kerrokset kaivettiin lapio- ja lastakaivuna. Koekuoppa 6 oli 60–130 cm syvä.

Koekuopan 6 kohdalla olevat pinta- ja tasauserrokset koostuvat kerroksista Y0 (7,61–7,63 m mpy) ja Y15 (7,34–7,48 m mpy). Koekuopan 6 koillisreunalla oli myös kerroksen Y0 alla puoliympyrän mallinen, halkaisijaltaan noin 1 metrin kokoinen vaaleanruskean hienon hiekan alue, jonka tarkoitus jäi epäselväksi. Hiekkaa oli noin 10–20 cm paksuisesti, mutta sen alta tai sisältä ei paljastunut kaapeleita tai putkia. Pinta- ja tasaus-/täyttökerrosten yhteispaksuus on noin 30–50 cm.

Kerroksen Y15 alta alkaa tiilipurkukerrokset, kuten koekuopassa 4. Näissä kerroksissa on kuitenkin vähemmän kokonaisia ja osittaisia tiiliä kuin koekuopan 4 puolella ja sekoitteet ovat ennemminkin tiilimurskaa. Kerroksen Y15 alta kaivettiin esiin punertavan ruskea tiilimurskaa ja tiilen paloja sisältävä kerros Y25 (7,11–7,30 m mpy), jossa on myös palaneita kiviä. Kerros on mahdollisesti sama kuin Y21. Tämän alla on kerros Y26 (6,75–7,05 m mpy), jossa on tiilimurskan ja tiilen palojen lisäksi hiesua, hiilenpaloja sekä hiiliraitoja. Tätä kerrosta seuraa palokerrokseksi tulkittu Y27, jossa oli palaneita kiviä sekä runsaasti palanutta ikkunalasiasia (Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 34). Kerros tuli esille 70 x 33 cm kokoiselta alueelta eli se ei peittänyt koko koekuopan pohjaa. Kerroksen pinta sijaitsee korkeudella 6,60–6,70 m mpy. Kohdalla, jossa kerrosta Y27 ei havaittu, oli kerros Y28 (6,42–6,58 m mpy). Tässä kirjavassa hienon hiekan kerroksessa on tiilimurskan lisäksi orgaanisen aineksen raitoja, mutta ei selkeitä rakennepuita tai puusilppua. Kerrosten Y26 ja Y28 alla on pohjamaa Y1000 (6,46 m mpy). Koekuopan 6 pohja sijaitsi korkeudella 6,21–7,04 m mpy.

AKDG6955:18. Koekuopan 6 koillisprofiili. Koekuopasta dokumentoidut kerrokset koostuivat pääasiassa erilaisista tiilipurkukerroksista, joissa oli kuitenkin vähemmän kokonaisia tiiliä ja tiilen paloja kuin koekuopassa 4. Kerroksen Y0 alla erottuu profiilissa myös vaalean hienon hiekan kerros, jonka tarkoitus jäi epäselväksi. Lounaasta. Kuva: Noora Perälä.

4.3. Koeoja 3 sekä koekuopat 5 ja 7

Koeoja 3 kaivettiin koeojan 2 tavoin nykyisen talousrakennuksen taakse, heinittyneelle alueelle. Koeoja 3 oli kooltaan 675 x 100–145 cm, ja se oli 50–80 cm syvä. Koko koeojan kohdalta poistettiin koneella kerrokset Y0 ja Y16 sekä osittain kerrosta Y17. Koeojaan kaivettiin koneella koekuoppa 5 ja käsin koekuoppa 7.

AKDG6955:19. Koeoja 3 ja siihen kaivetut koekuopat 5 ja 7. Kaakosta. Kuva: Marisa Kuusisto.

4.3.1. Koekuoppa 5

Koeojan 3 luoteispäähän kaivettiin koneella yläosaltaan 160 x 140 cm kokoinen koekuoppa 5, joka oli 128–160 cm syvä. Koekuopan pohjan koko oli 110 x 90 cm. Koekuopan pintakerrokset koostuvat Y0 heinikosta ja sen alisesta mullasta (7,05–7,09 m mpy) sekä mullan alta tulleesta tiilisestä mullasta, jossa oli tiilien lisäksi runsaasti löytöjä ja joitakin yksittäisiä kiviä (Ø 20–25 cm). Tiilet olivat lähinnä tavallisia punatiiliä, mutta joukossa oli myös palotiiliä sekä reikätiiliä. Tiilien seassa oli myös laastia. Löytöjen seassa oli runsaasti varsinkin metalliromua, mutta myös posliinia, piiposliinia sekä muun muassa viilipurkin metallinen kansi (Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuvat 26 ja 31). Tiilisen mullan paksuus on 40–44 cm, eikä sille annettu omaa yksikkönumeroa. Sekä Y0 että tiilinen Y0 poistettiin koneella koko koeojan alueelta.

AKDG6955:20. Koekuoppa 5, koillisprofiili. Kuopan alaosassa erottuu hyvin vaaleanharmaa koksipitoinen kerros Y18. Lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

Tiilisen mullan Y0 alta kaivettiin esiin hiesuinen hieno hiekka Y16 (6,64–6,65 m mpy), jossa on tiilen palojen, tiilimurskan ja laastin lisäksi nokea, hiiltä sekä lohkottuja kiviä. Kivet eivät muodostaneet rakennetta. Kerrosta oli koko koeojan alueella ja myös tästä kerroksesta tuli varsin nuoria löytöjä, kuten muovimaton palasia ja rautaromua. Kerroksen Y16 alla on tummanruskea ja multainen hieno hiekka Y17, josta löydettiin myös runsaasti löytöjä, kuten numeroitua marmoritiiltä (KM43288:19), teollisesti valmistettuja nauvoja sekä kirkasta ikkunalasiasia (Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 17). Kerroksen pinta sijaitsee korkeudella 6,31–6,40 m mpy. Samankaltaisia marmoritiiliä löytyi myös vuoden 2011 kaivauksilla (KM39054:217) – kerros, josta tiilet löytyivät, on ajoitettu 1900-luvulle. Kerrosta Y17 oli koko koeojan 3 alueella, josta sitä poistettiin sekä kone- että käsikaivuna.

Ensimmäinen mahdollinen 1800-luvun puolelle ajoittuva kerros koekuopassa 5 on Y18 (6,22–6,32 m mpy), joka tulee kerroksen Y17 alta. Y18 koostuu harmaasta koksiihiilisestä hienosta hiekasta, jossa on jonkin verran hiilenpaloja sekä tiilimurskaa. Tämän kaltaista kerrosta löydettiin myös vuoden 2012 valvonnan²⁴ aikana tontilta 9. Koksia otettiin jonkin verran talteen (KM43288:26). Kerroksen Y18 alla on raitainen hieno hiekka Y20, jossa on jonkin verran puusilppua sekä nokea. Kerroksen pinta sijaitsee korkeudella 6,09–6,15 m mpy, ja siitä talletettiin pieni piiposliiniastian palanen sekä palamatonta luuta (KM43288:28 ja 38). Tätä kerrosta seuraa lähes puhtaasta hienosta ja löyhästä hiekasta koostuva kerros Y19 (5,98–6,06 m mpy), josta talletettiin suurikokoisen punasavivadin palanen (KM43288:27). Kerroksessa on siellä täällä hiilitäpliä sekä yksittäisiä kiviä – kivien halkaisijat vaihtelivat välillä 10–15 cm. Kerroksen Y19 alla ollut pohjamaa Y1000 tavoitettiin koekuopan 5 kohdalla korkeudelta 5,82–5,90 m mpy. Koekuopan 5 pohja sijaitsi korkeudella 5,78 m mpy.

4.3.2. Koekuoppa 7

Koekuoppa 7 kaivettiin koeojan 3 kaakkoispäähän, noin 80–85 cm päähän sen kaakkoisreunasta. Koekuoppa oli kooltaan 70–80 x 70–80 cm, ja se oli 90 cm syvä. Koekuopan kohdalta kaivettiin koneella pois kerrokset Y0 ja Y16 sekä osin kerrosta Y17. Heinikon pinta sijaitsee koekuopan kohdalla korkeudella 6,73–6,84 m mpy. Ensimmäinen kokonaan käsin kaivettu kerros oli Y29 (6,24–6,33 m mpy), joka koostuu rusehtavan harmaasta hienosta hiekasta, jossa on savea, hiiltä sekä pikkukiviä. Kerroksesta löytyi Alkon korkki, joten kyseessä on 1900-luvun puolelle ajoittuva kerros (Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 30). Kerroksen Y29 alla on likainen savi Y30, josta talletettiin palanen lasi- ja rautakuonaa sekä palanutta luuta (KM43288:29–30, 39). Kerroksen pinta sijaitsee korkeudella 6,12–6,14 m mpy. Saven alla on mahdollinen palokerros Y31, joka on samalla koekuopan viimeinen kerros ennen pohjamaata Y1000. Tässä kerroksessa ei ollut koekuopan kohdalla löytöjä. Kerroksen Y31 pinta sijaitsee korkeudella 6,02–6,05 m mpy, ja kerroksen Y1000 korkeudella 5,94–5,98 m mpy. Koekuopan 7 kaivaminen jätettiin korkeuteen 5,90–5,99 m mpy.

---

²⁴ Hyttinen 2011: 56–57.

AKDG6955:21. Koekuoppa 7, jonka pohjalla on kerrokseen Y1000 kuulunut yksittäinen kivi. Kuopan alimmaisessa kerroksessa ei ollut löytöjä, mutta palokerrokseksi tulkittu kerros on mahdollisesti sama kuin koekuopan 5 puolella oleva kerros Y20. Etelästä. Kuva: Marisa Kuusisto.

4.4. Koeoja 4 ja koekuopat 8–10

Koeoja 4 kaivettiin tontin 19 etelänurkkaan, lähelle Valimokadun varrella olevia talousrakennuksia. Asukkaat ovat käyttäneet aluetta muun muassa puutarhajätteen kasaupaikkana, ja tontin nurkalle on tuotu trailereita ja veneitä myös ulkopuolisten ihmisten toimesta. Rakennussuunnitelmissa alueen lähettävälle on mahdollisesti tulossa oleskelu-/leikkialue sekä lumenjättöpaikka, ja osa nykyisistä talousrakennuksista puretaan uusien talousrakennusten tieltä. Johtokartoissa nykyisen talousrakennuksen kulmasta kulkee koillis-lounaissuuntaisesti pienjännitekaapeli kohti viereistä tonttia, joten koeojaa ei voinut kaivaa liian lähelle Valimokatua. Maaperätutkimuksessa on todettu, että tontin etelänurkassa on pilaantuneita maita, joten kohdalle kaivettiin koeoja ja koekuopat 8 ja 9 koneella. Kolmas koekuoppa 10 kaivettiin käsin kohdalla olleen rakenteen vuoksi. Koeoja 4 oli 750 cm pitkä ja 125–135 cm leveä, ja sen kohdalta kaivettiin koneella pintamaa Y0 sekä osittain kerrosta Y32. Koeojan kaivaminen jäi koekuoppia lukuun ottamatta kerrokseen Y32. Koeoja 4 oli 15–25 cm syvä.

AKDG6955:23. Koeoja 4 pintamaan Y0 ja osittain kerroksen Y32 poiston jälkeen. Etualalla koekuoppa 9 ja takana koekuoppa 8. Koekuoppaa 10 ei ole vielä kaivettu. Etelästä. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

4.4.1. Koekuoppa 8

Koekuoppa 8 kaivettiin koneella koeojan 4 koillispäähän. Koekuoppa oli kooltaan 90 x 110 cm, ja se oli 90–110 cm syvä. Koekuopan kohdalta dokumentoitiin kerrokset Y0, Y32, Y33 ja pohjamaa Y1000. Y0 koostuu multaisesta hiekasta, jossa on paljon roskia, kuten muovinpaloja, kirkasta lasia ja erilaisia rautaesineiden katkelmia ja nauvoja (Poistettujen löytöjen luettelo: 9–11). Y0:n pinta sijaitsee korkeudella 5,44–5,49 m mpy. Pintamaan alla on tummanruskea, multainen ja puusilppuinen hieno hiekka Y32 (5,14–5,39 m mpy), jossa myös on paljon löytöjä. Löytöjen joukossa oli muun muassa muovimaton palasia sekä kirkasta ikkunalasia (Poistettujen löytöjen luettelo: 110 ja 109).

Koekuopan 8 kohdalla, kerroksen Y32 alta tulleessa kerroksessa Y33 (5,10–5,17 m mpy) oli selkeästi paloraitoja, joiden välissä oli palanutta hiekkaa. Koillisprofiilissa kerroksen pinnalla erottui kaksi palanutta kiveä aivan koekuopan itänurkassa – kivien halkaisijat ovat 13 ja 15 cm. Kivien länsipuolella oli koeojan suuntainen ja huonokuntoinen puu, joka jatkui mahdollisesti koeojan pituudessa noin 300 cm matkalla ennen koeojan 4 poikki kulkevaa puuta koekuopan 10 kohdalla. Kiville ja puille annettiin rakennenumero R40. Puun pinta sijaitsee koekuopan 8 puolella korkeudella 5,21 m mpy ja kivien korkeudella 5,23–5,25 m mpy. Kerroksia Y32 ja Y33 havaittiin koekuopan 8 kaakkois- ja luoteisprofiileissa ohuemmin kuin kuopan keskellä. Kerroksen Y1000 pinta sijaitsee korkeudella 5,08–5,12 m mpy, ja koekuopan pohja sijaitsi korkeudella 4,63–4,71 m mpy. Kerroksesta Y33 otettiin koekaivausten aikana talteen löytöjä, kuten piiposliinia, posliinia, luita ja kirkasta tasolasia, mutta löydöt poistettiin jälkitöiden aikana niiden nuoren iän vuoksi (Poistettujen löytöjen luettelo: 120–134).

AKDG6955:25. Koekuopan 8 koillisprofiili. Mitan kohdalla erottuu rakenteeseen R40 kuuluvat palaneet kivet sekä niiden vasemmalla puolella huonokuntoinen rakennepuu, jonka keskellä kasvaa juuri. Rakennekivet ja puut ovat kerroksen Y33 päällä. Lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

4.4.2. Koekuoppa 9

Koekuoppa 9 kaivettiin koeojan 4 lounaispään koneella. Se oli kooltaan 150–185 x 120 cm, ja se oli 65–70 cm syvä. Koekuopasta dokumentoitiin samat kerrokset kuin koekuopasta 8. Rakennepuita ja kiviä R40 koekuopan 9 puolella ei kuitenkaan havaittu. Kerroksen Y0 pinta sijaitsee korkeudella 4,65–6,79 m mpy, kerroksen Y32 korkeudella 4,42–4,71 m mpy, kerroksen Y33 korkeudella 4,39–4,42 m mpy ja kerroksen Y1000 korkeudella 4,30–4,39 m mpy. Koekuopan pohja sijaitsi korkeudella 4,10–4,39 m mpy. Koekuopan 9 kohdalla kerroksessa Y33 olleet löydöt eivät ole palaneita huolimatta siitä, että kerros on tulkittu palokerrokseksi (Poistettujen löytöjen luettelo: 120–129) - esimerkiksi ikkunalasi on kirkasta ja palamatonta.

AKDG6955:27. Koekuopan 9 koillisprofiili. Kerroksen Y33 pinnalla on tiilimurskaa ja tiilen paloja. Rakennepuita R40 ei havaittu enää koekuopan 9 puolella, mutta kerroksen Y32 pohjalla on puisempia alueita (ks. tiilisen alueen yläpuoli), jotka voivat olla peräisin maatuneista rakennepuista. Lounaasta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

4.4.3. Koekuoppa 10

Koekuoppa 10 kaivettiin käsin koeojan 4 keskivaiheille. Koekuoppa oli 50–60 cm pitkä ja 125 cm leveä, ja siihen kaivettiin 45 x 35 cm kokoinen syvämpi koepisto koekuopan luoteispäähän. Koekuoppa oli 35–50 cm syvä. Koekuoppa 10 kaivettiin käsin, sillä kohdalla havaittiin rakennepuut R40 konekaivun yhteydessä. Koekuopan 8 puolelta koeojan 4 läpi kulkenut yksittäinen puu päättyy koekuopan 10 puolella kaakko-luodesuuntaiseen puuhun, muodostaen mahdollisen rakennuksen kulman. Tämän puun pituus on 70 cm ja se on 15 cm leveä. Rakenteeseen kuuluu lisäksi kaksi muutakin osittaista puuta, joista toinen on koillis-luoteissuuntainen 26 cm pitkä ja 16 cm leveä puu. Myös tämä liittyy pitkän puun tavoin kaakko-luodesuuntaiseen puuhun lounaispuoleltaan. Kaakko-luodesuuntaisen puun lounaispuolella on osin esillä samansuuntainen puu aivan koekuopan 10 lounaisreunalla. Puu on todennäköisesti osa viereistä puuta, mutta lähtenyt pois alkuperäiseltä paikaltaan. Puiden huonon kunnon vuoksi niistä on vaikea sanoa, ovatko ne lautoja, lankkuja vai hirssiä. Rakenteen kivet olivat palaneita, puissa palojälkiä ei havaittu. Puiden pinta sijaitsee korkeudella 4,83–4,93 m mpy. Koekuopan 10 kohdalla olleen pintamaan Y0 pinta sijaitsee korkeudella 5,09 m mpy, Y32:n korkeudella 4,88–5,00 m mpy, Y33:n korkeudella 4,80–4,86 m mpy ja Y1000:n korkeudella 4,68–4,79 m mpy. Koekuopan pohja sijaitsi korkeudella 4,69–4,93 m mpy.

Kerroksessa Y33 oli koekuopan 10 kohdalla jonkin verran löytöjä, jotka voidaan ajoittaa 1800-luvun lopulta 1900-luvulle (Poistettujen löytöjen luettelo:130–134). Huolimatta siitä, että kerros on tulkittu palokerrokseksi, siitä löydetty löydöt eivät ole palaneita.

AKDG6955:28. Koekuoppa 10 kaivettuna pohjaan. Kuopan yläosassa rakennepuut R40 ja alaosassa syvempi koepisto, joka ulottuu pohjamaahan Y1000. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

4.5. Koekuopat 11, 12 ja 16

Koekuopat 11, 12 ja 16 kaivettiin tontilla 19 olevalle lehtipuualueelle. Osin lehtimetsän kohdalla, mutta suurimmaksi osaksi sen koillispuolella on ollut 1910-luvulla rakennettu ja 1930-luvun lopulla yksinkertaistettu tai kokonaan uudelleen rakennettu talousrakennus, joka on purettu lopullisesti vuoteen 1976 mennessä. Molempien rakennusten kivijalkaa on edelleen osittain näkyvissä. Koekuopat päätettiin tehdä näiden rakennusten lounaispuolelle. Sivulla 13 olevassa hahmotelmapiirroksessa koekuoppa 16 näyttää kuitenkin osuvan vuonna 1910 rakennetun rakennuksen koillis-lounaissuuntaiseen ulokkeeseen ja kuoppa 12 saman rakennuksen luoteisosan kohdalle. Kuopan 16 kaakkoispuolella on kuitenkin ulokkeen kokoinen ja suuntainen kohollaan oleva alue, joka voi ainakin osittain olla peräisin rakennuksen kivijalasta. Näin ollen sivulle 13 hahmotellun rakennuksen paikka pitäisi olla ulokkeen verran kaakossa tai kivijalalta vaikuttava kohouma ei ole peräisin kyseisestä rakennuksesta, vaan alue on koholla jostain muusta syystä. Koekuopat 11, 12 ja 16 päätettiin kaivaa alueelle, sillä kohdalle kohdistuu tulevaisuudessa rakennuspainetta.

Koekuoppa 11 kaivettiin lehtipuualueen luoteisosaan, ja se oli kooltaan 100 x 90 cm. Koekuoppaan kaivettiin syvempi 40 x 30 cm kokoinen koepisto sen luoteispuolelle. Koepiston syvyys oli 88 cm, muuten koekuopan 11

syvyys vaihteli välillä 20–45 cm. Koekuopan 11 kerrokset koostuvat multaisesta ja soraisesta pintamaasta Y0 (6,33–6,44 m mpy), vaaleanruskean hienon hiekan kerroksesta Y34 (6,25–6,29 m mpy), jossa oli jonkin verran tiilen palasia ja muutama kokonainen tiili, sekä pohjamaasta Y1000 (6,14–6,21 m mpy). Pohjamaassa oli paljon kiviä (halkaisija 13–16 cm), jotka eivät kuitenkaan muodostaneet selkeää rakennetta. Koekuopan kaivu jäi kerrokseen Y34 ja Y1000 kiviin, ja sen pohja sijaitsi korkeudella 5,56–6,14 m mpy. Kerroksesta Y34 löydettiin muun muassa muovinen tulppa kirkasta ikkunalasia ja mahdollinen sulakkeenpohja (Poistettujen löytöjen luettelo: 142, 141 ja 136).

Vasemmalla AKDG6955:30. Koekuoppa 11 ja kerroksessa Y1000 olleet kivet. Kerroksessa Y34 oli myös ruostuneen rautaputken katkelma. Koillisesta. Kuva: Noora Perälä. Oikealla AKDG6955:32. Koekuoppa 12 kaivettuna pohjaan. Kuopan kohdalla tuli vastaan melko läheltä maanpintaa pohjamaa Y1000. Kaakosta. Kuva: Marisa Kuusisto.

Koekuoppa 12 kaivettiin lehtipuualueen keskivaiheille. Koekuoppa oli kooltaan 90–95 x 80–95 cm, ja se oli 20–30 cm syvä. Koekuopan keskelle tehtiin vielä syvempi halkaisijaltaan 40 cm kokoinen koepisto, jonka kohdalla kuoppa oli 104 cm syvä. Koekuopasta 12 dokumentoitiin kolme kerrosta – sorainen multa Y0 (6,32–6,33 m mpy), kirjava hieno hiekka Y35 (6,23–6,26 m mpy), jossa oli pikkukiviä ja puhdas pohjamaa Y1000 (6,14–6,18 m mpy). Kerroksesta Y35 talletettiin pari piiposiiniastian palasta, palanen ruskeaa pullolasia (KM43288:31–32) sekä yksi taottu rautanaula (Poistettujen löytöjen luettelo:144). Koekuopan pohja sijaitsi korkeudella 5,33–6,10 m mpy.

Koekuoppa 16 kaivettiin lehtimetsän kaakkoisreunaan, oletetun rakennuksen pohjan nurkkaan. Koekuopan koko oli 95 x 100 cm, ja se oli 63–73 cm syvä. Myös tähän kuoppaan tehtiin syvempi 55 x 25 cm kokoinen koepisto sen luoteispäähän. Koekuopan 16 kohdalla pintamaa Y0 koostuu hiekkaisesta mullasta (6,25–6,30 m mpy), jonka alla on vaaleanruskean hienon hiekan kerros Y39 (6,20–6,22 m mpy), jossa oli runsaasti kiviä. Kivien koot vaihtelivat välillä 22–52 cm, mutta ne eivät muodostaneet selkeää rakennetta. Kerroksessa oli muun muassa ruostuneita metallinpalasia, joista ei enää saanut selville niiden alkuperäistä muotoa tai tarkoitusta (Poistettujen löytöjen luettelo:166–168). Kerroksessa oli myös yksittäinen ja irrallinen puunpalanen, joka irtosi kaivaessa. Kerros ja siinä olevat kivet liittyvät mahdollisesti koekuopan lähetyvillä/kohdalla olleisiin rakennuksiin ja niiden purkuun. Kerroksen Y39 alla on pohjamaa Y1000 (5,66–5,69 m mpy). Koekuopan pohja sijaitsi korkeudella 5,47–5,49 m mpy.

AKDG6955:38. Koekuoppa 16 ja kerroksessa Y39 olleet kivet, joista osa on jo poistettu. Kaakosta. Kuva: Marisa Kuusisto.

4.6. Koekuoppa 13

Koekuoppa 13 kaivettiin heinittyneen alueen ja lehtipuualueen väliselle alueelle, tontilta 19 viereiselle tontille (emalitehtaan tontti) johtavan polun varteen. Vuodelta 1876 peräisin olevassa kartassa, koekuopan paikkeilla on sijainnut korttelin aikaisemmin halkaissut katu, joka tunnetaan Mäkikatuna. Nykyään alue on lähinnä heinittynyttä nurmikkoa ja kulku-ura on kapean polkumainen. Kohdalle päätettiin tehdä koekuoppa, sillä viereiseltä tontilta oli löytynyt samalta kohdalta kaapeleiden kaivamisen yhteydessä luita, joita osa asukkaista oli epäillyt ihmisluiksi. Luista ei ollut tehty ilmoitusta, vaan ne oli laitettu takaisin kuoppaan. Kohdalla on mahdollisesti sijainnut myös vuoden 1763 karttaan piirretty pitkä rakennus.

Koekuoppa 13 oli kooltaan 70 x 50–60 cm, ja se oli 40–90 cm syvä. Koekuopan koillisosa kaivettiin syvemmälle kuin sen lounaispuoli, jotta pohjamaahan päästiin käsiksi. Koekuopassa 13 ei havaittu lainkaan kulttuurikerroksia ja siitä löydetyt löydöt tulivat lähinnä nurmikon (6,49–6,55 m mpy) alla olleesta mullasta – muun muassa metalliesineiden katkelmia, keraamisen laatan paloja, jaffa-pullon korkki ja keraamista putkea. Nurmen mullan alla on hiesun sekaista hienoa hiekkaa, jossa on isompia ja pienempiä kiviä, halkaisija 2–35 cm. Tätä kerrosta seuraa ohut kerros harmaata soraa ennen hiesuista hiekkaa. Tämä alla on 25 cm paksu ja todella tiivis puhdas harmaa sepeli, josta oli hankala päästä edes lapiolla läpi. Sepelin alla on likaisen hienon hiekan kerros ennen pohjamaata Y1000 (5,78–5,86 m mpy). Tasoite-/täyttökerrosten yhteispaksuus on noin 75 cm. Koekuopan pohja sijaitsi korkeudella 6,04–5,69 m mpy.

AKDG6955:33. Koekuoppa 13 kaivettuna pohjaan. Kuopan profiilissa erottuu hyvin harmaa, 25 cm paksu sepelikerros, josta oli hankala päästä läpi edes lapiolla. Luoteesta. Kuva: Terhi Taipaleenmäki.

4.7. Koekuopat 14 ja 15

Koekuopat 14 ja 15 kaivettiin tontin 19 keskivaiheille, rakennuksen 5B edessä olevalle puutarha-alueelle. Alueella on isojen puiden lisäksi istutuksia sekä istumia. Osa alueesta on laitettu sorapinnalle myrskyn kaadettua tontilla olleita puita. Iso osa puutarhan alueesta tullaan todennäköisesti säilyttämään myös uusissa rakennussuunnitelmissa, mutta sen lounaispuolelle kohdistuu rakennuspainetta uudisrakennuksen verran. Kohdalta yritettiin myös tavoittaa saarella 1800-luvun alussa olleiden venäläisten hautauksia, joista on olemassa lähinnä paikantamatonta ja todentamatonta perimätietoa.

Koekuoppa 14 kaivettiin puutarhan ”metsikköön”, suurten puiden keskelle. Koekuoppa oli kooltaan 90 x 100 cm, ja se oli 35–60 cm syvä. Koekuopan kaakkoispuoli kaivettiin syvemmälle kuin sen luoteisosa, koepiston koko oli 20 x 55–65 cm. Koekuopan kohdalla Y0 (7,53–7,63 m mpy) on hyvin löyhää hiekkaista multaa, ja sen alla oleva Y38 (7,39–7,45 m mpy) vaikuttaa lähinnä sekoittuneelta multamaalta, joka on tasattu alueelle. Kerroksesta Y38 löytyi yksittäisiä luunkappaleita, kirkasta ikkunalasiasia sekä posliinia (Poistettujen löytöjen luettelo:162, 161 ja 157). Kerroksen Y38 alla on pohjamaa Y1000 (7,30–7,34 m mpy). Koekuopan pohja sijaitsi korkeudella 6,98–7,29 m mpy.

Koekuoppa 15 kaivettiin puutarhan reunalle, sen lounaispuolella olevalle nurmialueelle. Koekuoppa 15 oli 70 x 80 cm kokoinen, ja se oli 7–81 cm syvä. Koekuoppaan kaivettiin syvämpi pisto sen lounaispuolelle, piston koko oli 25 x 40 cm. Koekuopasta dokumentoidut kerrokset koostuvat nurmesta ja sen alisesta mullasta Y0 (7,34–7,37

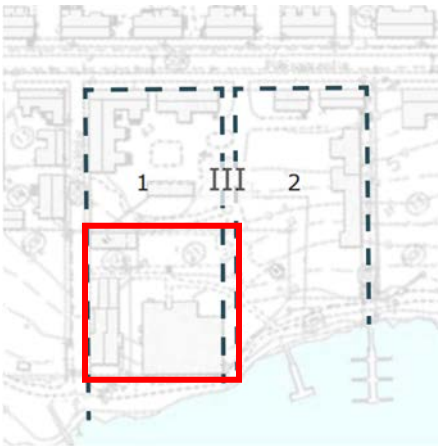

m mpy), mullan alla olleesta hiekkaisesta ja hiilisestä mullasta Y36 (7,21–7,25 m mpy) ja tämän alla olleesta tummanruskeasta läikikkäästä hienosta hiekasta Y37 (7,10–7,14 m mpy). Kerroksesta Y37 talletettiin piiposliiniastian palanen, jossa on vihreää maalauskoristelua sekä palanen ruskeaa pullolasia (KM43288:33–34). Kaikki kerrokset liittyvät todennäköisesti alueen nykyisen toiminnan toteuttamiseen eli ovat erilaisia ja aikaisia tasaus-/täyttökerroksia. Kerroksen Y37 alla alkaa pohjamaa Y1000 (7,06 m mpy). Koekuopan 15 pohja sijaitsi korkeudella 6,56–7,30 m mpy.

Vasemmalla AKDG6955:35. Koekuoppa 14 kaivettuna pohjaan. Kaakosta. Oikealla AKDG6955:36. Koekuoppa 15 kaivettuna pohjaan. Lounaasta. Kuvat: Noora Perälä.

5. Lyhyesti koekaivausten aikana havaittujen kerrosten ja rakenteiden ajoituksesta

Nykyisen korttelin 6 tonttijako vuodesta 1882 vuoteen 1924. Tontille 1 rakennettiin vuonna 1900 emalitehtaalle kuuluvia rakennuksia, joista jäljellä on enää tiilinen tehdasrakennus. Kuvaan merkittynä punaisella laatikolla emalitehtaan rakennusten paikka vuoden 1924 kartassa. Ote Arkkitehtitoimisto Järvinen & Kuorelahti 2020: 26.

Oulun Emali- ja Stanssilaitos eli Stans och emaljverk perustettiin Oulun Konepajan välittömään läheisyyteen nykyisten tonttien 21 ja 22 alueelle eli nyt tutkittava olevan tontin lounaispuolelle. Konepaja oli ostanut tehdasalueen lähetyviltä tontteja tehdas- ja asuinkäyttöön ennen ja jälkeen vuoden 1885 tehdasalueenpaloa, joiden joukkoon myös kyseiset tontit kuuluivat. Tehtaan rakentamisen aikaan korttelin 6 (silloinen kortteli III) tonttijako poikkesi nykyisestä siten, että kortteli oli jaettu kahteen lähes samankokoiseen pitkittäiseen tonttiin 1 ja 2. Tontti jolle

emalitehdas rakennettiin, sijaitsi siten puoliksi nykyisen tontin 19 paikalla.²⁵

Emalitehtaan rakennukset rakennettiin kiireellisesti vuonna 1900²⁶, eikä tuolloin toteutettuja rakennuksia merkitty kartalle tai asemapiirroksiin 1900-luvun kahdella ensimmäisellä vuosikymmenellä. Emme siis tiedä tarkalleen kaikkien emalitehtaalle kuuluneiden rakennusten paikkoja ennen vuotta 1924. Emalitehdas ja sille

²⁵ Arkkitehtitoimisto Järvinen & Kuorelahti 2020: 24–27.

²⁶ Outakoski 1949: 34.

kuuluneet rakennukset paloivat vuonna 1907. Tulipalosta säilyi vain rannalla ollut tiilinen tehdasrakennus sekä savupiippu. Palaneiden rakennusten joukossa oli ainakin tehtaan suuri puurakennus, jota ei koskaan uudistettu. Emalitehtaanpalon yhteydessä paloi myös kolme asuinrakennusta nykyisten Pikisaarentien ja Pikikadun kulmassa. Yksi näistä sijaitsi nykyisen tontin 19 luoteisnurkassa ja kaksi muuta Pikikadun luoteispuolella.²⁷

Koeojasta 1 dokumentoitiin koekaivausten aikaan pahoin palanut lankkulattia R11 ja siihen mahdollisesti liittynyt kivijalka R5 tiilirakenteineen. Koska Pikisaarta kuvaavissa kartoissa kohdalle ei ole merkitty rakennusta, on todennäköistä, että rakennuksen pohja voi olla yksi vuonna 1907 emalitehtaanpalossa palaneista rakennuksista, sillä tehtaan rakennuksia ei ole merkitty karttoihin ennen vuotta 1924. Lankkulattian päällä olleesta palokerroksesta talletettiin aikaisintaan 1800-luvun lopulle ajoitettavia löytöjä, mikä tukee omalta osaltaan edellä mainittua teoriaa.

Koeojassa 2 havaittiin puolestaan paksuja tiilipurkukerroksia, joiden löytöaineisto koostui lähinnä nuorista 1900-luvulle ajoitettavista löydöistä. Tiedämme kirjallisten lähteiden perusteella, että Oulun Konepaja Oy peitti vuoden 1885 tulipalon jälkeen tehdasrakennustensa seinät hirsien sisäpuolelta kolme tuumaa paksulla tiilikerroksella paloturvallisuuden takaamiseksi.²⁸ Emalitehtaan rakennuksia rakennettaessa on mahdollisesti käytetty ainakin osittain samaa rakennustekniikkaa. Löytöaineiston perusteella onkin todennäköistä, että tiilipurku on muodostunut koeojan 2 kohdalle emalitehtaanpaloa seuranneessa palaneiden rakennusten raivauksessa. Tiilipurkua ja mahdollista tiilirakennetta dokumentoitiin myös koeojan 1 puolella.

Myös koeojassa 3 havaittiin runsaasti tiiliä, mutta dokumentoidut kerrokset erosivat toisistaan selkeämmin kuin koeojassa 2, eivätkä ne olleet pelkkää tiilistä hiekkaa. Löytöaineisto oli koeojan 2 tavoin 1900-luvun alkuun ajoitettavaa. Koeojasta 3 dokumentoitiin tiilisten kerrosten alta lisäksi hiilikoksista muodostunut kerros. Tämän kaltainen kerros löydettiin myös Pikisaarentien toiselta puolelta vuonna 2012 toteutetun valvonnan aikana. Tällöin kerros tulkittiin Oulun Konepaja Oy:n toimintaan liittyneeksi kerrokseksi, ja se ajoitettiin 1800-luvun lopulle. Koksikerroksen alapuolelta tuli koekaivausten aikana esille vielä ohuelti tätä vanhempia kulttuurikerroksia ennen puhdasta pohjamaata.

Koeoja 4 poikkesi kolmesta edellä mainitusta koeojasta siten, että sen kohdalla oli havaittavissa kerroksia vain ohuelti. Nämä kerrokset voidaan ajoittaa löytöjen perusteella lähinnä 1800-luvun lopulta 1900-luvulle. Ojasta dokumentoitu osittainen rakennuksen pohja R40 lepäsi palokerroksen Y33 päällä, joka liittyy todennäköisesti vuonna 1885 tapahtuneeseen Oulun Konepaja Oy:n tulipaloon. Rakenteen kohdalle ei ole merkitty kartta-aineistossa rakennusta. Vuonna 1910 Valimokadun varrelle valmistuneiden talousrakennusten rivi on ollut kuitenkin alun perin pidempi ja leveämpi kuin nykyään, sillä siitä on purettu sen rannanpuoleisin osa vuoteen 1985 mennessä (ks. sivun 13 hahmotelmapiirros). Vaikka koeojasta tavattu rakennuksen pohja ei asetu asemoinnissa suuntansa ja paikkansa perusteella täysin tämän puretun osan kohdalle, kyseessä voi kuitenkin olla samaan rakennukseen liittyvä osa, jota karttaan ei ole aikoinaan merkitty. Kartta-aineiston perusteella voidaan sanoa, että myös näihin talousrakennuksiin on kohdistunut muutoksia vuosien varrella ja niiden muoto on vaihdellut ajasaatossa.

Sekä koeojan 1 että 4 alueella on todettu olevan maaperän pilaantuneisuustutkimuksen mukaan PAH-yhdisteillä ja metalleilla pilaantuneita maita. Molemmilla alueilla tuli esille rakennuksen pohja. Maaperätutkimuksissa on todettu, että rakennuksen 5B lähetyvillä on myös tällainen pilaantunut alue. Nyt saatujen tulosten perusteella onkin mahdollista, että myös sieltä on löydettävissä rakennuksen pohja tai sen jäänteet.

---

²⁷ Outakoski 1949: 37; Hautala 1976: 201; Teivaala 1972: 2, 23–24.

²⁸ Outakoski 1949: 31.

Rakennushistoriaselvityksen mukaan vuonna 1856 rakennetut talot ovatkin sijainneet suurin piirtein tällä kohdalla. Uusissa rakennussuunnitelmissa kohdalle on suunniteltu autopaikkoja sekä lumenjättöpaikkoja.

6. Yhteenveto

Oulun Pikisaareissa korttelissa 6 sijaitsevalla tontilla 19 toteutettiin arkeologinen koekaivaus. Koekaivaukset liittyivät asemakaavan muutokseen, jonka tavoitteena on lisätä asuinrakentamista nykyisen kunnallistekniikan ja keskustan palveluiden läheisyyteen. Pikisaarta on tutkittu arkeologisesti vuosien 2002–2012 välisenä aikana useamman kerran. Viimeisin tutkimus kohdistui vanhalle ruukkialueelle, joka sijaitsee nyt tutkittavana olleen alueen läheisyydessä, Pikisaarentien vastakkaisella puolella. Tämän vuotisen koekaivauksen tarkoituksena oli selvittää koeojin ja -kuopin, koskeeko kaavahanke kiinteää muinaisjäännöstä eli, onko alueella säilynyt jäännöksiä nykyistä rakennuskantaa selvästi vanhemmista rakennuksista tai muista alueen varhaiseen toimintaan liittyvistä rakenteista tai kerrostumista. Yhtenä tavoitteena oli myös löytää vuoden 1763 kartan rakennuskanta.

Koekaivausten aikana havaittiin, että tontilla 19 oli alueita, joissa 1800-luvun loppua vanhempia kerroksia ei ollut enää löydettävissä. Kulttuurikerroksia ja rakenteita dokumentoitiin vain vähän. Koeojassa 1 nuorten pinta- ja täyttö-/tasauskerrosten alta dokumentoitiin palanut lankkulattia sekä siihen mahdollisesti liittynyt kivijalka, jotka liittyvät todennäköisesti vuonna 1900 perustettuun emalitehtaaseen ja sille kuuluneisiin rakennuksiin. Koeojassa 2 olleet tiilipurkukerrokset liittyvät todennäköisesti saman emalitehtaan paloon vuosisadan alussa, jonka jälkeen tontti on raivattu ja tasattu uutta käyttöä varten. Koeojassa 3 havaittiin tiilisten kerrosten lisäksi koksihiltä, joka voidaan liittää Konepaja Oy:n toimintaan 1800-luvun lopulla. Tämän kerroksen alta tuli esille tontilta koekaivausten aikana havaitut vanhimmat kerrokset, joista talletettiin muun muassa suuren punasavivadin palanen. Koeojan 4 kohdalla tavattiin osittainen rakennuksen pohja, joka liittyyneen Valimokadun varrella olleisiin jo purettuihin vuonna 1910 rakennettuihin talousrakennuksiin nykyisten talousrakennusten rannanpuoleisessa päässä. Koeojien ulkopuolelle tehtyjen koekuoppien 11–16 kohdalla ei havaittu kulttuurikerroksia tai rakenteita, vaan pintakerroksen alta tulee esille joko sekoittunutta tasaus-/täyttökerrosta ennen pohjamaata tai suoraan puhdas pohjamaa. Myös koeojista ja -kuopista löydetty esineistö voidaan ajoittaa lähinnä 1800-luvun lopulta 1900-luvulle. Koekaivausten aikana ei tavoitettu vuoden 1763 rakennuskantaa tai venäläisten hautauksia.

Lähde- ja kirjallisuusluettelo

- Arkkitehtitoimisto Järvinen & Kuorelahti Oy 2020: *Pikisaari TONTTI 19. Pikisaarentie 5–7, Oulu. RAKENNUSHISTORIASELVITYS*. Oulu
- Halila, Aimo 1953: *Oulun kaupungin historia II 1721–1809*. Kirjola Oy, Oulu
- Hautala, Kustaa 1975: *Oulun kaupungin historia III 1809–1856*. Kirjapaino Osakeyhtiö Kaleva, Oulu
- Hautala, Kustaa 1976: *Oulun kaupungin historia IV 1856–1918*. Kirjapaino Osakeyhtiö Kaleva, Oulu
- Hautala, Kustaa 1982: *Oulun kaupungin historia V 1918–1945*. Kirjapaino Osakeyhtiö Kaleva, Oulu
- Hyttinen, Marika 2021: *Ajan multaamat muistot. Historiallisen arkeologian tutkimus Oulun Pikisaaren pikiruukista, ruukkiyhteisöstä ja maailmankuvasta 1640-luvulta 1890-luvulle*. *Studia Archaeologica Septentrionalia* 7. Pohjois-Suomen Historiallinen Yhdistys, Rovaniemi.
- Hyttinen, Marika, Ylimaunu, Timo, Kallio-Seppä, Titta & Mullins, Paul 2016: *Pien polttoa ja käsityöläisyyttä – materiaaliset muistot Oulun Pikisaaren Pikiruukkiyhteisöstä*. Häkälä, P. (toim.) *Arkeologipäivät 2015*. Suomen arkeologinen seura. Helsinki.
- Ikonen, Tiia & Mökkönen, Teemu 2002: *Oulu – Uleåborg. Kaupunkiarkeologinen Inventointi*. RHO/Museovirasto
- Kallio-Seppä, Titta 2007: *Oulu – Uleåborg. Kaupunkiarkeologisen inventoinnin päivitys*. RHO/Museovirasto
- Kallio-Seppä, Titta 2013: *Kosteutta, puuta ja vallankäyttöä – arkeologinen näkökulma Oulun kaupungin julkisen tilan kehittymiseen 1600-luvulta 1820-luvulle*. *Studia Archaeologica Septentrionalia* 6. Pohjois-Suomen Historiallinen Yhdistys, Rovaniemi.
- Oulun kaupunki 1999: *Arvokkaita alueita Oulussa. Osa I*. Oulu
- Outakoski, Aslak 1949: *Oulun Konepaja osakeyhtiö 1873–1948. Raskaan teollisuuden aloittaminen Pohjois-Suomessa ja piirteitä sen kehittämisestä kolmen neljännesvuosisadan aikana*. Oulu
- Sormunen, Mikko 1994: *Pikisaaren historia*.
- Teivaala, Tuulikki 1972: *Oulun keskustasuunnittelu. Pikisaaren kehittämissuunnitelma. Väliraportti 3*. Oulu
- Virkkunen, A. H. 1953: *Oulun kaupungin historia I kaupungin alkuajoilta isonvihan loppuun*. Kirjola Oy, Oulu

Kuvaluettelo

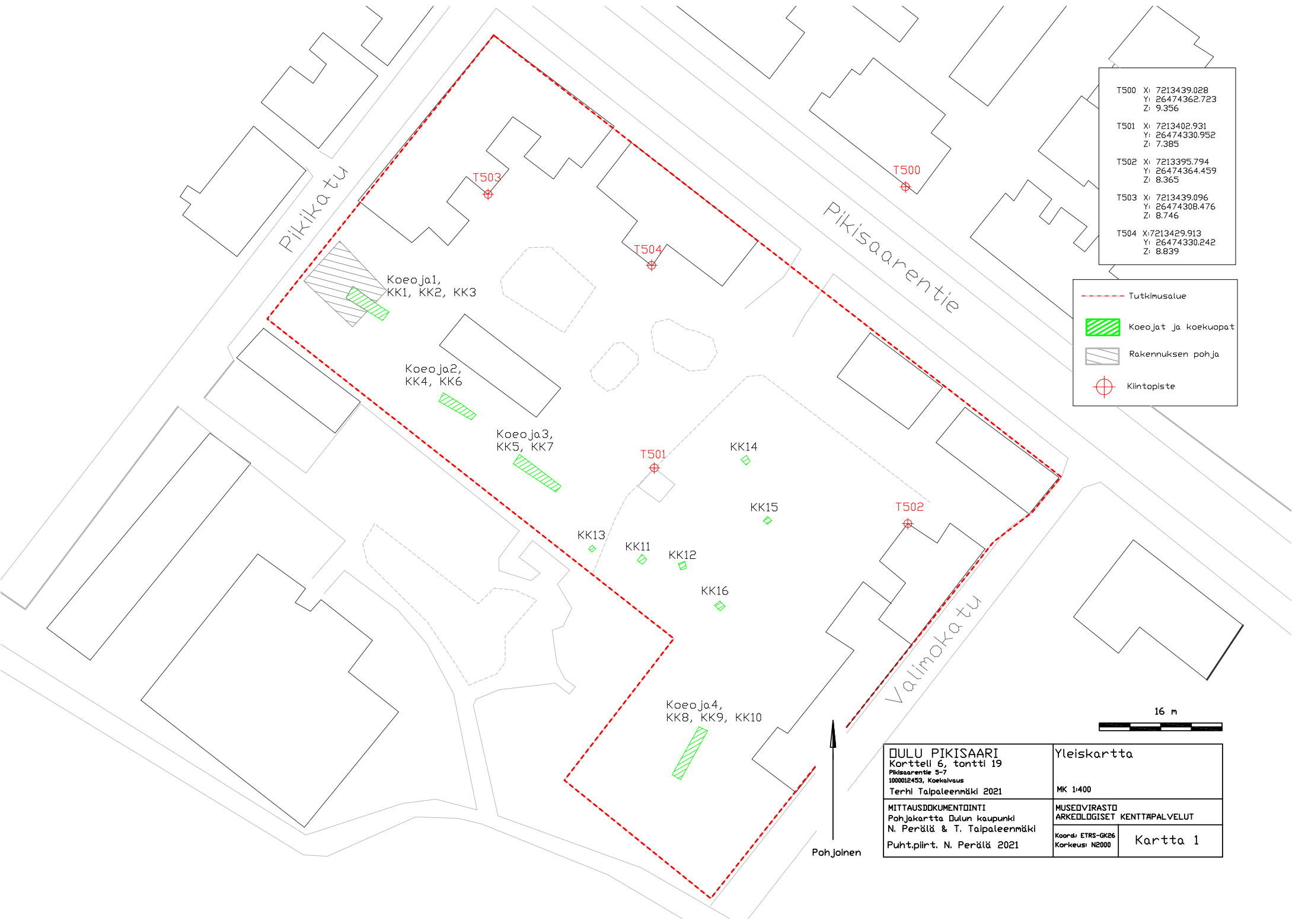
KUVANUMERO	KUVAUS	KUVAAJA
AKDG6955:1	Koeojan 1 paikka ennen sen avausta tontin 19 länsinurkkaan. Kuvassa erottuu myös alueen korkoero muuhun tonttiin nähden sekä tontille tehtyä taidetta. Kuvattu idästä.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:2	Koeojan 1 paikka ennen sen avausta tontin 19 länsinurkkaan. Kuvassa erottuu myös alueen korkoero muuhun tonttiin nähden sekä tontille tehtyä taidetta. Kuvattu pohjoisesta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:3	Koeojan 1 luoteispää pintamaan Y0 poiston jälkeen. Esillä kerros Y1 ja rakenne R4. Kuvattu pohjoisesta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:4	Koeojan 1 kaakkoispää pintamaan Y0 poiston jälkeen. Esillä rakenne R5 ja rinteessä vaalea maa Y2. Kuvattu kaakosta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:5	Koekuoppa 1 ja sen pohjalla olleet palaneet lankut R11. Kuvassa erottuu myös kerroksessa Y6 olleet palamattomat puut. Kuvattu ylhäältä lounaasta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:6	Koekuopan 1 koillisprofiili. Kerrokset ylhäältä alas: Y0, Y1, Y6, Y6 puut, Y8 ja R11. Kuvattu lounaasta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:7	Työkuva. Noora mittaa koekuoppaa 1 koeojassa 1. Koekaivausten aikana käytettiin normaalista poikkeavia suojavarusteita. Kuvattu lännestä.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:8	Koekuoppa 2. Esillä kivijalka R5 ja kerroksessa Y13 olevat tiilet. Koekuopan pohjalla on kerros Y14. Kuvattu luoteesta.	Noora Perälä
AKDG6955:9	Koekuopan 2 kaakkoisprofiili. Esillä R5, Y13 ja Y14. Kuvattu luoteesta.	Noora Perälä
AKDG6955:10	Koekuoppa 3. Kuopassa oli rataakiskoa, kiviä sekä tiiliä. Kuvattu pohjoisesta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:11	Koekuopan 3 pohjalla oli rakenteeseen R11 kuuluneita palaneita lankkuja. Kuvattu kaakosta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:12	Koeoja 1 ja koekuopat 1–3 kaivettuna. Kuvattu pohjoisesta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:13	Koeojien 2 ja 3 paikka ennen avausta nykyisen talousrakennuksen takana. Kuvattu luoteesta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:14	Koeoja 2 pintamaan Y0 poiston jälkeen. Koekuopan 4 kohdalla on poistettu koneella osin myös kerrosta Y21. Kuvattu kaakosta.	Noora Perälä
AKDG6955:15	Koekuoppa 4 kaivettuna pohjaan, koillisprofiili. Mitan alaosa pohjamaan Y1000 päällä. Kuvattu lännestä.	Noora Perälä
AKDG6955:16	Koekuoppa 4 kaivettuna pohjaan, kaakkoisprofiili. Profiilissa erottuu hieman mitan alaosan yläpuolella kerroksessa Y23 olleita palaneita kiviä. Kuvattu luoteesta.	Noora Perälä
AKDG6955:17	Koekuoppa 6 kaivettuna pohjaan. Kuvattu koillisesta.	Noora Perälä
AKDG6955:18	Koekuopan 6 koillisprofiili. Esillä kerrokset Y0, Y15, Y25, Y26, Y27, Y28 ja Y1000. Kuvattu lounaasta.	Noora Perälä
AKDG6955:19	Koeoja 3 ja siihen kaivetut koekuopat 5 ja 7. Kuvattu kaakosta.	Marisa Kuusisto
AKDG6955:20	Koekuoppa 5, koillisprofiili. Kerrokset ylhäältä alas: Y0, Y0 tiilinen, Y16, Y17, Y18, Y20, Y19 ja Y1000. Kuvattu lounaasta.	Terhi Taipaleenmäki

AKDG6955:21	Koekuoppa 7. Kaakkoisprofiilissa erottuu kerrokset Y0, Y16, Y17, Y29, Y30 ja Y31. Kuopan pohjalla olevassa pohjamaassa Y1000 on yksittäinen kivi. Kuvattu etelästä.	Marisa Kuusisto
AKDG6955:22	Koeojan 4 paikka tontin 19 etelänurkassa. Kuvattu koillisesta.	Noora Perälä
AKDG6955:23	Koeoja 4 pintamaan Y0 poiston, ja koekuoppien 8 ja 9 kaivamisen jälkeen. Kuvattu etelästä.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:24	Koekuoppa 8 kaivettuna pohjaan. Kuvattu lounaasta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:25	Koekuopan 8 koillisprofiili. Mitan kohdalla rakenteeseen R40 kuuluvat kivet. Kuvattu lounaasta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:26	Koekuoppa 9 kaivettuna pohjaan. Kuvattu pohjoisesta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:27	Koekuopan 9 koillisprofiili. Kuvattu lounaasta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:28	Koekuoppa 10 kaivettuna pohjaan. Kuvassa rakennepuut R40. Kuvattu luoteesta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:29	Koekuoppien 11, 12 ja 16 paikat ennen niiden kaivamista tontilla olevalle koivikkoalueelle. Kuvattu luoteesta.	Marisa Kuusisto
AKDG6955:30	Koekuoppa 11. Kuopan luoteisreunalle tehtiin kuvan oton jälkeen vielä syvempi koepisto. Kuvattu koillisesta.	Noora Perälä
AKDG6955:31	Koekuopan 11 luoteisprofiili. Kuvattu kaakosta.	Noora Perälä
AKDG6955:32	Koekuoppa 12 kaivettuna pohjaan. Kuvattu kaakosta.	Marisa Kuusisto
AKDG6955:33	Koekuoppa 13 kaivettuna pohjaan. Kuvattu luoteesta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:34	Koekuoppien 14 ja 15 paikat ennen niiden avaamista. Kuvattu lännestä.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:35	Koekuoppa 14 kaivettuna pohjaan. Kuvattu kaakosta.	Noora Perälä
AKDG6955:36	Koekuoppa 15 kaivettuna pohjaan. Kuvattu lounaasta.	Noora Perälä
AKDG6955:37	Marisa kaivaa koekuoppaa 15. Kuvattu etelästä.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:38	Koekuoppa 16. Kuopan luoteisreunalle kaivettiin tämän kuvan jälkeen vielä syvempi koepisto. Kuvattu kaakosta.	Marisa Kuusisto
AKDG6955:39	Yleiskuva tontista - suoraan edessä rakennus 5A. Kuvattu lounaasta.	Terhi Taipaleenmäki
AKDG6955:40	Koeojan 1 paikka ennen sen avausta tontin 19 länsinurkkaan. Kuvassa erottuu myös alueen korkoero muuhun tonttiin nähden sekä tontille tehtyä taidetta. Kuvattu idästä.	Terhi Taipaleenmäki

Karttaluettelo

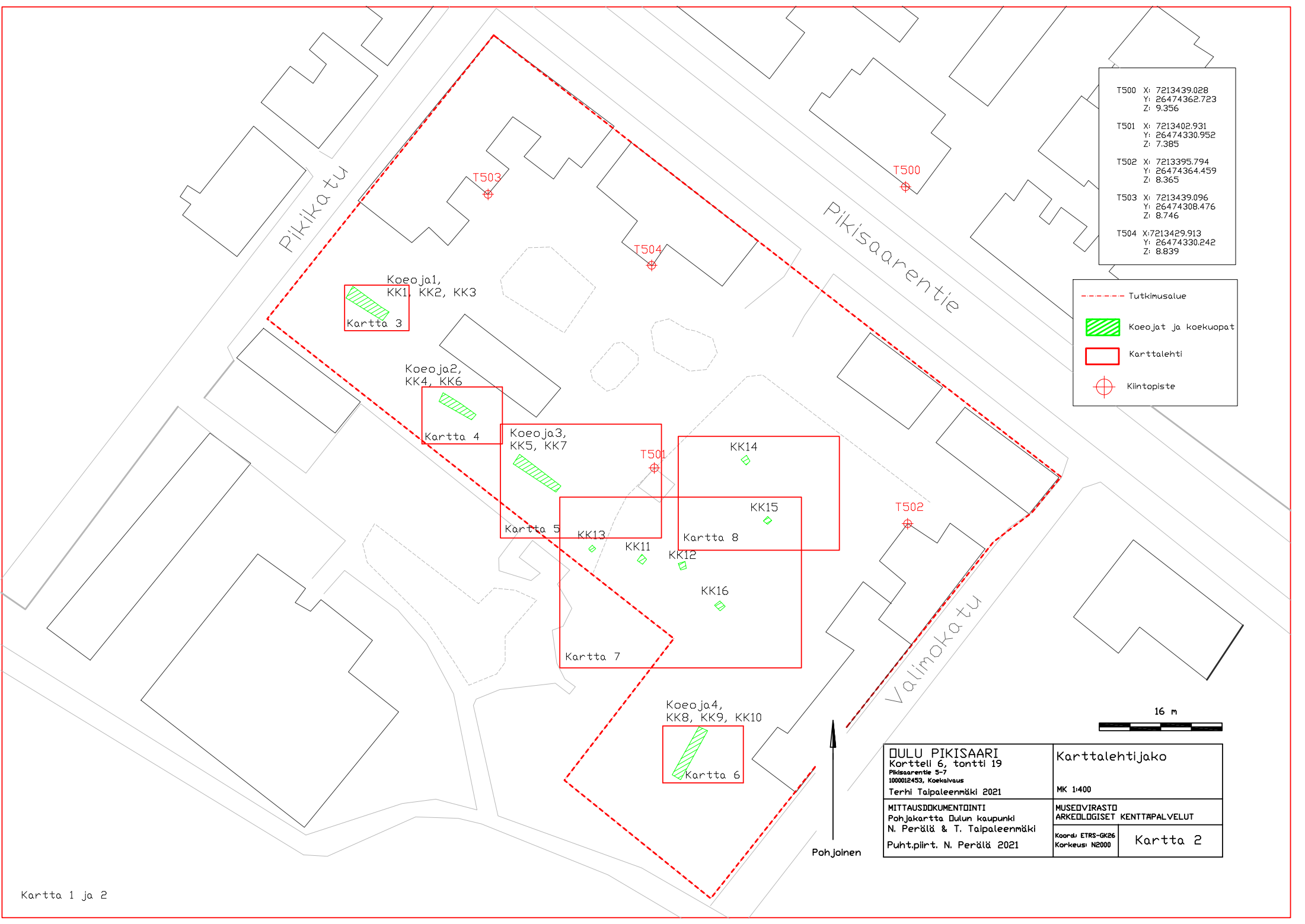
KARTTA NRO	KUVAUS	SELITE	MITTAKAAVA	SUUNTA
Kartta 1	Yleiskartta	Tutkimusalue sekä koeojien ja koekuoppien sijainnit tutkimusalueella	1:400	vaaka
Kartta 2	Karttalehtijako		1:400	vaaka
Kartta 3	Koeoja 1, KK1, KK2 ja KK3	Koeoja 1:ssä ja KK1-KK3:ssa havaitut yksiköt ja rakenteet sekä yksiköiden ja rakenteiden pintakorot	1:20	vaaka
Kartta 4	Koeoja 2, KK4 ja KK6	Koeoja 2:ssa, KK4 ja KK6:ssa havaitut yksiköt ja yksiköiden pintakorot	1:25	vaaka
Kartta 5	Koeoja 3, KK5 ja KK7	Koeoja 3:ssa, KK5 ja KK7:ssa havaitut yksiköt ja yksiköiden pintakorot	1:50	vaaka
Kartta 6	Koeoja 4, KK8, KK9 ja KK10	Koeoja 4:ssa, KK8, KK9 ja KK10:ssa havaitut yksiköt ja rakenteet sekä yksiköiden ja rakenteiden pintakorot	1:25	vaaka
Kartta 7	Koekuopat 11–13 ja 16	Koekuopissa havaitut yksiköt ja yksiköiden pintakorot	1:75	vaaka
Kartta 8	Koekuopat 14 ja 15	Koekuopissa havaitut yksiköt ja yksiköiden pintakorot	1:50	vaaka

T500	X:	7213439.028
	Y:	26474362.723
	Z:	9.356
T501	X:	7213402.931
	Y:	26474330.952
	Z:	7.385
T502	X:	7213395.794
	Y:	26474364.459
	Z:	8.365
T503	X:	7213439.096
	Y:	26474308.476
	Z:	8.746
T504	X:	7213429.913
	Y:	26474330.242
	Z:	8.839

	Tutkimusalue
	Koeojat ja koeuopat
	Rakennuksen pohja
	Klintopiste

DULU PIKISAARI Kortteli 6, tontti 19 Pikisaarentie 3-7 1000012453, Koekalvaus Terhi Taipaleenmäki 2021		Yleiskartta MK 1:400	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Dulun kaupunki N. Perälä & T. Taipaleenmäki Puh.tpiirt. N. Perälä 2021		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT Koord: ETRS-GK26 Korkeus: N2000	
		Kartta 1	

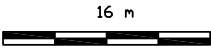
T500	X:	7213439.028
	Y:	26474362.723
	Z:	9.356
T501	X:	7213402.931
	Y:	26474330.952
	Z:	7.385
T502	X:	7213395.794
	Y:	26474364.459
	Z:	8.365
T503	X:	7213439.096
	Y:	26474308.476
	Z:	8.746
T504	X:	7213429.913
	Y:	26474330.242
	Z:	8.839

----- Tutkimusalue

Koeojat ja koeuopas

Karttalehti

Klintopiste

DULU PIKISAARI Kortteli 6, tontti 19 Pikisaarentie 3-7 1000012453, Koekalvaus Terhi Taipaleenmäki 2021		Karttalehtijako	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Dulun kaupunki N. Perälä & T. Taipaleenmäki Puh.tpiirt. N. Perälä 2021		MK 1:400	
		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	
		Koord. ETRS-GK26 Korkeus: N2000	Kartta 2

KP18

Y0	7.61
Y1	7.57
Y6	7.18
Y8	7.15
R11	7.03

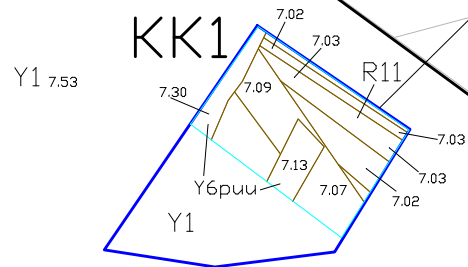
KP17

KP16 X: 7213420.7393
Y: 26474290.6278
Z: 7.389

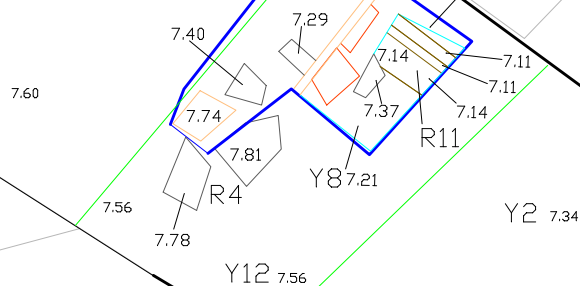
KP17 X: 7213425.5878
Y: 26474295.1815
Z: 7.4936

KP18 X: 7213425.7074
Y: 26474290.0266

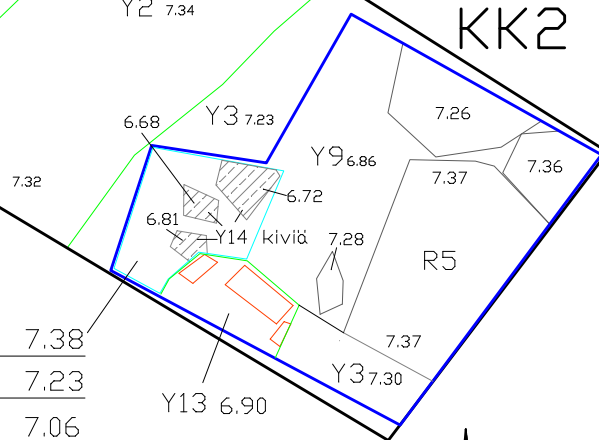
Y0	7.67
Y12	7.56
Y2	7.49
Y6	7.28
Y8	7.19
R11	7.12

KK3

Y0	7.38
Y3	7.23
Y7	7.06
Y9	6.88
Y10	6.81
Y14	6.66
Pohja	6.59

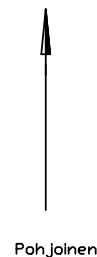
KK2

Koeoja1

- Koeoja
- Koekuoppa
- Koekuoppien pohjaosat
- Rakennuksen pohja
- Rakennepuu
- Rakennekivi
- Tiili
- Ratakisko
- Yksikönraja
- Kiintopiste

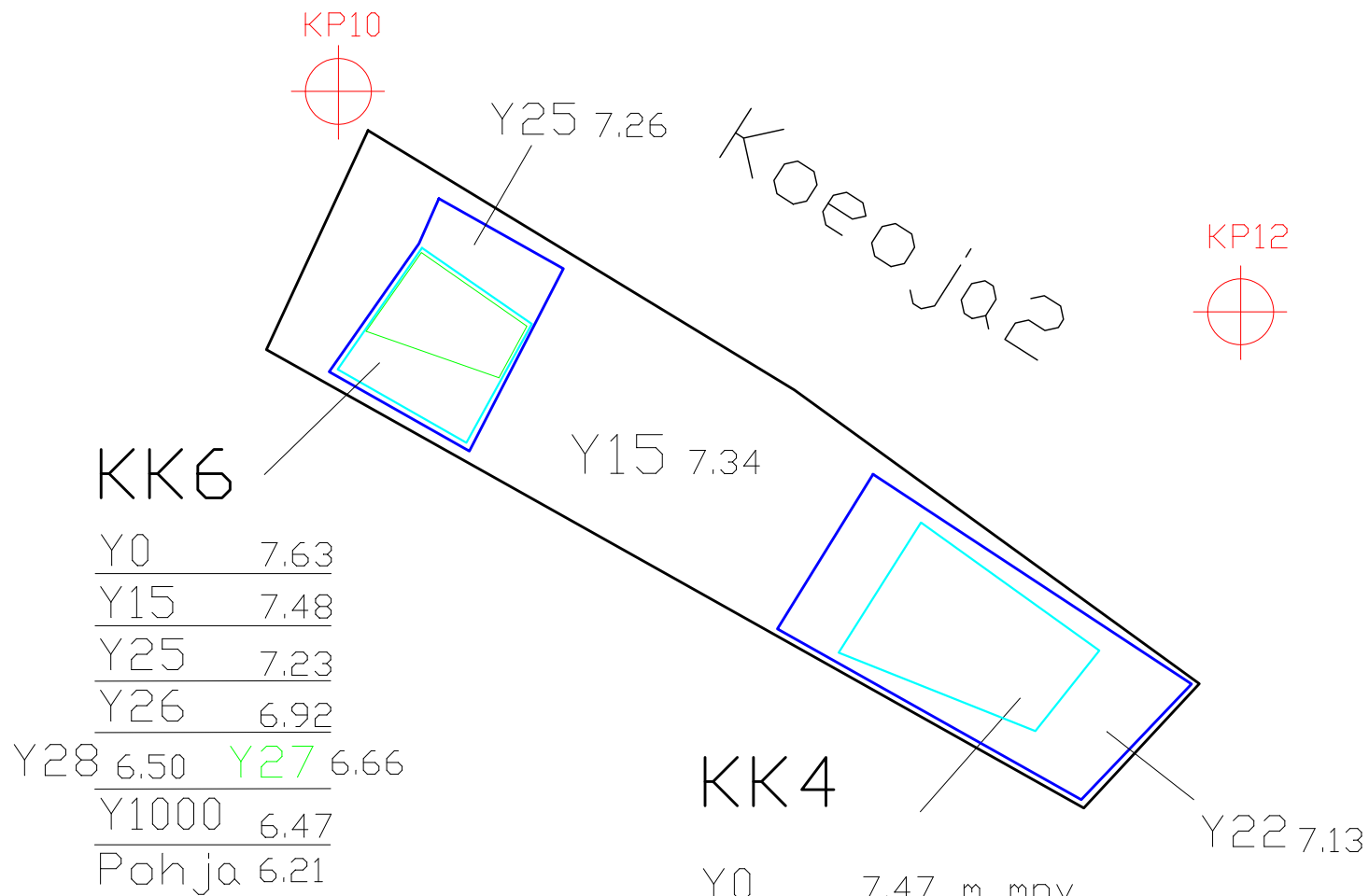
KP16

0,8 m

ULU PIKISAARI Kortteli 6, tontti 19 Pikisaarentie 5-7 1000012453, Koekaivaus Terhi Taipaleenmäki 2021		Koeoja 1, KK1, KK2 ja KK3 Koeojassa ja koekuopissa havaitut yksiköt ja rakenteet sekä yksiköiden ja rakenteiden pintakorot MK 1:20	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki N. Perälä & T. Taipaleenmäki Puhtipiirt. N. Perälä 2021		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT Koordi: ETRS - GK26 Kartteen N2000	
		Kartta 3	

KP10 X: 7213412.3567
Y: 26474302.2756
Z: 7.653

KP11 X: 7213406.1666
Y: 26474302.1577

KP12 X: 7213411.2155
Y: 26474306.9433

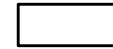
- Koeja
- Koekuopat
- Koekuoppien pohjaosat
- Y27 alue
- Kiintopiste

1 m

OULU PIKISAARI Kortteli 6, tontti 19 Pikisaarentie 5-7 1000012453, Koekalvaus Terhi Taipaleenmäki 2021	Koeja 2, KK4 ja KK6 Koejassa ja koekuopissa havaitut yksiköt sekä yksiköiden pintakorot MK 1:25	
MITTAUSDDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki N. Perälä & T. Taipaleenmäki Puhtipilrt. N. Perälä 2021	MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	Koord. ETRS - GK26 Korkeus: N2000
		Kartta 4

Pohjoinen

KP9

Koeoja

Koeuopat

Kiintopiste

T501 X: 7213402.931
Y: 26474330.952
Z: 7.385

KP8 X: 7213394.1861
Y: 26474345.5895
Z: 6.559

KP9 X: 7213405.7147
Y: 26474316.0361

Koeoja 3

Y17 6.34

KK5

Y0 7.07 m mpy

Y16 6.65

Y17 6.37

Y18 6.26

Y20 6.12

Y19 6.03

Y1000 5.87

Pohja 5.78

KK7

Y0 6.79 m mpy

Y16 6.54

Y17 6.35

Y29 6.30

Y30 6.14

Y31 6.04

Y1000 5.96

Pohja 5.90

T501

KP8

Pohjoinen

2 m

DULU PIKISAARI Kortteli 6, tontti 19 Pikisaarentie 5-7 1000012453, Koeikalvaus Terhi Taipaleenmäki 2021	Koeoja 3. KK5 ja KK7 Koeuopissa havaitut yksiköt sekä yksiköiden pintakorot MK 150
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Dulun kaupunki N. Perälä & T. Taipaleenmäki Puh.tiilint. N. Perälä 2021	MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT Koord. ETRS - GK6 Kartta 5

KK8

Y0	5.48	m mpy
Y32	5.27	
Y33	5.15	
Y1000	5.10	
Pohja	4.66	

5.21 5.23 5.25
R40

Y33 5.10

KK10

Y0	5.09	m mpy
Y32	4.92	
Y33	4.84	
Y1000	4.74	
Pohja	4.65	

4.84 4.88 4.93 4.83 R40

Y33 4.80

KK9

Y0	4.67	m mpy
Y32	4.58	
Y33	4.44	
Y1000	4.34	
Pohja	4.11	

Koeojat

KP14

KP15

KP13 X: 7213362.119
Y: 26474331.9099
Z: 4.6535

KP14 X: 7213365.9039
Y: 26474331.7739

KP15 X: 7213365.7988
Y: 26474337.4259

- Koeoja
- Koekuoppa
- Koekuoppien pohjaosat
- Rakennepuu
- Palanut kivi
- Kaivettu puu
- Kiintopiste

1 m

DULU PIKISAARI Kortteli 6, tontti 19 Pikisaarentie 5-7 1000012453, Koekalvaus Terhi Taipaleenmäki 2021		Koeoja 4, KK8, KK9 ja KK10 Koeojassa ja koekuopissa havaitut yksiköt ja rakenteet sekä yksiköiden ja rakenteiden pintakorot MK 1025	
MITTAUSDDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki N. Perälä & T. Taipaleenmäki Puhtipirt. N. Perälä 2021		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT Koord. ETRS - GK26 Kartta 6	

Pohjoinen

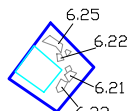
KK 13

Y0 6.53 m mpy
Y1000 5.83
Pohja 5.69

KK 11

Y0 6.38 m mpy
Y34 6.28
Y1000 6.18
Pohja 5.56

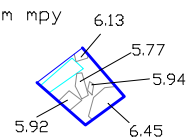
KK 12

Y0 6.33 m mpy
Y35 6.25
Y1000 6.17
Pohja 5.34

KK 16

Y0 6.28 m mpy
Y39 6.22
Y1000 5.68
Pohja 5.49

KP6

KP4 X: 7213386.834
Y: 26474317.913
Z: 6.042

KP5 X: 7213383.115
Y: 26474348.170
Z: 6.955

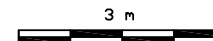
KP6 X: 7213396.4716
Y: 26474333.9779

- Tutkinusalue
- Koekuopat
- Koekuoppien pohjaosat
- Kivi
- ⊕ Kiintopiste

KP5

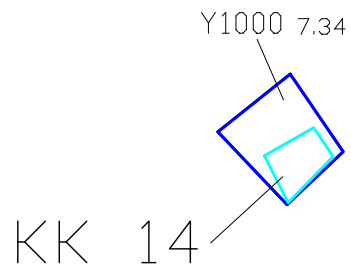
Pohjoinen

DULU PIKISAARI Kortteli 6, tontti 19 Pikisaarentie 5-7 1000012453, Koekalvaus Terhi Taipaleenmäki 2021	Koekuopat 11-13 ja 16 Koekuopissa havaitut yksiköt sekä yksiköiden pintakorot MK 1:75	
	MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Dulun kaupunki N. Perälä & T. Taipaleenmäki Puht.pilrt. N. Perälä 2021	MUSEDVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT Koord.ETRS - GK26 Kartta: N2000

Kartta 7

KP1

Y0	7.59	m mpy
Y38	7.42	
Y1000	7.30	
Pohja	6.99	

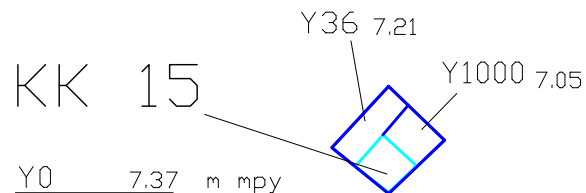
KP7

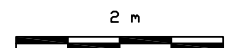
KP1	X: 7213403.608
	Y: 26474335.126
	Z: 7.527
KP6	X: 7213396.4716
	Y: 26474333.9779
KP7	X: 7213400.6241
	Y: 26474345.5895

	Koekuopat
	Koekuoppien pohjaosat
	Kiintopiste

KP6

Y0	7.37	m mpy
Y36	7.24	
Y37	7.12	
Y1000	7.06	
Pohja	6.56	

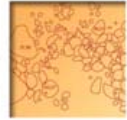
OULU PIKISAARI Kortteli 6, tontti 19 Pikisaarentie 5-7 1000012453, Koekalvaus Terhi Taipaleenmäki 2021		Koekuopat 14 ja 15 Y36, Y37, Y38 sekä yksiköiden pintakorot MK 1:50	
MITTAUSDOKUMENTOINTI Pohjakartta Oulun kaupunki N. Perälä & T. Taipaleenmäki Puht.pilint. N. Perälä 2021		MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT Koord. ETRS - GK6 Kartta 8	

Yksikköluettelo

Oulu Pikisaari, kortteli 6 tontti 19

2021

Yksikkönumero: 0

Yksikön tyyppi: Kerros

Alue: KO1-4, KK1-16

Laajuus: Kaikissa koeojissa ja -kuopissa

Paksuus: KO1: 10-25 cm. KO2: 15-30 cm. KO3: 20 cm. KO4: 15-25 cm. KK11: 8-11 cm. KK12: 7-9 cm. KK13: 15-20 cm. KK14: 11-16 cm. KK15: 9-10 cm. KK16: 9-12 cm.

Kaivaustapa: Lasta, lapio, kaivinkone

Kerroskoostumus:

Päämaalaji Nurmikko, multa

Pääsekoite: Multa, hieno hiekka

Muut sekoitteet: Kivi

Kerroksen ominaisuus: Tiivis

Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen: Tasainen

Kerroksen väri: Vihreä/ruskea

Yksikön raja: Selkeä

Häiriöt: -

Kaivannon muoto tasossa: -

Kaivannon muoto profilissa: -

Kerrostyyppi: Pintakerros

Kuvaus: Koeojien ja -kuoppien pintakerrokset. Koeojassa 1 kerros koostuu nurmikosta ja sen alisesta mullasta. Koeojassa 2 ja 3 pintamaa on heinittynyttä nurmikkoa ja sen alla olevaa hiekkaisista multaa. Pintakerrokseen Y0 laskettiin koeojan 3 kohdalla myös tiilinen Y0, jossa oli runsaasti moderneja löytöjä. Koeojan 4 kohdalla pintamaa on multaista hiekkaa, jossa oli runsaasti roskia, kuten rautaa, lasia, keramiikkaa ja muovia. Koekuopissa 11 ja 12 pintamaa on osin soraista multaa, koekuopissa 16 hiekkaisista multaa. Koekuopissa 13, 14 ja 15 pintakerros koostuu nurmikosta ja sen alla olevasta hiekkaisesta mullasta.

Ajoitusarvio 1900-luku

Stratigrafia:

Yllä: -

Alla: KO1: Y1, Y2, Y3, R4, R5. KO2: Y15. KO3: tiilinen Y0, Y16. KO4: Y32. KK11: Y34. KK12: Y35. KK13: Y1000. KK14: Y38. KK15: Y36. KK16: Y39.

Saman aikainen kuin: -

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: Kerroksesta olevia löytöjä ei otettu talteen. Poistettujen löytöjen luettelo: 1-15. Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 26 ja 31.

Kartat: Kartta 3, 4, 5, 6, 7, 8

Näytteet: -

Yksikkönumero: 1**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO1**Laajuus:** 140 x 280 cm**Paksuus:** 5-28 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hiesu, hieno hiekka**Muut sekoitteet:** Tiilimurska, noki, tiilen pala, kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Vaaleanruskea, mutta pilkkuinen**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros

Kuvaus: Vaaleanruskea hiesuinen hieno hiekka, jossa tummanruskean hienon hiekan läikkiä, nokea, oranssia hienoa hiekkaa, tiilimurskaa sekä pikku kiviä ($\varnothing$ 1-5 cm). Kerroksen yläosa (13 cm) oli oranssimpi kuin sen alaosa (15 cm). Alaosassa oli myös tiilen paloja. Koeojan 1 luoteisosassa ennen rakennetta R4. Kerros on sama kuin Y2.

Ajoitusarvio 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y0, Y12**Alla:** Y6**Saman aikainen kuin:** Y2**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Poistettujen löytöjen luettelo: 16-22.**Kartat:** Kartta 3**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 2

Yksikön tyyppi: Kerros

Alue: KO1

Laajuus: 180 x 150 cm

Paksuus: 19-28 cm

Kaivaustapa: Lasta, lapio

Kerroskoostumus:

Päämaalaji Hieno hiekka <0,2 mm

Pääsekoite: Hiesu, hieno hiekka

Muut sekoitteet: Noki, tiilimurska

Kerroksen ominaisuus: Tiivis

Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen: Epätasainen

Kerroksen väri: Vaaleanruskea, mutta pilkkuinen

Yksikön raja: Selkeä

Häiriöt: -

Kaivannon muoto tasossa: -

Kaivannon muoto profiilissa: -

Kerrostyyppi: Tasaus-/täyttökerros

Kuvaus: Vaaleanruskea hieno hiekka, jossa harmaata hiesua, tummanruskean hienon hiekan läikkiä, nokea sekä tiilimurskaa. Sama kerros kuin Y1, mutta sijaitsi vain koeojan 1 kaakkoisosassa - kerrosten välissä rakenne R4.

Ajoitusarvio 1900-luku

Stratigrafia:

Yllä: Y0

Alla: Y6

Saman aikainen kuin: -

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: Poistettujen löytöjen luettelo: 23-27.

Kartat: Kartta 3

Näytteet: -

Yksikkönumero: 3

Yksikön tyyppi: Kerros

Alue: KO1: KK2

Laajuus: 180 x 135 cm

Paksuus: 8-11 cm

Kaivaustapa: Lasta, lapio

Kerroskoostumus:

Päämaalaji Hieno hiekka <0,2 mm

Pääsekoite: Kivi, karkea hiekka

Muut sekoitteet: Tiilimurska, laasti

Kerroksen ominaisuus: Tiivis

Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen: Tasainen

Kerroksen väri: Tummanruskea

Yksikön raja: Selkeä

Häiriöt: -

Kaivannon muoto tasossa: -

Kaivannon muoto profiilissa: -

Kerrostyyppi: Tasaus-/täyttökerros

Kuvaus: Tummanruskea, pientä tiilimuraa ja laastia sisältävä hieno hiekka. Kerroksessa oli paljon kiviä (Ø 0,5-1 cm) sekä punertavaa karkeaa hiekkaa. Kerrosta kaivettiin vain koekuopan 2 kohdalta, koeojan 1 kaakkoispäässä.

Ajoitusarvio 1900-luku

Stratigrafia:

Yllä: Y0

Alla: R5, Y7

Saman aikainen kuin: -

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: Poistettujen löytöjen luettelo: 28-44.

Kartat: Kartta 3

Näytteet: -

Yksikkönumero: 6**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO1: KK1, KK3**Laajuus:** 75 x 115 cm, 35 x 65 cm**Paksuus:** 13-30 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Tiilimurska, tiilen pala, tiili,
hieno hiekka**Pääsekoite:** Karkea hiekka <2,0 mm, laasti**Muut sekoitteet:** Noki, hiili**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis ja löyhä**Homogeenisuus/aineosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Punertavan harmaa**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Purkukerros

Kuvaus: Tiilipurkukerros, joka koostuu vaaleanharmaasta hienosta hiekasta, tiilimurskasta, tiilen paloista, tiilistä, laastista sekä punaisesta karkeasta hiekasta, jossa on hiiltä ja nokea. Osa tiilistä vaaleita palotiiliä. Kerroksen alapinnalla muutama yksittäinen palamaton puu, jotka laskettiin samaan kerrokseen kuuluvaksi. Noin kaakko-luode suuntaiset puut lepäsivät palokerroksen Y8 ja osin rakennepuiden R11 päällä. Koekuopan 1 keskellä ollut puu oli 35 cm pitkä ja 9 cm paksu. Kuopan luoteisreunalla olleesta puusta oli esillä 60 x 15 cm kokoinen pätkä. Puista ei erottanut ovatko ne hirsitä, lankkuja vai lautoja. Kerrosta Y6 kaivettiin lähinnä koekuopasta 1, mutta sitä tuli esille myös kuopan 3 puolelta.

Ajoitusarvio 1900-luvun alku**Stratigrafia:****Yllä:** Y1**Alla:** Y8, R11**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Poistettujen löytöjen luettelo: 45-54.**Kartat:** Kartta 3**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 7**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO1: KK2**Laaajuus:** 130 x 95 cm**Paksuus:** 6-15 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** -**Muut sekoitteet:** Tiili/tiilen pala, kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Vaaleanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros**Kuvaus:** Vaaleanruskea hieno hiekka, jossa tiilimurua/-murskaa, pieniä halkaisijaltaan 2-3 cm kokoisia kiviä sekä isompia Ø 20-25 cm kokoisia kiviä. Koeojan 1 kaakkoispäässä ollut kerros, joka rajautui lounaispuolella kerrokseen Y13.**Ajoitusarvio** 1800-luvun loppu/1900-luvun alku?**Stratigrafia:****Yllä:** Y3**Alla:** Y9, Y10**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** KM43288: 1-4, 55-58.**Kartat:** Kartta 3**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 8**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO1: KK1, KK3**Laaajuus:** 75 x 60 cm, 60 x 30 cm**Paksuus:** 8-15 cm**Kaivaustapa:** Lasta**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hiili, noki**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm**Muut sekoitteet:** Kupari**Kerroksen ominaisuus:** Löyhän tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Musta**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Palo- tai kulotuskerros

Kuvaus: Koeojan 1 koekuopissa 1 ja 3 ollut musta palokerros, joka koostui hiilestä sekä nokisesta hienosta hiekasta. Osa hiilen paloista oli isoja, muuten hiilimurua. Kerroksessa ja varsinkin rakennepuiden R11 päällä oli runsaasti vihreäksi korrosoitunutta kuparitikkua.

Ajoitusarvio 1900-luvun alku**Stratigrafia:****Yllä:** Y6, Y6 puut osittain**Alla:** R11**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** KM43288: 5-13.**Kartat:** Kartta 3**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 9**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO1: KK2**Laajuus:** 100 x 70 cm**Paksuus:** 2-8 cm**Kaivaustapa:** Lasta**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Keskikarkea hiekka <0,6 mm**Pääsekoite:** -**Muut sekoitteet:** -**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Vaaleanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros**Kuvaus:** Koeojan 1 kaakkoispäästä, kerroksen Y7 alta esiin tullut vaaleanruskea keskikarkea hiekka. Hyvin rantahiekkamainen ja irtonainen. Kerros rajautui lounaispuolella kerrokseen Y13.**Ajoitusarvio** 1800-luvun loppu/1900-luvun alku?**Stratigrafia:****Yllä:** Y7**Alla:** Y10**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** KM43288: 14-17. Poistettujen löytöjen luettelo: 59.**Kartat:** Kartta 3**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 10

Yksikön tyyppi: Kerros

Alue: KO1: KK2

Laajuus: 100 x 70 cm

Paksuus: 13-17 cm

Kaivaustapa: Lasta

Kerroskoostumus:

Päämaalaji Hieno hiekka <0,2 mm

Pääsekoite: -

Muut sekoitteet: Tiilimurska, hiili

Kerroksen ominaisuus: Tiivis

Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen: Tasainen

Kerroksen väri: Harmaa

Yksikön raja: Selkeä

Häiriöt: -

Kaivannon muoto tasossa: -

Kaivannon muoto profiilissa: -

Kerrostyyppi: Ns. kulttuurikerros

Kuvaus: Koeojan 1 kaakkoispäässä, koekuopan 2 kohdalla ollut harmaa hienon hiekan kerros, jossa oli pientä tiilimurua tasaisesti. Vähän hiiltä siellä täällä.

Ajoitusarvio 1800-luvun loppu/1900-luvun alku?

Stratigrafia:

Yllä: Y9, **Alla:** Y14, Y14 kivet **Saman aikainen kuin:** -
mahdollisesti
Y13 ja R5

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: KM43288: 18, 35. Poistettujen löytöjen luettelo: 60.

Kartat: Kartta 3

Näytteet: -

Yksikkönumero: 12**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO1: KK3**Laajuus:** 145 x 120 cm**Paksuus:** 30 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm,
multa**Pääsekoite:** -**Muut sekoitteet:** Tiilimurska**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Ruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Rakentamis-/täyttökerros**Kuvaus:** Koekuopan 3 kohdalla ollut todella löyhä multainen hieno hiekka, jossa myös jonkin verran tiilimurua. Kerroksessa oli rakenteeseen R4 kuuluneet kivet, tiilet ja rautakiskot. Mahdollinen rakentamis- tai täyttökerros rakenteelle R4.**Ajoitusarvio** 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y0**Alla:** Y1, Y2**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** R4**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Poistettujen löytöjen luettelo: 61-69.**Kartat:** Kartta 3**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 13**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO1: KK2**Laajuus:** 50 x 29 cm**Paksuus:** 5-10 cm**Kaivaustapa:** Lasta**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Savi**Pääsekoite:** Tiili/tiilen pala**Muut sekoitteet:** -**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis ja tahmea**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Harmaa**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Rakentamiskerros

Kuvaus: Koekuopan 2 lounaisreunalta esiin tullut savikerros, jonka yhteydessä on mahdollisesti huonokuntoinen kaakko-luode suuntainen tiilirakenne. Rakenne koostuu yhdestä kokonaisesta ja kahdesta osittaisesta tiilestä (20 cm) sekä kerroksen alla olevista kahdesta isommasta kivistä, 20-30 x 14-17 cm. Tiilet ja kivet jätettiin paikoilleen, vain savea poistettiin. Mahdollinen tiilirakenne yhdistyy kivijalkakiviin R5 koekuopan etelänurkassa.

Ajoitusarvio 1900-luvun alku?**Stratigrafia:****Yllä:** Y3**Alla:** Kerrosta ei
kaivettu pois,
mahdollisesti
Y10**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** R5**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Ei löytöjä.**Kartat:** Kartta 3**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 14**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO1: KK2**Laajuus:** 60 x 40 cm**Paksuus:** + 2 cm**Kaivaustapa:** Lasta**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Kivi**Muut sekoitteet:** -**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Vaaleanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Ns. kulttuurikerros**Kuvaus:** Vaaleanruskea hienon hiekan kerros, jossa kaksi kiveä - 26 x 27 cm ja 18 x 14 cm. Tiivis kerros, jossa ei ollut muita sekoitteita. Koekuopan 2 kaivaminen jätettiin tähän kerrokseen.**Ajoitusarvio** 1800-luvun loppu/1900-luvun alku?**Stratigrafia:****Yllä:** Y10**Alla:** Ei kaivettu pois**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Ei löytöjä.**Kartat:** Kartta 3**Näytteet:** -**Yksikkönumero: 15****Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2**Laajuus:** Koko koeoja 2**Paksuus:** 9-21 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Tiilimurska**Muut sekoitteet:** -**Kerroksen ominaisuus:** Tahmea**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Tummanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros**Kuvaus:** Tummanruskea ja tahmainen hieno hiekka, jossa paljon pientä tiilimurskaa. Koekuopassa 4.**Ajoitusarvio** 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y0**Alla:** Y21**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Ei löytöjä.**Kartat:** Kartta 4**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 16**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO3: KK5, KK7**Laajuus:** Koko koeoja 3**Paksuus:** 20-22 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hiesu**Muut sekoitteet:** Noki, hiili, kivi, tiilen pala, tiilimurska, laasti**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Ruskeanharmaa**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros

Kuvaus: Koekuoppien 5 ja 7 kohdalta kaivettu ruskeanharmaa hiesuinen hieno hiekka, jossa siellä täällä nokea ja hiiltä sekä lohkottuja kiviä (Ø 15-35 cm). Kivet eivät muodostaneet rakennetta. Kerroksessa oli myös tiilen paloja, tiilimurskaa sekä laastia. Koko koeojan 3 alueella.

Ajoitusarvio 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Tiilinen Y0**Alla:** Y17**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -

Löydöt: Marmoritiili, muovimattoja, rautaromua - löytöjä ei otettu talteen. Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 27 ja 29.

Kartat: Kartta 5**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 17**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO3: KK5, KK7**Laajuus:** Koko koeoja 3**Paksuus:** 9-12 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Multa**Muut sekoitteet:** Puusilppu, tiilimurska, tiilen pala, noki, hiili**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Tummanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros**Kuvaus:** Koekuoppien 5 ja 7 kohdalta kaivettu tummanruskea multainen hieno hiekka, jossa vähän puusilppua, tiilimurskaa ja tiilenpaloja. Jonkin verran nokea ja hiilen paloja sekä runsaasti löytöjä. Koko koeojan 3 alueella.**Ajoitusarvio** 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y16**Alla:** Y18**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Runsaasti löytöjä, mm. teollisesti valmistettuja nauvoja ja marmoritiili. KM43288: 19. Poistettujen löytöjen luettelo: 70-75. Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 28.**Kartat:** Kartta 5**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 18**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO3: KK5**Laajuus:** 110 x 90 cm**Paksuus:** 12-30 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Koksi**Muut sekoitteet:** Hiili, tiilimurska, tiilen pala**Kerroksen ominaisuus:** Rakeinen ja löyhä**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Harmaa**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Ns. kulttuurikerros**Kuvaus:** Koekuopasta 5 dokumentoitu harmaa hieno hiekka, jossa runsaasti koksihiiltä sekä pieniä määriä hiilenpaloja, tiilimurskaa ja tiilen paloja.**Ajoitusarvio** 1800-luvun loppu/1900-luvun alku**Stratigrafia:****Yllä:** Y17**Alla:** Y20**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** KM43288: 20-26, 36.**Kartat:** Kartta 5**Näytteet:** -**Yksikkönumero: 19****Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO3: KK5**Laajuus:** 110 x 90 cm**Paksuus:** 6-23 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** -**Muut sekoitteet:** Hiili**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Vaaleanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Ns. kulttuurikerros**Kuvaus:** Vaaleanruskea, osin hieman punertava hieno hiekka, jossa vähän hiilitäpliä sekä yksittäisiä pieniä kiviä - kivien halkaisija 10-15 cm. Koekuopan 5 pohjimmainen kerros ennen pohjamaata Y1000.**Ajoitusarvio** 1800-luvun loppu/1900-luvun alku**Stratigrafia:****Yllä:** Y20**Alla:** Y1000**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** KM43288: 27, 37. Poistettujen löytöjen luettelo: 76.**Kartat:** Kartta 5**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 20**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO3: KK5**Laajuus:** 110 x 90 cm**Paksuus:** 1-8 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm**Muut sekoitteet:** Noki, puusilppu**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Raitainen, tummanruskea/vaaleanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Ns. kulttuurikerros**Kuvaus:** Raitainen kerros, jossa vaihtelee vaaleanruskea ja tummanruskea hieno hiekka. Kerroksessa jonkin verran puusilppua sekä hieman nokea. Kerros on mahdollisesti sama kuin koekuopan 7 puolelta dokumentoitu kerros Y31.**Ajoitusarvio** 1800-luvun loppu/1900-luvun alku**Stratigrafia:****Yllä:** Y18**Alla:** Y19**Saman aikainen kuin:** Y31?**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** KM43288: 28, 38. Poistettujen löytöjen luettelo: 77.**Kartat:** Kartta 5**Näytteet:** -**Yksikkönumero: 21****Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2: KK4**Laajuus:** 80 x 135 cm**Paksuus:** 21-25 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Tiilimurska, tiilen pala**Muut sekoitteet:** Hiili, kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Punertavan ruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros**Kuvaus:** Koko koekuopan 4 alueella ollut paljon tiilimurskaa sekä tiilen paloja sisältänyt hienon hiekan kerros. Siellä täällä hiilinkareita ja tasaisesti pieniä kiviä - kivien halkaisija 2 cm.**Ajoitusarvio** 1900-luvun alku**Stratigrafia:****Yllä:** Y15**Alla:** Y22**Saman aikainen kuin:** Y25?**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Poistettujen löytöjen luettelo: 78-86.**Kartat:** Kartta 4**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 22**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2: KK4**Laajuus:** 80 x 110 cm**Paksuus:** 9-13 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hiesu**Muut sekoitteet:** Tiilimurska, noki**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Harmaa**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros**Kuvaus:** Harmaa hiesuinen hieno hiekka, jossa tiilimurskaa sekä siellä täällä hiukan nokea. Koekuopassa 4.**Ajoitusarvio** 1900-luvun alku**Stratigrafia:**

Yllä: Y21

Alla: Y23

Saman aikainen kuin: -

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: Poistettujen löytöjen luettelo: 87-90.**Kartat:** Kartta 4**Näytteet:** -**Yksikkönumero: 23****Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2: KK4**Laajuus:** 80 x 110 cm**Paksuus:** 27-32 cm**Kaivaustapa:** Lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Tiili/tiilen pala, tiilimurska**Muut sekoitteet:** Kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Punertavan ruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Purkukerros**Kuvaus:** Punertavan ruskea hieno hiekka, jossa paljon kokonaisia ja osittaisia tiiliä. Tiilet olivat kerroksessa hajallaan eivätkä muodostaneet rakennetta. Kerroksessa myös isoja palaneita kiviä, joiden halkaisija vaihteli välillä 10-20 cm. Koekuopassa 4.**Ajoitusarvio** 1900-luvun alku**Stratigrafia:**

Yllä: Y22

Alla: Y24

Saman aikainen kuin: -

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: Poistettujen löytöjen luettelo: 91-96.**Kartat:** Kartta 4**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 24**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2: KK4**Laajuus:** 55 x 55 cm**Paksuus:** 21 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm, siltti**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm**Muut sekoitteet:** Kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Vaaleanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profilissa:** -**Kerrostyyppi:** Luonnollinen kerros

Kuvaus: Hyvin tiivis ja silttinen vaaleanruskea hieno hiekka, jonka päällä 3 cm paksu kerros tiivistä ja tummanruskeaa hienoa hiekkaa. Kerroksen pohjalla paljon pieniä pyöreitä, halkaisijaltaan 10 cm kokoisia kiviä. Kerroksen pohjalla myös muutama isompi kivi, joiden takia koekuoppaa ei kaivettu enää syvemmälle. Kerrosta ei kaivettu esille koko koekuopasta, vaan noin 55 x 55 cm kokoiselta alueelta.

Ajoitusarvio**Stratigrafia:****Yllä:** Y23**Alla:** Y1000**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Ei löytöjä.**Kartat:** Kartta 4**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 25**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2: KK6**Laajuus:** 105 x 80 cm**Paksuus:** 27-35 cm**Kaivaustapa:** Lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Tiilimurska, tiilen pala**Muut sekoitteet:** Kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Punertavan ruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros**Kuvaus:** Punertavan ruskea, tiilimurskaa ja tiilen paloja sisältänyt hienon hiekan kerros, jossa jonkin verran pieniä kiviä - halkaisija 1-5 cm. Mahdollisesti sama kerros kuin Y21 koekuopassa 4.**Ajoitusarvio** 1900-luvun alku**Stratigrafia:****Yllä:** Y0**Alla:** Y26**Saman aikainen kuin:** Y21?**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Löydöt kuvattiin kentällä eikä niitä otettu talteen. Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 32.**Kartat:** Kartta 4**Näytteet:** -**Yksikkönumero: 26****Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2: KK6**Laajuus:** 80 x 85 cm**Paksuus:** 30-35 cm**Kaivaustapa:** Lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hiesu, hiili**Muut sekoitteet:** Kivi, tiilen pala, tiilimurska**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Harmaa**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Purkukerros**Kuvaus:** Koekuopasta 6 dokumentoitu harmaa hienon hiekan kerros, jossa hiesua, hiilen paloja sekä hiilisiä raitoja, kiviä, tiiltä ja tiilimurskaa.**Ajoitusarvio** 1900-luvun alku**Stratigrafia:****Yllä:** Y25**Alla:** Y27, Y28**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Löydöt poistettu kentällä. Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 33.**Kartat:** Kartta 4**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 27**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2: KK6**Laajuus:** 70 x 33 cm**Paksuus:** 20 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** -**Muut sekoitteet:** Kivi, tiilen pala**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis ja tahmea**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Kirjavan musta**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Palo- tai kulotuskerros**Kuvaus:** Koekuopasta 6 dokumentoitu palokerros, jossa halkaisijaltaan 10-15 cm kokoisia kiviä sekä tiilen paloja. Kerroksessa oli runsaasti palanutta lasia.**Ajoitusarvio** 1900-luvun alku**Stratigrafia:****Yllä:** Y26**Alla:** Y1000**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Löydöt poistettu kentällä, mm. posliinisia johdon pidikkeitä/-eristeitä, joiden muotokieli viittaa 1900-luvun alkuun. Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 34.**Kartat:** Kartta 4**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 28**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2: KK6**Laajuus:** 45 x 70 cm**Paksuus:** 18 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** -**Muut sekoitteet:** Tiilimurska, tiilen pala, org. aines**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Kirjava**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Ns. kulttuurikerros**Kuvaus:** Koekuopan 6 pohjalla ollut kirjava hienon hiekan kerros, jossa tiilimurskaa/tiilen palasia. Jonkin verran puisia/orgaanisia raitoja, mutta ei kuitenkaan selviä rakennepuita tai puusilppua.**Ajoitusarvio** 1800-luvun loppu/1900-luvun alku?**Stratigrafia:****Yllä:** Y26**Alla:** Y1000**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Löydöt poistettu kentällä. Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 35.**Kartat:** Kartta 4**Näytteet:** -**Yksikkönumero: 29****Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO3: KK7**Laajuus:** 80 x 80 cm**Paksuus:** 20-25 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** -**Muut sekoitteet:** Savi, hiili, kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Rusehtavan harmaa**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros**Kuvaus:** Rusehtavan harmaa hieno hiekka, jossa savea, hiilitäpliä ja pikkukiviä - kivien halkaisija 1-2 cm. Koekuopassa 7.**Ajoitusarvio** 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y17**Alla:** Y30**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Löydöt poistettu kentällä, mm. Alkon korkki. Poistettujen löytöjen kuvataulut, kuva 30.**Kartat:** Kartta 5**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 30**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO3: KK7**Laajuus:** 80 x 80 cm**Paksuus:** 5-11 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Savi**Pääsekoite:** -**Muut sekoitteet:** Noki**Kerroksen ominaisuus:** Tahmea**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Harmaa**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Ns. kulttuurikerros**Kuvaus:** Likaisen harmaa savi koekuopassa 7. Saven likaisuus johtui siinä olleesta noesta.**Ajoitusarvio** 1900-luku?**Stratigrafia:****Yllä:** Y29**Alla:** Y31**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** KM43288: 29-30, 39.**Kartat:** Kartta 5**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 31**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO3: KK7**Laajuus:** 80 x 80 cm**Paksuus:** 5 cm**Kaivaustapa:** Lasta**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Noki**Muut sekoitteet:** -**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainenosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Kerroksellinen - musta/vaaleanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profilissa:** -**Kerrostyyppi:** Palo- tai kulotuskerros

Kuvaus: Koekuopasta 7 dokumentoitu viimeinen kerros ennen pohjamaata Y1000. Kerroksellinen kerros koostuu 1 cm paksusta ja mustasta palokuovasta, jonka alla on 2 cm paksu puhtaan ja vaaleanruskean hienon hiekan kerros. Tämän alla on vielä juovainen maa, jossa vuorottelee palokuovat ja vaaleanruskea hieno hiekka (2 cm). Kerros on mahdollisesti sama kuin koekuopan 5 puolelta dokumentoitu kerros Y20.

Ajoitusarvio 1800-luvun loppu/1900-luvun alku?**Stratigrafia:**

Yllä: Y30

Alla: Y1000

Saman aikainen kuin: 20?

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: Ei löytöjä.**Kartat:** Kartta 5**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 32**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO4: KK8-KK10**Laajuus:** Koko koeoja 4**Paksuus:** 18-26 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Multa, puusilppu**Muut sekoitteet:** Hiili, savi, laasti, kivi, tiilimurska**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Tummanruskea, osin punertava**Yksikön raja:** Sekoittui osin kerrokseen Y0**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasaus-/täyttökerros

Kuvaus: Tummanruskea, paikoitellen punertava multainen ja puusilppuinen erittäin tiivis hieno hiekka. Kerroksessa paljon hiiltä sekä pilkkuina punertavaa savea, laastia, tiilimuraa ja pikkukiviä - kivien halkaisija 0,2-0,5 cm. Kerrosta koko koeojan 4 alueella.

Ajoitusarvio 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y0**Alla:** Y33, R40**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Poistettujen löytöjen luettelo: 97-119.**Kartat:** Kartta 6**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 33**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO4: KK8-KK10**Laaajuus:** Koko koeoja 4**Paksuus:** 4-25 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio, kaivinkone**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm, noki, hiili**Muut sekoitteet:** Puusilppu, kivi, tiili, tiilimurska, savi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/aineosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Kerroksellinen - musta/vaaleanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Palo- tai kulotuskerros

Kuvaus: Todella tiivis kerroksellinen hieno hiekka, jossa vaihtelee nokinen ja hiilinen hieno hiekka vaaleanruskean hienon hiekan kanssa. Kerroksissa on myös puusilppua sekä pikkukiviä - kivien halkaisija 1-3 cm. Kerroksen pinnalla paikoitellen tiiliä ja tiilimurskaa, joiden yhteydessä harmaata savea. Kerroksen pinnalla oli myös rakennepuut ja kivet R40 sekä muita yksittäisiä kiviä - näiden kivien halkaisija oli 6-10 cm. Kerroksen löydöt eivät ole palaneita huolimatta siitä, että kerros on tulkittu palokerrokseksi.

Ajoitusarvio Oulun Konepajan Oy:n tulipalo vuonna 1885 - 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y32**Alla:** Y1000**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Poistettujen löytöjen luettelo: 120-134.**Kartat:** Kartta 6**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 34**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KK11**Laajuus:** 100 x 89 cm**Paksuus:** 7-10 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** -**Muut sekoitteet:** Tiilimurska, tiilen pala**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Tasainen**Kerroksen väri:** Vaaleanruskea**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasauskerros**Kuvaus:** Vaaleanruskea hieno hiekka, jossa jonkin verran tiilenpalasia ja muutama kokonainen tiili. Koekuopassa 11.**Ajoitusarvio** 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y0**Alla:** Y1000**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Poistettujen löytöjen luettelo: 135-143.**Kartat:** Kartta 7**Näytteet:** -**Yksikkönumero: 35****Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KK12**Laajuus:** 90–95 x 80–95 cm**Paksuus:** 13-18 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm**Muut sekoitteet:** Hiesu, kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Harmaanruskea/kirjava**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasauskerros**Kuvaus:** Pääosin harmaanruskea, mutta kirjava hieno hiekka, jonka seassa oranssia hienoa hiekkaa raitoina ja läiskinä. Seassa myös hieman hiesua sekä pieniä halkaisijaltaan 3-4 cm kokoisia kiviä. Kerroksen alla puhdas pohjamaa Y1000.**Ajoitusarvio** 1800-luvun loppu/1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y0**Alla:** Y1000**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** KM43288: 31-32. Poistettujen löytöjen luettelo: 144.**Kartat:** Kartta 7**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 36**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KK15**Laajuus:** 70 x 80 cm**Paksuus:** 9-12 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Multa**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm**Muut sekoitteet:** Tiilimurska, hiili, kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Tummanruskea**Yksikön raja:** Epäselvä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasauskerros

Kuvaus: Hiekkainen multa, jossa vähän siellä täällä tiilimurua ja hiiltä sekä pieniä halkaisijaltaan 5 cm kokoisia kiviä. Kerros on todennäköisesti sama kuin koekuopassa 14 ollut kerros Y38.

Ajoitusarvio 1900-luku**Stratigrafia:**

Yllä: Y0

Alla: Y37

Saman aikainen kuin: Y38

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: Poistettujen löytöjen luettelo: 145-155.**Kartat:** Kartta 8**Näytteet:** -**Yksikkönumero: 37****Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KK15**Laajuus:** 70 x 80 cm**Paksuus:** 4-8 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm**Muut sekoitteet:** Kivi**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Tummanruskea/kirjava**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasauskerros

Kuvaus: Tummanruskea hieno hiekka, jossa vaaleanruskean hienon hiekan läiskä - vaaleat läiskät vaikuttavat pohjamaalta. Kerroksessa lisäksi halkaisijaltaan 5-7 cm kokoisia kiviä siellä täällä.

Ajoitusarvio 1900-luku?**Stratigrafia:**

Yllä: Y36

Alla: Y1000

Saman aikainen kuin: -

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: KM43288: 33-34.**Kartat:** Kartta 8**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 38**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KK14**Laajuus:** 90 x 100 cm**Paksuus:** 15-17 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Multa**Pääsekoite:** Hieno hiekka <0,2 mm**Muut sekoitteet:** Tiilimurska**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Tummanruskea**Yksikön raja:** Epäselvä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Tasauserros

Kuvaus: Koekuopan 14 kohdalta dokumentoitu sekoittuneen Y0:n kaltainen hiekkainen multa, jossa hyvin vähän tiilimurua. Kerros löyhä ja siinä on siellä täällä vaaleanruskeita hienon hiekan läiskiä. Kerros ei ole selkeä kulttuurikerros, vaan ennemminkin alueen tasauserros, jolloin mullan sekaan on sekoittunut muita sekoitteita pienissä määrin. Kerros on todennäköisesti sama kuin koekuopassa 15 ollut kerros Y36.

Ajoitusarvio 1900-luku**Stratigrafia:**

Yllä: Y0

Alla: Y1000

Saman aikainen kuin: Y36

Liittyy rakenteeseen: -

Liittyy kaivantoon: -

Kaivanto täyttynyt: -

Kaivanto leikkaa: -

Löydöt: Poistettujen löytöjen luettelo: 156-163.**Kartat:** Kartta 8**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 39**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KK16**Laajuus:** 95 x 100 cm**Paksuus:** 48-53 cm**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Kivi**Muut sekoitteet:** Hiesu, hieno hiekka**Kerroksen ominaisuus:** Tiivis**Homogeenisuus/ainesosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Vaaleanruskea**Yksikön raja:** Sekoittuu kerrokseen Y1000**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profiilissa:** -**Kerrostyyppi:** Purkukerros/tasauskerros

Kuvaus: Vaaleanruskea hieno hiekka, jossa isoja halkaisijaltaan 22-52 cm kokoisia kiviä. Kivet eivät muodostaneet selkeää rakennetta. Hienossa hiekassa lisäksi hiesutäpliä ja oranssin hiekan täpliä. Kerroksessa oli runsaasti ruostuneita metallinpalasia sekä yhdessä kulmassa pieni - pituus 20 cm - puun palanen, joka irtosi kaivettaessa. Kerros kivineen liittyy mahdollisesti rakennuksiin, jotka ovat sijainneet kuopan lähetyvillä/kohdalla.

Ajoitusarvio 1900-luku**Stratigrafia:****Yllä:** Y0**Alla:** Y1000**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Liittyy kaivantoon:** -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** Poistettujen löytöjen luettelo: 164-169.**Kartat:** Kartta 7**Näytteet:** -

Yksikkönumero: 1000**Yksikön tyyppi:** Kerros**Alue:** KO2-4, KK11-16**Laajuus:** Koeojien ja -kuoppien pohjalla**Paksuus:** Ei kaivettu pois**Kaivaustapa:** Lasta, lapio**Kerroskoostumus:****Päämaalaji** Hieno hiekka <0,2 mm**Pääsekoite:** Keskikarkea hiekka <0,6 mm, kivi**Muut sekoitteet:** Hiesu**Kerroksen ominaisuus:** Löyhä ja tiivis, rakeinen**Homogeenisuus/aineosien jakautuminen:** Epätasainen**Kerroksen väri:** Vaaleanruskea, osin harmaa**Yksikön raja:** Selkeä**Häiriöt:** -**Kaivannon muoto tasossa:** -**Kaivannon muoto profilissa:** -**Kerrostyyppi:** Luonnollinen kerros**Kuvaus:** Tutkimusalueen perus- eli pohjamaa. Pääosin kivistä hiekkamoreenia, jossa on hiesua sekaisin.**Ajoitusarvio** -**Stratigrafia:****Yllä:** Y19, Y24, Y27, **Alla:** -**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy rakenteeseen:** -

Y28, Y31, Y33,

Y34, Y35, Y37,

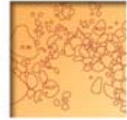
Y38, Y39

Liittyy kaivantoon: -**Kaivanto täyttynyt:** -**Kaivanto leikkaa:** -**Löydöt:** -**Kartat:** Kartat 4-8**Näytteet:** -

Rakenneluettelo

Oulu Pikisaari, kortteli 6 tontti 19

2021

Rakennusnumero: 4

Rakennusmateriaali: Kivi, tiili, metalli

Alue: KO1: KK3

Koko: 125 x 65 cm

Suunta: Koillinen-lounas

Kaivaustapa: Lasta

Rakennusmateriaalin ominaisuus: Lohkokivi, palotiili, ratakisko

Rakennusmateriaalin koko: Ks. kuvaus

Rakennustekniikka: Kasattu

Tulkinta: -

Kuvaus: Koeojan 1 keskivaiheilla, kohdassa jossa kohonnut alue alkaa laskemaan alaspäin, olleet kivet, tiilet ja ratakiskot. Rakenteesta dokumentoitiin kuusi kiveä, joista kaksi sijaitsee rakenteeseen kuuluneen ratakiskon päällä (Ø 30 x 25 cm, 24 x 16 cm). Näistä toisessa on porausjälkiä. Neljä muuta kiveä sijaitsee ratakiskon molemmilla sivuilla, Ø 13-16 cm. Rakenteeseen kuuluu kaksi ratakisko, joista toinen makaa pitkittäin, koillis-lounaissuuntaisesti koekuopan 3 keskellä. Toinen kisko oli koekuopassa pystyasennossa ja se sijaitsee kahden kiskon päällä olleen kiven lounaispuolella. Pitkittäisen kiskon päällä lepää myös rautatanko sekä kaksi tiiltä. Toinen tiillistä on reikätiili, jossa on kulmikkaat aukot ja toinen vaalea palotiili. Rakenne R4 vaikuttaa osittain tiettyyn tarkoitukseen tehdyltä, mutta siinä käytetty materiaali on toissijaisessa käytössä ja kasatun omaisesti.

Ajoitusarvio: 1900-luku

Stratigrafia:

Yllä: Y0, Y12

Alla: Y2

Saman aikainen kuin: -

Liittyy yksikköön: -

Liittyy rakenteeseen: -

Häiriöt: -

Löydöt: -

Kartat: Kartta 3

Rakennusnumero: 5**Rakennusmateriaali:** Kivi**Alue:** KO1: KK2**Koko:** 140 x 90 cm**Suunta:** Koillinen-lounas**Kaivaustapa:** Lasta**Rakennusmateriaalin ominaisuus:** Luonnonkivi**Rakennusmateriaalin koko:** 85 x 60, 55 x 40 cm, 25 x 15 cm**Rakennustekniikka:** Kylmämuurattu**Tulkinta:** Kivijalka

Kuvaus: Koeojan 1 kaakkoispäässä olleet suuret luonnonkivet, jotka vaikuttavat muodostavan kylmämuratun kivijalan pätkän. Kivien luoteispuolella oli myös kolme pienempää kiveä, jotka laskettiin samaan rakenteeseen kuuluvaksi. Suuret kivet ovat noin koillis-lounaissuuntaisesti ja lounaispuolisen kiven länsipuolella on kerroksessa Y13 olleita tiiliä, jotka vaikuttavat mahdolliselta rakenteen osalta - tiiliseinä? Kivijalan kivet olivat koekuopassa vain osittain esillä ja rakenne jatkui ainakin koilliseen.

Ajoitusarvio: 1900**Stratigrafia:****Yllä:** Y0, Y3**Alla:** Kiviä ei kaivettu pois. Mahdollisesti Y10.**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy yksikköön:** Y13**Liittyy rakenteeseen:** -**Häiriöt:** -**Löydöt:** -**Kartat:** Kartta 3**Rakennusnumero: 11****Rakennusmateriaali:** Puu**Alue:** KO1: KK1, KK3**Koko:** 75 x 60 cm, 60 x 30 cm**Suunta:** Kaakko-luode**Kaivaustapa:** Lasta**Rakennusmateriaalin ominaisuus:** Lankku**Rakennusmateriaalin koko:** Ks. kuvaus**Rakennustekniikka:-****Tulkinta:** Lattia

Kuvaus: Koekuopista 1 ja 3 esiin tulleet täysin palaneet kaakko-luode suuntaiset lankut. Lankkuja oli koekuopan 1 kohdalla esillä kolme kappaletta (kaksi alinta puuta: 14 x 50 cm, 22 x 52 cm, puiden välissä tilaa 2 cm), ja koekuopassa 3 kaksi kappaletta (12 x 15 cm, 7 x 17 cm). Lankkujen päällä oli lähinnä palokerrosta Y8, mutta kerroksen Y6 palamattomat puut lepäsivät koekuopassa 1 suoraan yksittäisen hieman eri suuntaisen palaneen lankun päällä (pituus 95 cm, leveys 22 cm, paksuus 4-6 cm), joka oli myös korkeammalla kuin rakenteen muut puut. Lankkujen päällä oli runsaasti vihreäksi korrosoitunutta kuparitikkua koekuopassa 1. Rakennepuuta ei poistettu, vaan ne peitettiin pressulla ennen koeojan 1 täyttämistä.

Ajoitusarvio: 1900**Stratigrafia:****Yllä:** Y6 puut osittain, Y8**Alla:** Ei kaivettu pois**Saman aikainen kuin:** -**Liittyy yksikköön:** -**Liittyy rakenteeseen:** -**Häiriöt:** -**Löydöt:** -**Kartat:** Kartta 3

Rakennusnumero: 40

Rakennusmateriaali: Kivi ja puu

Alue: KO4: KK8 ja KK10

Koko: 335 x 65 cm

Suunta: Koillinen-lounas

Kaivaustapa: Lasta, lapio, kaivinkone

Rakennusmateriaalin ominaisuus: Lauta/lankku/hirsi

Rakennusmateriaalin koko: Ks. kuvaus

Rakennustekniikka: Ei tiedossa

Tulkinta: Rakennuksen pohja

Kuvaus: Koejossa 4 olleet todella huonokuntoiset puut ja puihin liittyneet palaneet kivet, jotka muodostivat yhdessä osittaisen rakennuksen pohjan. Rakenteeseen kuuluu alun perin mahdollisesti noin 310 cm pitkä, 16 cm leveä ja 2-3 cm paksu puu, joka kaivettiin koekuoppien 8 ja 10 väliseltä matkalta pois koneella. Puu erottui koekuopan 8 koillisprofiilissa yhdessä kahden palaneen kiven kanssa - kivien halkaisijat 13 ja 16 cm - ja taas uudelleen koekuopan 10 puolella. Koekuopassa 10 kyseinen puu päättyy kaakko-luodesuuntaiseen puuhun, ja ne muodostavat yhdessä mahdollisesti rakennuksen kulman. Tämän puun pituus on 70 cm ja se on 15 cm leveä. Rakenteeseen kuuluu lisäksi vielä kaksi muutakin osittaista puuta. Toinen on koillis-luoteissuuntainen, 26 cm pitkä ja 16 cm leveä puu, joka liittyy pitkän puun tavoin kaakko-luodesuuntaiseen puuhun. Kaakko-luodesuuntaisen puun lounaispuolella on osin esillä saman suuntainen puu aivan koekuopan 10 lounaisreunalla - tätä puuta kaivettiin esiin vain 4 cm leveästi, mutta se on 60 cm pitkä. Puiden huononkunnon vuoksi niistä on vaikea sanoa, ovatko ne lautoja, lankkuja vai hirsiä. Kivet olivat palaneita, puissa palojälkiä ei havaittu.

Ajoitusarvio: 1900-luku

Stratigrafia:

Yllä: Y32

Alla: Y33

Saman aikainen kuin: -

Liittyy yksikköön: -

Liittyy rakenteeseen: -

Häiriöt: -

Löydöt: -

Kartat: Kartta 6

Poistettujen löytöjen luettelo

Nro	Yksikkö	Rakenne	Alue	Selite	Päämateriaali	Materiaali	Alalaji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Poistettujen löytöjen kuvataulut. Kuvanumero	Kuvaaja
1	Y0		KO1	Koekaivaus	Keramiikka	Kivisavi	Lautanen	Palanen lautasen pohjaa ja reunaa. Kirkas lasite niin sisä- kuin ulkopinnalla.	1		30	12	M. Kuusisto
2	Y0		KO1	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Lautanen	Palanen lautasen pohjasta. Ei koristelua.	1		2	15	M. Kuusisto
3	Y0		KO1	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Lautanen	Palanen posliiniastian pohjaosaa, mahdollisesti lautasesta. Ei koristelua.	1		5	15	M. Kuusisto
4	Y0		KO1	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Sinertävää lasia, suuosa pullosta.	1		8	15	M. Kuusisto
5	Y0		KO1	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Palanen kirkasta ikkunalasia.	1		7	15	M. Kuusisto
6	Y0		KO1	Koekaivaus	Luu	Luu	Palamaton luu	Luun kappale. Epifyysi osittain tallessa.	1		32	15	M. Kuusisto
7	Y0		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Ketju?	Rautaesine, joka on molemmista päistään silmukalla. Keskiosa esineestä näyttää siltä kuin paksua rautalankaa olisi kierretty mutkalle. Toisen pään silmukasta roikkuu pieni pala erillistä metalliesinettä, ikään kuin paksua metalliketjua, joka on palmikoitu kiinni.	1		45	20	M. Kuusisto
8	Y0		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Pitkä taottu rautanaula.	1		33	20	M. Kuusisto
9	Y0		KO4, KK9	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta ikkunalasia.	2		4	12	M. Kuusisto
10	Y0		KO4, KK9	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Kahva?	Raudasta valmistettu metallilista, jonka molemmat päät tahtuu 90 asteen kulmaan. Esineen keskellä on läireikä.	1	Pituus: 9,9 cm. Leveys: 2,3 cm.	111	5	M. Kuusisto
11	Y0		KO4, KK9	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Teollisesti valmistettuja rautanauloja, joista toinen on taipunut.	2		43	5	M. Kuusisto
12	Y0		KK14	Koekaivaus	Luu	Luu	Palamaton luu	Osa palamatonta, onttoa pitkää luuta.	1		67	12	M. Kuusisto
13	Y0		KK15	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Pala kirkasta pullolasia, todennäköisesti pohjasta.	1		2	12	M. Kuusisto
14	Y0		KK15	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Pala kirkasta ikkunalasia.	1		< 1	12	M. Kuusisto
15	Y0		KK15	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Teollisesti valmistettu rautanaula.	1		8	5	M. Kuusisto
16	Y1		KO1	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Astia	Pieni kylkipalalanen posliiniastiaa. Palan reunassa kullankoristeinen viivamainen koristelu. Kylkipala, jonka pinnalla jälkiä palamisesta.	2		1	16	M. Kuusisto
17	Y1		KO1	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Palanen kirkasta lasia, joka on palanut.	1		4	16	M. Kuusisto
18	Y1		KO1	Koekaivaus	Luu	Luu	Palanut luu	Palanutta luuta. Kahdessa epifyysiä tallella. Yksi mahdollisesti kylkiluusta osa.	4		19		M. Kuusisto
19	Y1		KO1	Koekaivaus	Luu	Luu	Palanut luu	Palanutta luuta	5		8		M. Kuusisto
20	Y1		KO1	Koekaivaus	Metalli	Kupari	Lanka	Metallista lankaa kerällä.	1		4	20	M. Kuusisto
21	Y1		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja, joista kolme vaikuttaa taotulta. Yhdestä naulasta on pää katkennut.	6		52	20	M. Kuusisto
22	Y1		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Sarana	Rautainen sarana, osittain haljennut.	1		19	20	M. Kuusisto
23	Y2		KO1	Koekaivaus	Metalli	Pelti/rauta	Kansi	Pieni astian kansi. Keskellä ulkopinnalla nuppi.	1		33	20	M. Kuusisto
24	Y2		KO1, KK3	Koekaivaus	Keramiikka	Punasavi	Astia	Pohjapala, jossa mukana myös hieman kylkeä. Sisäpinnalla kirkas lasite. Ulkopintaa ei lasitettu. Ulkopinnalla jälkiä palamisesta. Sisäpinnalla on vaaleaa kaareutuvaa viivamaista koristelua ja punaista väriä vaalean kaaren alla ja yllä.	1		22	16	M. Kuusisto

25	Y2		KO1, KK3	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Pala kirkasta ikkunalasia. Pinnalla hieman jälkiä palamisesta, hieman taipunutta.	1		6	16	M. Kuusisto
26	Y2		KO1, KK3	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Lista	Pitkähköjä ja litteitä metalliesineen osia.	2	Pituus: 6,1 cm ja 5,8 cm. Leveys 1,6 cm ja 0,9-1,4 cm.	12		
27	Y2		KO1, KK3	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Taottuja rautanauvoja. Kumpikin on hieman taipunut.	2		44		
28	Y3		KO1	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Lautanen	Palanen posliinastian pohjaa. Ei koristelua.	4		5	12	M. Kuusisto
29	Y3		KO1	Koekaivaus	Keramiikka	Punasavi	Astia	Palanen punasavikeramiikkaa. Astian reunapala. Kirkas lasite niin sisä- kuin ulkopinnalla. Sisäpinnalla jälkiä vaaleasta viivamaisesta koristelusta.	1		9	12	M. Kuusisto
30	Y3		KO1	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Palanut lasi	Kaksi kpl palanutta lasia. Alkuperäinen väri todennäköisesti kirkas.	2		4	12	M. Kuusisto
31	Y3		KO1	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta ikkunalasia.	7		13	12	M. Kuusisto
32	Y3		KO1	Koekaivaus	Metalli	Pelti/rauta	Korkki	Ympyrän muotoinen rautaesine, joka on yhdeltä sivulta hieman litistynyt.	1		21	22	M. Kuusisto
33	Y3		KO1	Koekaivaus	Metalli	Metalli	Esine	Tunnistamaton rautaesineen osa. Palanen on reunoilta sisäänpäin taipunut ikään kuin kääroksi.	1		7	12	M. Kuusisto
34	Y3		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Litettä rautaesine, joka on apilamainen muodoltaan. Mahdollinen hela.	1		40	22	M. Kuusisto
35	Y3		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Neliömäinen ja littana rautaesine, jonka keskellä on läpireikä.	1	4,5 cm x 5 cm.	59	22	M. Kuusisto
36	Y3		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Lista	Pitkulaisia suorakulmion muotoisia littanoita rautaesineitä.	2	Pituus: 6,1 cm ja 5,1 cm. Leveys: 1,5 ja 1,6 cm.	28	22	M. Kuusisto
37	Y3		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja, joista 6 on eriaisteisesti taipunut ja neljästä on pää katkennut. Osa nauloista vaikuttaa taotulta.	15		261	22	M. Kuusisto
38	Y3		KO1, KK2	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Astia	Piiposliinastioiden palasia. Lasite molemmissa paikoitellen kulunut pois.	2		2	16	M. Kuusisto
39	Y3		KO1, KK2	Koekaivaus	Keramiikka	Punasavi	Astia	Punasaviastian palanen. Ei lasitetta kummallakaan pinnalla. Reunapala. Ei koristelua.	1		7	16	M. Kuusisto
40	Y3		KO1, KK2	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Esine	Palanen kirkasta lasia. Palanen on pohjasta ja hieman kylkeä jäljellä.	1		12	16	M. Kuusisto
41	Y3		KO1, KK2	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta palanutta lasia.	6		17	16	M. Kuusisto
42	Y3		KO1, KK2	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Suorakulmainen metalliesine, jonka kyljessä on kiinni paljon rautasaostumaa. Kapenee toiseen päähän.	1		24	24	M. Kuusisto
43	Y3		KO1, KK2	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Putkimaisen mallinen metalliesine, jonka yhdessä kyljessä myös putkimainen uloke.	1		422	24	M. Kuusisto
44	Y3		KO1, KK2	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Erikokoisia rautanauvoja. Osa taipunut. Useammassa päät katkenneet, ja useassa päässä on paljon rautasaostumaa. Naulat vaikuttavat pääasiassa teollisesti valmistetuilta.	16		216	24	M. Kuusisto

45	Y6		KO1	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Palanut lasi	Palanutta lasia. Alkuperäinen väri todennäköisesti kirkas.	4		16	12	M. Kuusisto
46	Y6		KO1	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Palanen kirkasta ikkunalasia.	1		15	12	M. Kuusisto
47	Y6		KO1	Koekaivaus	Luu	Luu	Palanut luu	Palaneen luun pala.	1		< 1	12	M. Kuusisto
48	Y6		KO1	Koekaivaus	Metalli	Metalli	Esine	Metallinen litteä vääntynyt esinefragmentti.	1		3	23	M. Kuusisto
49	Y6		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Litteä epäsäännöllisen muotoinen rautaesineen osa.	1		6	23	M. Kuusisto
50	Y6		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Lista	Pitkulamainen suorakulmion muotoinen rautaesine. Yksi kulma hieman kaareva. Esineen toinen pää on hieman vääntynyt/kiertynyt mutkalle.	1	19,1 x 2,6 cm.	129	23	M. Kuusisto
51	Y6		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja. Päässä paljon rautasaostumaa.	2		39	23	M. Kuusisto
52	Y6		KO1, KK3	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Palanut lasi	Palanutta kirkasta lasia.	2		3		
53	Y6		KO1, KK3	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Pala kirkasta/turkoosia pullolasia. Hieman kaartuva kylkipala.	1		2		
54	Y6		KO1, KK3	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja. Naulojen päissä on paljon rautasaostumaa.	4		36	23	M. Kuusisto
55	Y7		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Metalliesineen osa. Muodoltaan litteä ja apilamainen. Mahdollisesti ruostunut hela.	1		21		
56	Y7		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja. Kaikissa on päät katkenneet.	3		39		
57	Y7		KO1, KK2	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Katkelma kierrettyä rautalankaa. Hieman taipunut toisesta päästä.	1		10		
58	Y7		KO1, KK2	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Taotulta vaikuttavia rautanauvoja. Päässä melko paljon rautasaostumaa.	2		19		
59	Y9		KO1	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Palanen katkenneesta rautanaulasta.	1		< 1		
60	Y10		KO1, KK2	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Painavahko pieni ympyränmuotoinen rautaesine.	1		35		
61	Y12	R4	KO1	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Astia	Palanen posliinastiaa. Kylkipala.	1		< 1	15	M. Kuusisto
62	Y12	R4	KO1	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Astia	Kirkkaan lasiastian palanen. Kylkiosa, jonka ulkopinnalla hieman viivamaista kohokuviota koristeena.	1		2	15	M. Kuusisto
63	Y12	R4	KO1	Koekaivaus	Luu	Luu	Palanut luu	Pitkän luun palanen.	1		9	15	M. Kuusisto
64	Y12	R4	KO1	Koekaivaus	Muovi	Muovi	Esine	Palanen sinistä muovia. Sisäpinta hieman karhea ja muovipalasen muoto hieman kaartuva.	1		< 1	15	M. Kuusisto
65	Y12	R4	KO1, KK3	Koekaivaus	Metalli	Metalli	Esine	Lieriönmallinen metalliesine. Toisesta päästä umpinainen ja kapenee vastakkaiseen päähän, josta kohtaa esine on katkennut.	1		30	21	M. Kuusisto
66	Y12	R4	KO1, KK3	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Rautaesineitä.	2		204	21	M. Kuusisto
67	Y12	R4	KO1, KK3	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Katkelma rautaisesta esineestä, jossa keskellä läpireikä. Reiän kohdalta murtunut ja rikkoutunut. Esine on muodoltaan epäsäännöllinen ja reunoilla on kaartuvia muotoja.	1		438	21	M. Kuusisto
68	Y12	R4	KO1, KK3	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Kuona	Rautakuonaa.	1		205	21	M. Kuusisto
69	Y12	R4	KO1, KK3	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja. Ainakin neljä naulaa on taottu. Yksi on neliskulmaisemallinen erikoisnaula. 6 nauloista on taipunut.	8		108	21	M. Kuusisto

70	Y17		KO3, KK5	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Kuppi/lautanen	Piiposliiniastioiden paloja. Yksi palasista on isohko reunapalanen kupista. Tässä palassa jälkiä palamisesta. Lisäksi palassa on vaaleanpunaista/punaista kukkakoristelua, jossa myös vihreitä lehtiä - siirtokuva. 2 lautasen pohjapalaa, ei koristelua.	4		21	18	M. Kuusisto
71	Y17		KO3, KK5	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Kuppi/lautanen	Kolme palaa samasta lautasesta, jotka sopivat yhteen. Sisäpinnalla lautasen reunoja myötäilevä kullanvärinen koristeiviiva. Viivan alapuolella on havaittavissa kolmessa kohtaa erillisiä kukkakuvio-koristeita. Kukat ovat keltaisia, oransseja ja sinisiä. Kukkakuvioiden alla on lähempänä lautasen keskustaa ympyränmuotoinen kullanvärin koristeiviiva. Lautasen pohjassa on painettuna iso kirjain H ja tämän alapuolella isot kirjaimet OE. Toisessa kohtaa pohjaa on myös lilanväriset merkit U ja tämän alapuolella merkki 8. Yksi lautasen pohjapala, jonka sisäpinnalla on havaittavissa kullanväristä koristeiviivaa reunalla. 1 kupin pala, jossa osa pohjaa, kylkeä ja reunaa. Ulkopinnalla yläreunaa myötäilevä paksuhko kullanvärinen koristeiviiva, jonka alapuolella ohuempi vastaavanlainen koristelu.	5		132	18	M. Kuusisto
72	Y17		KO3, KK5	Koekaivaus	Keramiikka	Punasavi	Astia	Palanen punasavikeramiikka-astiaa. Sisäpinnalla kirkas lasite. Palan sisäpinnalla näkyy myös pieniä jälkiä valkoisesta koristeluista.	1		3	18	M. Kuusisto
73	Y17		KO3, KK5	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Astia	Kolme kpl kirkasta lasia. Yksi pienehkö pala, jonka toisella pinnalla kohokuviolla kierretyn narun kaltaista kuviota. Toinen palanen vaikuttaa olevan kylkipalanen kulmikkaasta astiasta. Kolmas on astian kyljestä ja mukana myös astian suuosaa - suurikokoinen lasipurkki. Suuosassa on paksunnettu yläreuna, jonka alapuolella esine kapenee matalaksi kaulaksi ja tämän alla jälleen muoto pyöristyy aavistuksen ruukkumaiseen muotoon.	3		73	17	M. Kuusisto
74	Y17		KO3, KK5	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Palanen vihreää pullolasia. Kylkipala.	1		39	17	M. Kuusisto

								Rusehtavaa pullolasia. Kaksi erillistä pientä pulloa. Toinen pulloista on lähestulkoon ehjä, ja tämän sisällä on havaittavissa valkoista jauhemaista ainetta, joka on kiinnittynyt pullon sisäosaan. Tämän pullon pohjassa on pieni siru rikkoutunut pois ja pohja on nelikulmainen. Toinen pullo on kooltaan hieman isompi, pohjasta kahdeksankulmainen. Pullossa on ehjänä pohja ja osa kyljistä. Kolme erillistä lasinpalaa on varmuudella yhdistettävissä tähän pulloon. Isomman pullon pohjassa on kohokuviolla merkitty luku 100.					
75	Y17		KO3, KK5	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo		8		139	17	M. Kuusisto
76	Y19		KO3, KK5	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Taottu taipunut rautanaula.	1		14	7	M. Kuusisto
77	Y20		KO3, KK5	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Taottu rautanaula.	1		13	2	M. Kuusisto
78	Y21		KO2, KK4	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Esine	Pieni palanen valkoista lasia.	1		< 1	25	M. Kuusisto
79	Y21		KO2, KK4	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Kuona	Palanen lasikuonaa.	1		12	25	M. Kuusisto
80	Y21		KO2, KK4	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Palanut lasi	Palanutta lasia. Lasi alkuperäiseltä väritään kirkasta.	13		89	25	M. Kuusisto
81	Y21		KO2, KK4	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Rusehtava palanen pullolasia. Suuosa.	1		25	25	M. Kuusisto
82	Y21		KO2, KK4	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Palanen kirkasta ikkunalasia.	1		2	25	M. Kuusisto
83	Y21		KO2, KK4	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Osa rauta-esinettä/levyä.	1		7	4	M. Kuusisto
84	Y21		KO2, KK4	Koekaivaus	Metalli	Metalli	Levy	Metallilevyn palanen.	1		10	4	M. Kuusisto
85	Y21		KO2, KK4	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Levy	Rautaisia levyjä, joissa kahdessa on reikä keskellä ja yhdessä kaksi reikää. Yhdessä ei reikiä. Mahdollisia aluslevyjä.	4	Reikien halkaisijat: 0,4 cm - 1 cm.	128	4	M. Kuusisto
86	Y21		KO2, KK4	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Erikokoisia rautanauvoja, joista kolmessa on mukana rautalevy, jonka läpi naula menee. Rautalevyistä kaksi on suorakulmaisia, mutta yhdessä levyssä yksi kulma on viisto. Viisi naulaa on taipunut. Osa nauloista vaikuttaa taotulta.	14		423	4	M. Kuusisto
87	Y22		KO2, KK4	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Palanut lasi	Palanutta lasia.	12		75	11	M. Kuusisto
88	Y22		KO2, KK4	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta ikkunalasia.	5		15	11	M. Kuusisto
89	Y22		KO2, KK4	Koekaivaus	Metalli	Pelti/rauta	Kansi	Kannen osia. Palaset kuuluvat samaan esineeseen. Kannessa ei ole kahvaa.	2		77	9	M. Kuusisto
90	Y22		KO2, KK4	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja. Osa vaikuttaa taotulta. Kahdessa naulassa on lisäksi metallilevyt, joiden läpi naulat menevät. Metallilevyt ovat hieman taipuneet ja menettäneet muotoaan, mutta ovat lähtöjään tulkittavissa suorakulmaisiksi. Kaksi nauloista on taipunut.	7		329	9	M. Kuusisto
91	Y23		KO2, KK4	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Palanut lasi	Palanutta kirkasta lasia.	16		264	11	M. Kuusisto
92	Y23		KO2, KK4	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta ikkunalasia.	6		20	11	M. Kuusisto
93	Y23		KO2, KK4	Koekaivaus	Luu	Luu	Palamaton luu	Palamatonta luuta. Epifyysia tallella hieman.	1		73		
94	Y23		KO2, KK4	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Fragmentti rautaesineestä/levystä tms.	1	Pituus 5 cm, leveys 4mm-1.6 cm.	4	1	M. Kuusisto

95	Y23		KO2, KK4	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Kansi	Rautaisia pienehköjä kansiä, joissa keskellä kahvat. Kansiin on kiinnittynyt jonkinlaista lasikuonaa/palanutta lasia ja tiiltä.	2	Halkaisija kummassakin 11,5 cm.	186	10	M. Kuusisto
96	Y23		KO2, KK4	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja, joista neljä taipunut. Yksi lävistää suorakulmaisen metallilevyn. Yksi nauloista on taottu, muut teollisesti valmistettuja.	15	Levy: 4,6 cm x 5,1 cm.	286	1	M. Kuusisto
97	Y32		KO4	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Lista	Pitkähkö, kapea ja litteä metalliesineen osa.	1	16,1 cm x 2,6 cm.	36	6	M. Kuusisto
98	Y32		KO4, KK9	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Taottu rautanaula.	1		22	2	M. Kuusisto
99	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Astia	Piiposliinastioiden osia. Ei koristelua.	2		3	13	M. Kuusisto
100	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Lautanen	Lautasen pohjapala, ei koristelua.	1		12	19	M. Kuusisto
101	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Astia	Posliinastioiden paloja. Toisessa palasessa ei koristelua, toisessa palassa vaaleanpunaista, lilaa ja punaista kukkakuviota, jonka alapuolella kultaisen väristä viivamaista koristelua. Koristeltu palanen on lautasen reunapala, toinen kylkipala.	2		2	13	M. Kuusisto
102	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Astia/kuppi	Posliinastioiden paloja. Toinen pala on kupin pohjasta - pohjassa merkintä 9, jonka alla merkintä 40. Toinen paksumpi palanen on mahdollisesti kahvaostasta astiaa. Kummassakaan palassa ei ole koristelua.	2		8	19	M. Kuusisto
103	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Astia	Palanen kirkasta astialasia, kylkipala. Ulkopinnalla on kohokuviona viivamaista koristelua.	1		6	19	M. Kuusisto
104	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Esine	Pala lasiesinettä. Putkilomainen muodoltaan, kummastakin päästä rikkoutunut. Kirkasta lasia. Mahdollisesti koeputkesta. Kyljessä on valkoinen kohta, jossa ei tekstiä tai koristelua.	1		5	19	M. Kuusisto
105	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Kuona	Lasikuonaa.	3		69	13 ja 19	M. Kuusisto
106	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Kirkasta pullolasia, kylkipaloja.	3		14	13	M. Kuusisto
107	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Vihreää pullolasia. Toinen pala on pohjaosasta ja toinen kylkiosasta pulloa.	2		25	13	M. Kuusisto
108	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Palanen ruskeaa pullolasia.	1		8	13	M. Kuusisto
109	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta ikkunalasia.	8		20	13	M. Kuusisto
110	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Muovi	Muovi	Muovimatto	Pieniä muovimaton paloja, joissa pientä neliömäistä kohokuviota toisella pinnalla.	4		< 1	13	M. Kuusisto
111	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Metalli	Kupari/posliini	Sulake	Mahdollinen pohjakosketin. Posliiniosassa on kiinni metallipidike, josta lähtee metallilankaa.	1		12	3	M. Kuusisto
112	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Levy	Rautainen levy reiällä, mahdollinen aluslevy.	1	Levy: 4 cm x 4,3 cm. Reiän halkaisija 1 cm.	55	3	M. Kuusisto
113	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Levy	Rautainen metallilevy, jossa reikä keskellä, mahdollinen aluslevy.	1	Levy: 3,4 cm x 4,1 cm. Reiän halkaisija 1,2 cm.	44	6	M. Kuusisto

									Mutteri: 2,5 cm x 2,1 cm. Aukon halkaisija 1,2 cm.			
114	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Mutteri	Rautainen pitkähkö mutteri, jossa keskellä aukko.	1	38	6	M. Kuusisto
115	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Nasta	Rautanastoja.	7	244	3 ja 6	M. Kuusisto
116	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Taipuneita rautanauvoja, joista yhden pää on katkennut.	5	93	3	M. Kuusisto
117	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Erikoisnaula, mahdollinen ratanaula.	1	42	3	M. Kuusisto
118	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja. Neljä nauloista taipunut. Osa nauloista näyttää taotulta.	10	144	6	M. Kuusisto
119	Y32		KO4, KK10	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Ruuvi	Rautainen ruuvi neliskulmaisella päällä.	1	45	3	M. Kuusisto
120	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Astia	Piiposliiniastioiden paloja. Lasitteet osittain kuluneet pois. Ei koristelua. Yksi palanen on lautasen pohjasta.	3	18	14	M. Kuusisto
121	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Astia	Posliiniastioiden reunapaloja 3 kpl, 1 korvanosa. Yksi pala on mahdollisesti korvanosa ja palassa on kohokuvioista kaarevaa koristelua sisä- ja ulkopinnassa. Yksi palanen mahdollisesti kupin yläreunasta, ja siinä on kultainen paksu koristeiviiva yläreunassa. Lautasen reunapala, jossa aaltoileva reuna. Astian reunapala, jonka sisäpinnalla ei ole lasitusta.	4	21	14	M. Kuusisto
122	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Kirkkaan lasiastian palanen. Pohja- ja kylkiosaa esineestä. Pohja on epäsäännöllisen mallinen, mahdollisesti kuusikulmion.	1	25	14	M. Kuusisto
123	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Ehjä pieni lasipullo. Kirkasta lasia.	1	32	13	M. Kuusisto
124	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Vihreää pullolasia. Toinen pullon pohjasta ja toinen kaulasta.	2	49	14	M. Kuusisto
125	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Ruskeaa pullolasia, kylkipala.	1	10	14	M. Kuusisto
126	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Palanen sinertävää/turkoosia pullolasia, kylkipala.	1	13	14	M. Kuusisto
127	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Palanen kirkasta pullolasia, kylkipala.	1		14	M. Kuusisto
128	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Palanen kirkasta ikkunalasia.	1	5	14	M. Kuusisto
129	Y33		KO4, KK9	Koekaivaus	Luu	Luu	Palamaton luu	Luissa osittain tallessa epifyysit.	2	25	14	M. Kuusisto
130	Y33		KO4, KK10	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Astia	Piiposliiniastian paloja. Ei koristelua. Kylkipaloja.	3	8	13	M. Kuusisto
131	Y33		KO4, KK10	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Astia	Piiposliiniastioiden paloja. Yksi palanen on lautasen pohjasta. Toinen pala on kupin kyljestä. Tässä kylkipalassa on koristeluna kaksi kultanväristä vaakaviivaa, joiden välissä yhteensä kuusi vaaleanpunaista vaakaviivaa. Kolmas pala myös kylkipala, ilman koristelua.	3	13	13	M. Kuusisto
132	Y33		KO4, KK10	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Ruskeaa pullolasia. Kylkipaloja.	2	30	13	M. Kuusisto
133	Y33		KO4, KK10	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta ikkunalasia.	12	32	13	M. Kuusisto
134	Y33		KO4, KK10	Koekaivaus	Luu	Luu	Palamaton luu	Litettä palamaton luun palanen.	2	10	13	M. Kuusisto

135	Y34		KK11	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Astia/lautanen	Piiposliiniastioiden paloja - 1 pohja- ja 1 kylkipala. Pintojen lasitteet ovat hieman kuluneet. Kylkipalan toisella pinnalla hieman jäljellä koristelua, jossa on tummaa/mustaa kukka/kasvimaalausta - siirtokuva.	2		< 1	14	M. Kuusisto
136	Y34		KK11	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Sulake	Osa mahdollista sulakepohjaa. Pintaan on painettuna luku 513 ja toisessa kohtaa samaan pintaan painettu teksti, josta saa huonosti selvää, mutta mahdollisesti lukee: Oc0. Vastakkaisella pinnalla muutama reiänpaikka, joista toinen menee koko pinnan läpi toiselle puolelle ja toinen loppuu noin 3 mm ennen vastakkaista pintaa.	1		6	14	M. Kuusisto
137	Y34		KK11	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Vaaleanvihreää pullolasia, kylkipaloja.	4		21	14	M. Kuusisto
138	Y34		KK11	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Vihreää pullolasia. Kaksi kappaletta on todennäköisesti pullon pohjaosaa ja loput kyljistä.	8		70	14	M. Kuusisto
139	Y34		KK11	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Ruskea palanen pullolasia. Kaulaosasta.	1		8	14	M. Kuusisto
140	Y34		KK11	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Kirkasta pullolasia, yksi kappale kaulaosaa ja loput pullon kylkipaloja.	5		41	14	M. Kuusisto
141	Y34		KK11	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta ikkunalasia.	2		4	14	M. Kuusisto
142	Y34		KK11	Koekaivaus	Muovi	Muovi	Muovitassu	Muovinen ja valkoinen pieni ontto esine. Mahdollisesti jalan muovisuoja/-tassu.	1		2	14	M. Kuusisto
143	Y34		KK11	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Teollisesti valmistettuja rautanauvoja, joista yksi erityisen taipunut.	5		39	2	M. Kuusisto
144	Y35		KK12	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanaula, jossa neliskulmainen pää. Taottu.	1		29	2	M. Kuusisto
145	Y36		KK15	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Astia	Pieni palanen piiposliinia, reunapala.	1		< 1	25	M. Kuusisto
146	Y36		KK15	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Lautanen	Lautasen pohjakappale. Sisäpinnalla kullanväristä kaartuvaa koristelua useassa kohtaa pintaa.	1		12	25	M. Kuusisto
147	Y36		KK15	Koekaivaus	Keramiikka	Punasavi	Astia	Palanen punasavikeramiikkaa. Ei lasitetta ulko- tai sisäpinnalla.	1		< 1	25	M. Kuusisto
148	Y36		KK15	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Astia	Siru sinistä lasia.	1		< 1	25	M. Kuusisto
149	Y36		KK15	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Astia	Pieni palanen valkoista lasia, kylkipala.	1		< 1	25	M. Kuusisto
150	Y36		KK15	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta ikkunalasia.	2		8	25	M. Kuusisto
151	Y36		KK15	Koekaivaus	Luu	Luu	Palamaton luu	Palamatonta luuta.	2		3		
152	Y36		KK15	Koekaivaus	Luu	Luu	Palanut luu	Palanutta luuta.	1		< 1	25	M. Kuusisto
153	Y36		KK15	Koekaivaus	Metalli		Levy	Kulmikas metallilevyn kappale.	1		8	7	M. Kuusisto
154	Y36		KK15	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Levy	Metallilevyjä. Muodoltaan kulmikkaita.	2		42	7	M. Kuusisto
155	Y36		KK15	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Teollisesti valmistettuja rautanauvoja, joista kaksi on taipuneita.	4		33	7	M. Kuusisto
156	Y38		KK14	Koekaivaus	Keramiikka	Piiposliini	Astia	Koristelemattomia piiposliiniastioiden paloja. Toisessa palassa lasite kummaltakin pinnalta kulunut osittain pois.	2		8	25	M. Kuusisto
157	Y38		KK14	Koekaivaus	Keramiikka	Posliini	Kuppi	Reunapala mahdollisesti kupista. Ylhäällä ulkoreunassa kultaisen väristä viivakoristelua. Kulmaisten viivojen välissä vihreää väriä.	1		3	25	M. Kuusisto
158	Y38		KK14	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Astia	Palanen osin palanutta lasia, mahdollisesti astiasta. Ulkopinnassa kohokuviota. Kylkipala.	1		5	25	M. Kuusisto

159	Y38		KK14	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Kuona	Lasikuonaa, joista toisessa viivamaisia jälkiä/painaumia.	2		17	25	M. Kuusisto
160	Y38		KK14	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Palanen vihertävää pullolasia, pohjapala.	1		10	25	M. Kuusisto
161	Y38		KK14	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Tasolasi	Kirkasta ikkunalasia. Pinnoiltaan hieman sumentuneet.	2		6	25	M. Kuusisto
162	Y38		KK14	Koekaivaus	Luu	Luu	Palamaton luu	Yksi litteä luu ja toinen nikama.	2		11	25	M. Kuusisto
163	Y38		KK14	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Taipunut, teollisesti valmistettu rautanaula.	1		5	7	M. Kuusisto
164	Y39		KK16	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Kirkasta pullolasia, kylkipaloja.	2		8	19	M. Kuusisto
165	Y39		KK16	Koekaivaus	Lasi	Lasi	Pullo	Palanen ruskeaa pullolasia. Kylkipala.	1		< 1	19	M. Kuusisto
166	Y39		KK16	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Iso ja painavahko osa metalliesinettä. Nelikulmainen muodoltaan ja kaksi lyhyempää vastakkaista reunaa, hieman viistottu.	1	5,1 cm x 10,9 cm	686	8	M. Kuusisto
167	Y39		KK16	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Esine	Pitkähkö, kapea metalliesineen osa. Listaa?	1	9,6 cm x 1,3 cm.	81	8	M. Kuusisto
168	Y39		KK16	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Kuona	Rautasaostumia, joista yhdessä on kiinnittyneenä luonnonkivi.	4		97	8	M. Kuusisto
169	Y39		KK16	Koekaivaus	Metalli	Rauta	Naula	Rautanauvoja. Yksi on paksumpi erikoisnaula, jossa neliönmuotoinen pää. Yhdestä naulasta pää puuttuu kokonaan.	3		57	8	M. Kuusisto

Poistettujen löytöjen kuvataulut

Kuvaaja: M. Kuusisto

Kuva 1. Poistetut löydöt nro: 94 ja 96, yksiköstä Y23.

Kuva 2. Poistetut löydöt nro: 77, 98 ja 143–144, yksiköistä Y20, Y32, Y34 ja Y35.

Kuva 3. Poistetut löydöt nro: 111, 112, 115–117 ja 119, yksiköstä Y32.

Kuva 4. Poistetut löydöt nro: 83–86, yksiköstä Y21.

Kuva 5. Poistetut löydöt nro: 10, 11 ja 15, yksiköstä Y0.

Kuva 6. Poistetut löydöt nro: 97, 113–115 ja 118, yksiköstä Y32.

Kuva 7. Poistetut löydöt nro: 76, 153–155 ja 163, yksiköistä Y19, Y36 ja Y38.

Kuva 8. Poistetut löydöt nro: 166–169, yksiköstä Y39.

Kuva 9. Poistetut löydöt nro: 89 ja 90, yksiköstä Y22.

Kuva 10. Poistetut löydöt nro: 95, yksiköstä Y23.

Kuva 11. Poistetut löydöt nro: 87, 88, 91 ja 92, yksiköistä Y23 ja Y22.

Kuva 12. Poistetut löydöt nro: 1, 9, 12–14, 28–31, 33 ja 45–47, yksiköistä Y0, Y3 ja Y6.

Kuva 13. Poistetut löydöt nro: 99, 101, 105–110, 123 ja 130–134, yksiköistä Y32 ja Y33.

Kuva 14. Poistetut löydöt nro: 120–122, 124–129 ja 135–142, yksiköistä Y32, Y33 ja Y34.

Kuva 15. Poistetut löydöt nro: 2-6 ja 61–64, yksiköistä Y0 ja Y12

Kuva 16. Poistetut löydöt nro: 16, 17, 24, 25, 38–41, yksiköistä Y1, Y2 ja Y3.

Kuva 17. Poistetut löydöt nro: 73–75, yksiköstä Y17.

Kuva 18. Poistetut löydöt nro: 70–72, yksiköstä Y17.

Kuva 19. Poistetut löydöt nro: 100, 102–105, 164 ja 165, yksiköistä Y32 ja Y39.

Kuva 20. Poistetut löydöt nro: 7, 8, 20–23, yksiköistä Y0 - Y2.

Kuva 21. Poistetut löydöt nro: 65–69, yksiköstä Y12/R4.

Kuva 22. Poistetut löydöt nro: 32, 34–37, yksiköstä Y3.

Kuva 23. Poistetut löydöt: 48–51 ja 54, yksiköstä Y6.

Kuva 24. Poistetut löydöt nro: 42–44, yksiköstä Y3.

Kuva 25. Poistetut löydöt nro: 78–82, 145–150, 152, ja 156–162, yksiköistä Y21, Y36 ja Y38.

Kuva 26. Löytöjä tiilisestä Y0:sta, koekuopan 5 kohdalta. Löydöt kuvattiin kentällä eikä niitä otettu talteen.

Kuva 27. Löytöjä kerroksesta Y16. Löydöt kuvattiin kentällä eikä niitä otettu talteen.

Kuva 28. Löytöjä kerroksesta Y17. Osa löydöistä kuvattiin kentällä eikä niitä otettu talteen. Osa löydöistä poistettiin Poistettujen löytöjen luettelon kautta.

Kuva 29. Löytöjä kerroksesta Y16, mm. Alkon korkkeja. Löytöjä ei otettu talteen.

Kuva 30. Löytöjä kerroksesta Y29. Löydöt kuvattiin kentällä eikä niitä otettu talteen.

Kuva 31. Löytöjä tiilisestä mullasta Y0, koekuoppa 5. Löydöt kuvattiin kentällä eikä niitä otettu talteen.

Kuva 32. Löytöjä kerroksesta Y25. Löydöt kuvattiin kentällä eikä niitä otettu talteen.

Kuva 33. Löytöjä kerroksesta Y26. Löydöt kuvattiin kentällä eikä niitä otettu talteen.

Kuva 34. Löytöjä kerroksesta Y27. Löydöt kuvattiin kentällä eikä niitä otettu talteen.

Kuva 35. Löytöjä kerroksesta Y28. Kuvattu kentällä, ei otettu talteen.